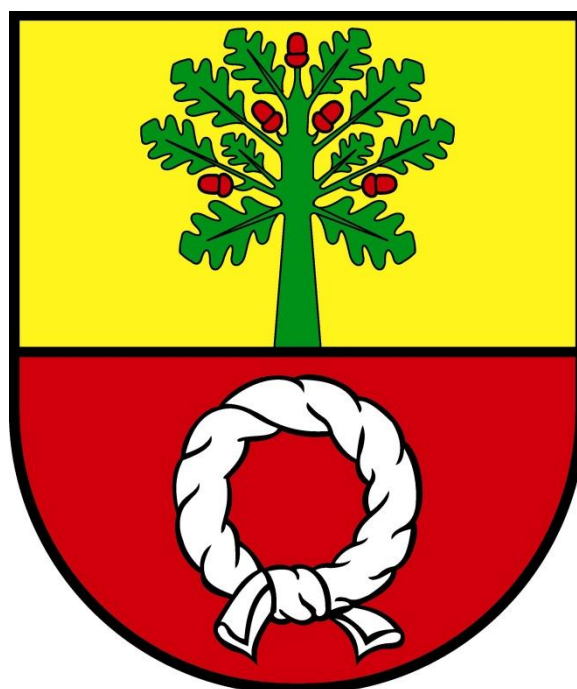

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Czarnków na lata 2017-2023

Spis treści

1.	Wstęp.....	4
1.1.	Podstawy prawne.....	4
1.2.	Metodologia prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji.....	4
2.	Diagnoza stanu rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Czarnków.....	9
2.1.	Sfera społeczna.....	9
2.1.1.	Demografia.....	9
2.1.2.	Rynek pracy.....	14
2.1.3.	Środowiskowa pomoc społeczna.....	17
2.1.4.	Bezpieczeństwo publiczne.....	19
2.1.5.	Wykształcenie mieszkańców i edukacja.....	21
2.1.6.	Kapitał społeczny	25
2.2.	Sfera gospodarcza.....	28
2.3.	Sfera przestrzenno - funkcjonalna	30
2.3.1.	Struktura przestrzenno – funkcjonalna Gminy Czarnków.....	30
2.3.2.	Infrastruktura społeczna	33
2.3.3.	Zabytki i turystyka.....	35
2.3.4.	Dostęp do podstawowych usług	36
2.3.5.	Infrastruktura komunikacyjna	36
2.4.	Sfera techniczna	38
2.4.1.	Zasoby mieszkaniowe	38
2.4.2.	Energia elektryczna	39
2.4.3.	Sieć gazowa.....	39
2.4.4.	System ciepłowniczy	40
2.4.5.	Sieć wodociągowa.....	40
2.4.6.	Sieć kanalizacyjna	41
2.5.	Sfera środowiskowa	41
2.5.1.	Formy ochrony przyrody.....	41
2.5.2.	Wody	42
2.5.3.	Zanieczyszczenie powietrza	44
2.5.4.	Klimat akustyczny	44
2.5.5.	Gospodarka odpadami. Odpady niebezpieczne.....	44
2.6.	Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych.....	46

3.	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	48
4.	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	54
5.	Konsultacje społeczne	58
6.	Wizja i cele programu rewitalizacji.....	60
6.1.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	60
6.2.	Cele rewitalizacji oraz kierunki działań	60
7.	Lista planowanych projektów podstawowych.....	63
7.1.	Projekty społeczne.....	65
7.2.	Projekty inwestycyjne	72
8.	Charakterystyka projektów uzupełniających.....	82
9.	Projekty zintegrowane	83
10.	Indykatywne ramy finansowe.....	84
11.	System wdrażania.....	86
12.	System monitoringu i oceny skuteczności działań.....	89
13.	Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	92
13.1.	Komplementarność przestrzenna.....	93
13.2.	Komplementarność problemowa.....	94
13.3.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	100
13.4.	Komplementarność międzyokresowa.....	101
13.5.	Komplementarność źródeł finansowania.....	101
14.	Powiązania programu rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi	102
15.	Ocena oddziaływania na środowisko	110
16.	Spis rysunków, tabel i wykresów	111

1. Wstęp

Rewitalizacja to proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, którego realizacja odbywa się poprzez przedsięwzięcia kompleksowe i zintegrowane, uwzględniające istotne aspekty w sferach społecznej, funkcjonalno- przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Rewitalizacja jest procesem wieloletnim, skoncentrowanym terytorialnie, inicjowanym i sterowanym przez Jednostki Samorządu Terytorialnego, prowadzonym w ścisłej współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz.

Działania na rzecz wprowadzania, koordynowania i monitorowania rewitalizacji muszą być prowadzone w sposób jasny i kompleksowy. Instrumentem pozwalającym prowadzić ją w ten sposób będzie niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czarnków.

1.1. Podstawy prawne

Podstawą prawną przygotowania programu rewitalizacji Gminy Czarnków jest Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. nr 142 poz. 1591 ze zm.; art. 18 ust. 2 pkt 2 i pkt 6).

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Czarnków został opracowany na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 (Warszawa, 2 sierpnia 2016, MR/H 2014-2020/20(2)08/2016). Dokument ten określa zawartość i strukturę programów rewitalizacyjnych oraz przedstawia m.in. główne etapy prac nad programami, identyfikuje podmioty zaangażowane w ich sporządzenie i realizację.

1.2. Metodologia prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji

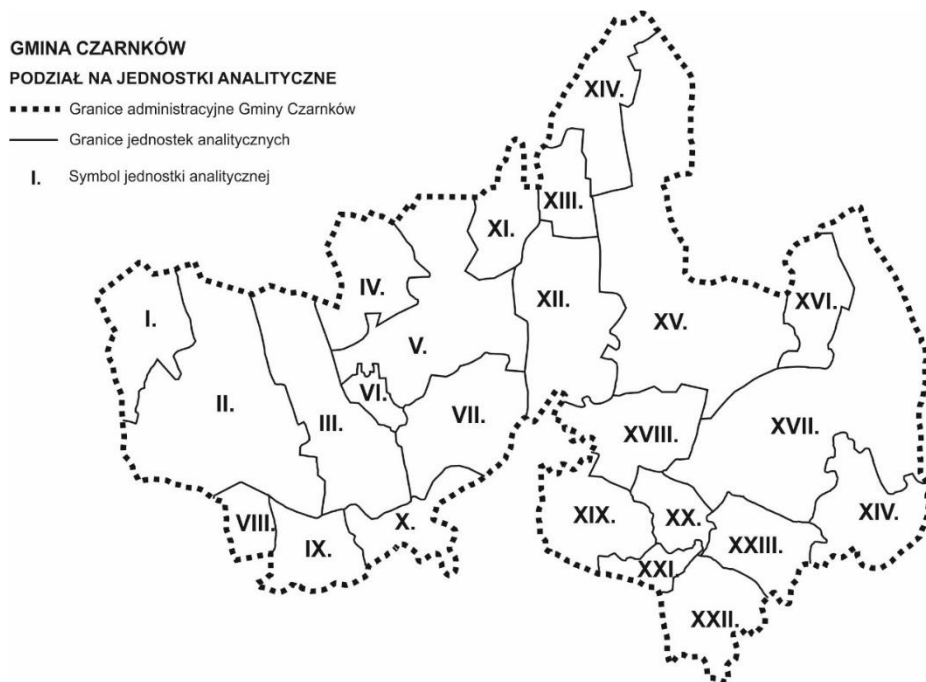
Przebieg prac nad utworzeniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnków składał się z kilku etapów:

1. Opracowania diagnozy stanu Gminy Czarnków, obejmującą zagadnienia związane ze sferą społeczną, gospodarczą, środowiskową i techniczną,
2. Wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji,
3. Określenia celów strategicznych i wizji gminy po przeprowadzeniu rewitalizacji,

4. Przedstawienia projektów działań, które będą realizowane na obszarach rewitalizacji,
5. Określenia mechanizmów zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami oraz pomiędzy poszczególnymi podmiotami rewitalizacji i funduszami na terenie rewitalizowanym
6. Określenia sposobu wdrażania, monitorowania i oceny działań rewitalizacyjnych.

Pierwszym etapem było zebranie i analiza danych zastanych w formie dokumentów strategicznych, planistycznych, prawnych, sprawozdań i innych materiałów źródłowych, które stanowią bazę dla dalszych rozważań oraz ustaleń związanych z realizacją kolejnych etapów badań.

W celu określenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji w pierwszej kolejności dokonano podziału Gminy Czarnków na mniejsze jednostki analityczne, które pozwoliły określić zróżnicowanie przestrzenne występujących zjawisk kryzysowych. Podziału na mniejsze jednostki analityczne dokonano w oparciu o istniejące granice sołectw, gdyż w Gminie Czarnków sposób ten jest stosowany również w innych dokumentach strategicznych i planistycznych.

Rysunek 1: Podział obszaru Gminy Czarnków na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.czarnkowgmina.pl

Tabela 1: Liczba mieszkańców i powierzchnia jednostek analitycznych w Gminie Czarnków.

Stan na 31 XII 2016r.

Jednostka analityczna	Symbol	Liczba mieszkańców (osoby)	Powierzchnia (ha)
Średnica	I.	186	1328,63
Jędrzejewo	II.	930	3399,2
Gajewo	III.	449	2010,05
Radosiew	IV.	186	969,122
Kuźnica Czarnkowska	V.	1049	2643,55
Bukowiec	VI.	206	550,37
Zofiowo	VII.	493	1370,83
Mikołajewo	VIII.	324	336,5460
Ciszkowo	IX.	350	859,945
Góra – Pianówka	X.	683	589,418
Radolinek	XI.	183	680,372
Romanowo Dolne	XII.	874	2412,83
Romanowo Górne	XIII.	468	1123,76
Walkowice	XIV.	354	1996,62
Sarbia – Sarbka	XV.	581	2784,68
Marunowo	XVI.	264	1097,11
Gębice	XVII.	957	4221,84
Brzeźno	XVIII.	771	1197,83
Śmieszkowo	XIX.	958	979,211
Białężyn	XX.	185	593,809
Grzępy	XXI.	94	295,833
Komorzewo	XXII.	300	1031,88
Huta	XXIII.	590	952,349
Gębiczyn	XXIV.	143	1183,75
Gmina		11578	34609,5

Źródło: Urząd Gminy Czarnków

Kolejnym etapem prac nad Programem Rewitalizacji było opracowanie zestawu wskaźników ze sfery społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Wszystkie dane liczbowe dla poszczególnych jednostek analitycznych zostały pozyskane z Urzędu Gminy Czarnków i przedstawiają stan na koniec roku 2016.

Tabela 2: Wskaźniki zastosowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Czarnków

Sfera	Wskaźniki służące wyznaczeniu obszarów zdegradowanych
Społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców jednostki - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców jednostki - Liczba gospodarstw domowych otrzymujących zasiłki z Ośrodka Pomocy Społecznej na 100 gospodarstw domowych znajdujących się w danej

	jednostce - Liczba przestępstw na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji na 100 ludności jednostki analitycznej
Gospodarcza	- Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców jednostki analitycznej
Przestrzenno funkcjonalna	- Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej - Liczba osób przypadająca na 1 ha powierzchni terenów zalesionych, zadrzewionych i zakrzewionych
Techniczna	- Liczba budynków w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców danej jednostki
Środowiskowa	Liczba zbiorników bezodpływowych na 100 mieszkańców danej jednostki - Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo – cementowymi na 100 mieszkańców danej jednostki

Źródło: opracowanie własne

Powyższe wskaźniki posłużyły w rozdziale 3. wyznaczeniu obszaru zdegradowanego. Aby obiektywnie porównać jednostki analityczne podlegające diagnozie, a tym samym precyzyjne i jednoznaczne wskazać obszary wymagające interwencji zastosowano wskaźnik Perkala. Jest to jedna z metod porządkowania liniowego charakteryzująca się układaniem obiektów w kolejności, co pozwala porównywać badane obiekty i hierarchizować je względem siebie¹. Wcześniej jednak konieczna była standaryzacja zmiennych, aby doprowadzić do eliminacji jednostek miary i wyrównania wartości zmiennych. Standaryzacja zmiennych została dokonana zgodnie ze wzorami:

$$Z_{ik} = \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla stymulant}^2$$

$$Z_{ik} = \frac{\bar{X}_k - X_k}{S_k} \text{ dla destymulant}^3$$

¹ Parysek, J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydawn. Nauk.

² Stymulanty to zmienne, których **rosnące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

³ Destymulanty to zmienne, których **malejące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

Gdzie:

Z_{ik} – standaryzowana wartość k-tej zmiennej w i-tej jednostce,

X_{ik} - wartość cechy k w badanej jednostce przestrzennej i,

\bar{X}_k – średnia arytmetyczna k-tej zmiennej,

S_k – odchylenie standardowe k-tej zmiennej.

W ten sposób uzyskane zestandaryzowane zmienne tworzą macierz zmiennych opisujących wszystkie 24 jednostki analityczne. Kolejnym krokiem było obliczenie wskaźnika Perkala według wzoru:

$$WP = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n y'_{ij}$$

Gdzie:

WP – wskaźnik Perkala,

n – ilość obiektów,

y'_{ij} – standaryzowana wartość j-tej cechy w i-tym obiekcie, po zmianie destymulant na stymulanty.

Na podstawie uzyskanych wartości syntetycznego miernika Perkala przeprowadzono klasyfikację jednostek analitycznych w Gminie Czarnków ze względu na poziom rozwoju społeczno - gospodarczego. Podstawą uzyskania klasy są przedziały, jakie przyjmuje wskaźnik w oparciu o średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe. Klasy badanych obiektów uzyskuje się, wykorzystując następujący schemat⁴:

Klasa	Przedział	Poziom rozwoju
I	$WP > \sum \bar{X} + \frac{S}{2}$	bardzo dobry
II	$\sum \bar{X} + \frac{S}{2} > WP > \sum \bar{X} - \frac{S}{2}$	przeciętny

⁴ Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.

III

$$WP < \sum \bar{X} - \frac{S}{2}$$

niedostateczny

Wyznaczone w ten sposób obszary zdegradowane poddano pod dyskusję z innymi podmiotami zainteresowanymi działaniami rewitalizacyjnymi w formie konsultacji społecznych. Na podstawie przeprowadzonych spotkań wyznaczono obszary rewitalizacji oraz główne potrzeby mieszkańców tych obszarów i kierunki działań.

2. Diagnoza stanu rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy Czarnków

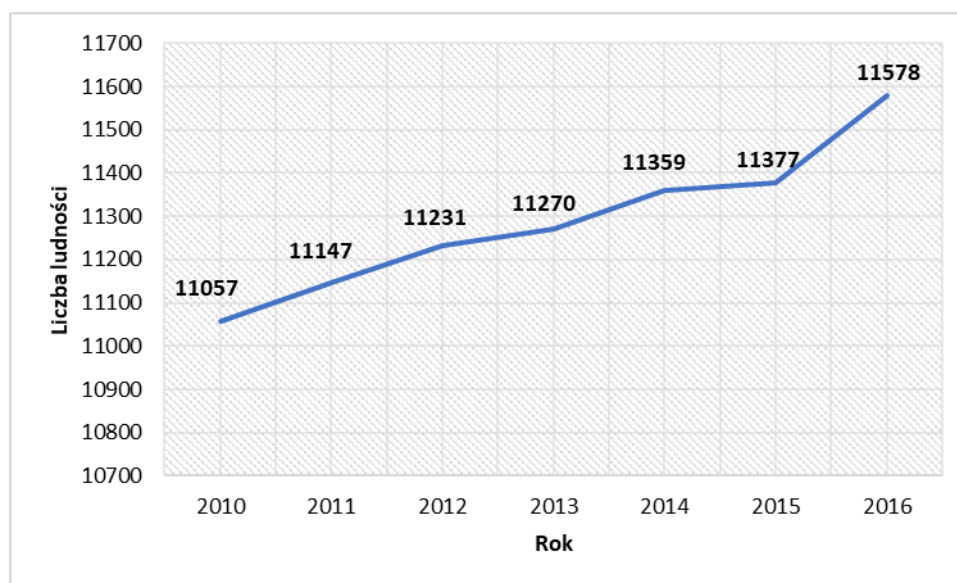
Czarnków jest gminą wiejską położoną w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim. Graniczy z miastem Czarnków oraz z gminami: Trzcianka, Lubasz, Połajewo, Ryczywół, Budzyń, Chodzież i Ujście.

W granicach administracyjnych Gminy Czarnków znajdują się 24 sołectwa, w tym 27 miejscowości wiejskich. Siedzibą władz gminnych jest Miasto Czarnków (nie wchodzące w granice administracyjne Gminy), które jednocześnie stanowi główny ośrodek życia gospodarczego, administracyjnego i kulturalnego.

2.1. Sfera społeczna

2.1.1. Demografia

Gminę Czarnków w 2016 r. zamieszkiwało 11 578 osób, tj. o 201 osób (1,77%) więcej niż w roku poprzednim i o 521 osób (4,71%) więcej niż w 2010 r. Udział mężczyzn i kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców jest wyrównany: mężczyźni stanowią 50,75% ludności, kobiety 49,25%.

Wykres 1: Liczba ludności Gminy Czarnków w latach 2010 – 2016

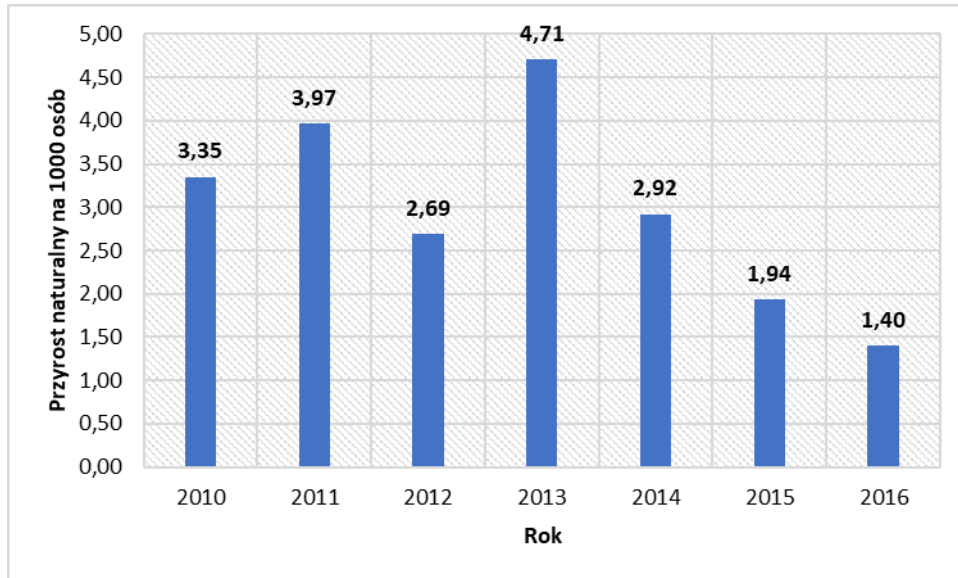
Źródło: GUS za lata 2010 – 2015, Urząd Gminy Czarnków za rok 2016

Największą pod względem liczby mieszkańców jednostką analityczną w Gminie jest Kuźnica Czarnkowska, którą zamieszkuje 9,06% ludności Gminy, natomiast najmniejszą są Grzępy, zasiedlane przez 0,81% mieszkańców Gminy.

Liczba mieszkańców Jednostki Samorządu Terytorialnego zależy przede wszystkim od dwóch czynników: przyrostu naturalnego oraz salda migracji.

Wskaźnik przyrostu naturalnego (przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności) w analizowanym okresie w Gminie Czarnków utrzymywał się powyżej zera, jednak w ciągu ostatnich trzech lat zaobserwowano spadek jego wielkości, który był konsekwencją malejącej liczby urodzeń i zwiększonej liczby zgonów.

W 2016 r. urodziło się 121 dzieci, tj. o 7 mniej niż w 2015 i 2010 r. Liczba zgonów w tym okresie wykazywała niewielkie wahania, jednak stopniowo wzrastała z 91 zgonów w 2010 r. do 105 w 2016 r. Wskaźnik przyrostu naturalnego osiągnął w 2016 r. wartość 1,40, czyli był niższy od wartości z poprzedniego roku o 0,54. Prognozuje się, że tendencja spadkowa będzie się utrzymywać.

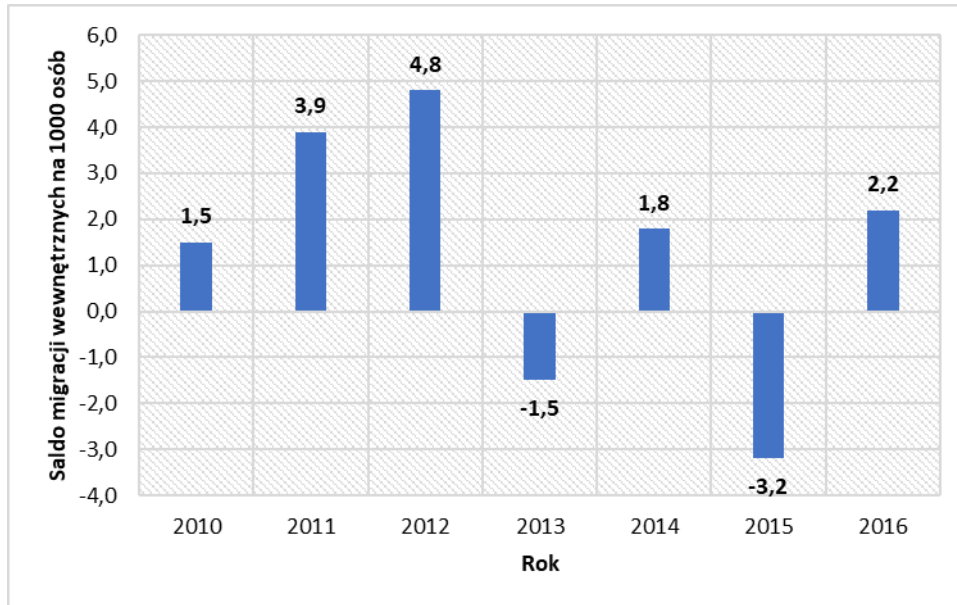

Wykres 2: Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Czarnków w latach 2010 – 2016

Źródło: GUS

Spadek liczby urodzeń jest wynikiem, podobnie jak w całej Polsce, wyboru dokonywanego przez młode pokolenie, które najpierw decyduje się osiągnąć określony poziom wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny i jej powiększenie. W konsekwencji małżeństwa posiadają zazwyczaj ok. 1 – 2 dzieci, a nie tak jak 20 lat temu ok. 3 – 4 dzieci.

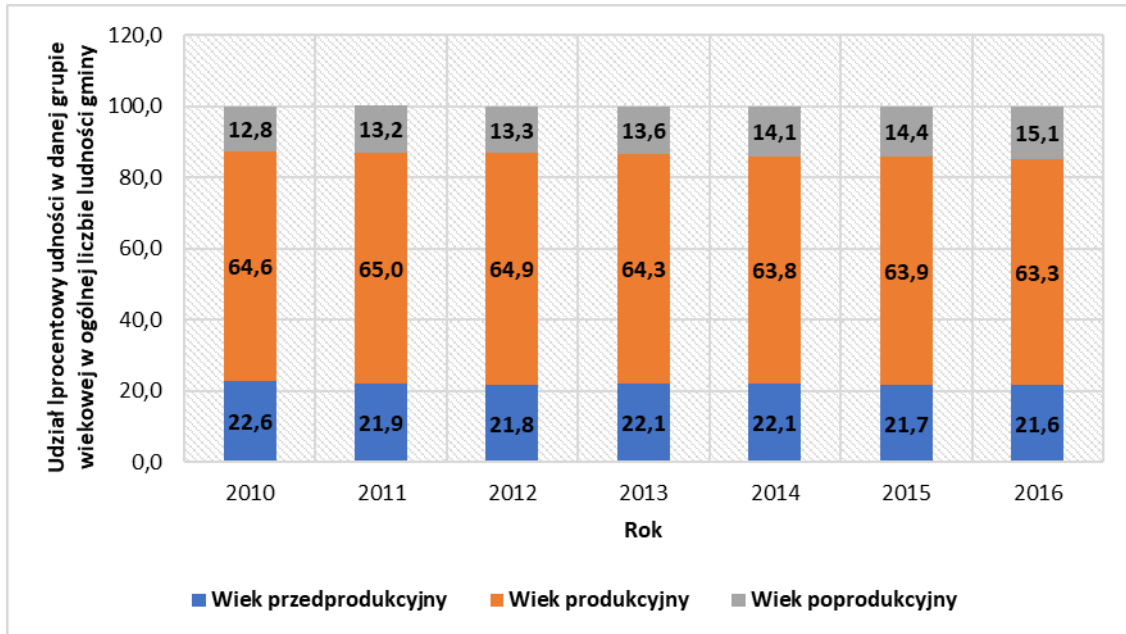
Migracje ludności na terenie Gminy Czarnków od 2013 r. nie wykazują konkretnej tendencji wzrostu lub spadku, przez co trudno jest prognozować zmiany jakie zajdą w najbliższych latach. W 2016 r. w ruchu wewnętrznym odnotowano 124 zameldowania (o 21 więcej niż w poprzednim roku i o 24 mniej niż w 2010 r.) oraz 99 wymeldowań (o 40 mniej niż w poprzednim roku i o 33 mniej niż w roku 2010). Wskaźnik salda migracji wewnętrznych (saldo migracji wewnętrznych w przeliczeniu na 1000 ludności) w 2016 r. osiągnął wartość 2,2 – była to najwyższa odnotowana na terenie Gminy Czarnków wartość w ciągu ostatnich czterech lat.

Wykres 3: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w Gminie Czarnków w latach 2010 – 2016

Źródło: GUS

Istotna ze względu na dalszy rozwój jednostki samorządu terytorialnego jest również struktura wieku jej mieszkańców. W Gminie Czarnków na przestrzeni lat 2010 – 2016, mimo niewielkich wahań związanych z przyrostem naturalnym i saldem migracji ludności, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym spadła o 1 punkt procentowy a osób w wieku produkcyjnym o 1,3 punktów procentowych. Jednocześnie wzrósł w społeczeństwie udział osób w wieku poprodukcyjnym o 2,3 punktów procentowych. Zjawisko starzenia się społeczeństwa występuje w całej Polsce i związane jest z wydłużeniem trwania życia i spadkiem urodzeń.

Wykres 4: Udział procentowy ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Gminy Czarnków w latach 2010 – 2016

Źródło: GUS

Mając na uwadze rosnącą liczbę seniorów w społeczności lokalnej oraz konieczność dostosowania prowadzonej polityki Gminy do potrzeb tej grupy Urząd Gminy Czarnków przy współpracy z dr hab. Wojciechem J. Maliszewskim z Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile, kierownikiem Zakładu Pracy Socjalnej, przygotował i przeprowadził w okresie lipiec – wrzesień 2016 r. badania kwestionariuszowe diagnozujące obszary kryzysowe w grupie osób 65+. W badaniach wzięło udział 120 osób zamieszkujących miejscowości Sarbia, Sarbka, Marunowo. W gronie respondentów znalazły się 74 kobiety (62% próby) i 46 mężczyzn (38% próby). Średnia wieku osób badanych wyniosła 72,64 lata. W większości były to osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym, mieszkające samotnie lub z żoną/mężem.

Pytania ankietowe pozwoliły na uzyskanie odpowiedzi dotyczących stanu zdrowia seniorów, jakości życia i dotykających ich deficytów w środowisku lokalnym.

65% kobiet i 70% mężczyzn określiło się jako osoby chore, przy czym 47% respondentów ma orzeczoną niepełnosprawność. Powszechnie ankietowane osoby starsze chorowały na 2-3 choroby, zdarzali się jednak respondenci cierpiący nawet na 6 jednostek chorobowych, jak i tacy którzy deklarowali, że nie cierpią na żadną dolegliwość.

Blisko 1/3 badanych osób, zapytanych o to, jak oceniają swoją jakość życia oceniło ją jako niską. Tylko 22% próby jest usatysfakcjonowanych ze swojej sytuacji życiowej. Jako główny czynnik istotnie wpływający na poziom satysfakcji z życia osób starszych podawano zdrowie.

Kolejne pytanie dotyczyło deficytów odczuwanych przez seniorów w ich środowisku lokalnym. Badane osoby starsze podkreślały w przeprowadzonych ankietach potrzebę przynależności do grupy społecznej i brak odpowiednich dla nich rozrywek. Jako problem wskazywano brak włączenia w życie społeczności lokalnej, które objawia się poczuciem braku należytej opieki i akceptacji, niskim stopniem aktywizacji i dostępu informacji.

Największe grono seniorów wskazywało jako główny problem brak aktywności fizycznej i społecznej (74%), następnie brak dostępu do placówek medycznych (59%), braku akceptacji ze strony innych mieszkańców (57%), brak opieki (55%), brak dostępu do informacji (47%).

Ze względu na postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa Gminy Czarnków problemy dotyczące osoby starsze będą się nasilać. Dlatego też konieczne jest podjęcie odpowiednich kroków pozwalających na eliminację lub ograniczenie problemów związanych z brakiem włączenia tej grupy w życie społeczności lokalnej oraz zapewnienie im dostępu do spełniającej ich potrzeby i oczekiwania infrastruktury społecznej i zdrowotnej.

2.1.2. Rynek pracy

Na koniec grudnia 2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Czarnkowie było zarejestrowanych 185 osób bezrobotnych zamieszkujących Gminę wiejską Czarnków. Udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie wyniósł 3,3% i był niższy od średniej wartości tego wskaźnika w powiecie o 1,6 punktów procentowych. Dane te wskazują, że problem bezrobocia w Gminie Czarnków jest niewysoki i nie ma znaczącego wpływu na sytuację społeczno – gospodarczą Gminy.

Przyczynami spadku poziomu bezrobocia są: kierowanie osób bezrobotnych do Centrum Integracji Społecznej prowadzonego przez Fundację Gębiczyn, założenie Spółdzielni Socjalnej „Słoneczko” przez osoby długotrwale bezrobotne i Spółdzielni Socjalnej „Równe Szanse” (zatrudnia osoby niepełnosprawne uczestniczące w Warsztatach

Terapii Zajęciowej w Gębicach) oraz prowadzenie wraz z PUP w Czarnkowie licznych programów aktywizacyjnych (w tym projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, m.in.: Poddziałanie 6.1.3 projekt „Od bierności do aktywności”; Działanie 6.2 projekt „Moja firma-moja praca”; Poddziałanie 6.1.1 projekt „Uczę się, potrafię, pracuję”).

Nieco ponad połowę osób bez pracy w Gminie stanowią kobiety (51,38%). W szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na m.in. wiek, stan zdrowia i sytuację rodzinną znajduje się 150 osób bezrobotnych (82,87% ogółu bezrobotnych).

Zestawienie danych statystycznych PUP w Czarnkowie wskazuje na duży spadek liczby osób bez zatrudnienia w Gminie wiejskiej. W latach 2014 – 2016 liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 284 osoby. Największy spadek udziału osób bez pracy odnotowano w grupie osób długotrwale bezrobotnych (o 25,86 punktów procentowych), spadła również liczba osób bez zatrudnienia w wieku do 25. roku życia (o 4,78 punktów procentowych). Odnotowano natomiast wzrost udziału osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej o 2,46 punktów procentowych w stosunku do 2015 r. Liczba osób niepełnosprawnych w Gminie w 2016 r. była taka sama jak w roku poprzednim i mniejsza o 15 osób niż w roku 2014, jednak nastąpił wzrost udziału tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych o 1,9 punktów procentowych w stosunku do 2015 r. i o 1,5 punktów procentowych w stosunku do 2014 r.

Tabela 3: Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Czarnkowie zamieszkujące gminę wiejską Czarnków

Bezrobotni	2014	2015	2016
Ogółem	465	240	185
Kobiety	257	121	93
W szczególnej sytuacji na rynku pracy	398	199	150
Do 25. roku życia	107	60	33
Powyżej 50. roku życia	119	58	53
Długotrwale bezrobotni	223	81	40
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej	-	10	12
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6. roku życia	-	55	39
Niepełnosprawni	29	14	14

Źródło: PUP Czarnków

W 2016 r. według danych Urzędu Gminy Czarnków w całej gminie na 100 mieszkańców przypadało średnio 1,60 osób bezrobotnych. Średnia wartość tego wskaźnika dla całej Gminy została przekoczona w 11 jednostkach analitycznych, przy czym najwyższe wartości odnotowano w jednostkach: Białężyn (3,78), Ciszkowo (3,14), Bukowiec (2,91),

Radolinek (2,73). Z obserwacji poczynionych przez pracowników Urzędu Gminy wynika, że przyczynami bezrobocia w tych jednostkach było: niedostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku, brak zdolności i gotowości do podjęcia zatrudnienia oraz skłonności do migracji za pracą, a w przypadku osób młodych brak doświadczenia, systemu wprowadzania młodych na rynek pracy, ich wysokie oczekiwania oraz nieatrakcyjne oferty pracy.

Największa liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców zamieszkuje jednostkę Białężyn, która jest jednym z obszarów popegeerowskich w Gminie Czarnków. Oprócz ww. powodów bezrobocie na tym terenie wynika również z bierności osób niezatrudnionych w poszukiwaniu pracy i przyjęcia postawy roszczeniowej względem państwa. Postawa taka jest przekazywana dzieciom, które następnie przekazują ją kolejnemu pokoleniu – powstaje zamknięty krąg długotrwałego, międzypokoleniowego bezrobocia, które skutkuje niskimi dochodami gospodarstw domowych. Przekłada się to na wykluczenie członków takich rodzin z życia społeczności lokalnej i pojawienie się negatywnych emocji (poczucia bezradności, odrzucenia, niedopasowania do innych). Biorąc jednak pod uwagę liczbę osób bez pracy zamieszkujących Białężyn (7 osób) i pozostałe jednostki analityczne można uznać, iż jest to stosunkowo niewielka grupa – niemniej jednak należałoby podjąć działania mające na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu, w szczególności dzieci i młodzieży. Choć nie planuje się podejmować w ramach programu rewitalizacji bezpośrednich działań ograniczających zjawisko bezrobocia w Gminie, przewiduje się możliwość wsparcia osób bezrobotnych w powiązaniu z innymi kierunkami działań realizowanymi w ramach programu rewitalizacji, np. w przypadku przeciwdziałania ubóstwu (rozdz. 2.1.3. Pomoc społeczna).

Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej - destymulanta

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców
Białężyn	185	7	3,78
Brzeźno	771	13	1,69
Bukowiec	206	6	2,91
Ciszkowo	350	11	3,14
Gajewo	449	5	1,11
Gębice	957	14	1,46
Gębiczyn	143	2	1,40
Góra-Pianówka	683	5	0,73
Grzępy	94	0	0,00

Huta	590	10	1,69
Jędrzejewo	930	14	1,51
Komorzewo	300	1	0,33
Kuźnica Czarnkowska	1049	22	2,10
Marunowo	264	3	1,14
Mikołajewo	324	3	0,93
Radolinek	183	5	2,73
Radosiew	186	2	1,08
Romanowo Dolne	874	8	0,92
Romanowo Górne	468	5	1,07
Sarbia, Sarbka	581	11	1,89
Śmieszkowo	958	17	1,77
Średnica	186	2	1,08
Wąlkowice	354	8	2,26
Zofiowo	493	11	2,23
GMINA	11578	185	1,60

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

2.1.3. Środowiskowa pomoc społeczna

Na terenie Gminy Czarnków wsparcie osobom w trudnej sytuacji życiowej świadczą:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie,
- b) Miejsko - Gminny Punkt Konsultacyjno - Terapeutyczny dla Uzależnionych, Współuzależnionych i Ofiar Przemocy Domowej w Czarnkowie.

Według danych Urzędu Gminy Czarnków w 2016 r. ze wsparcia materialnego i niematerialnego GOPS skorzystały 554 osoby, czyli 4,78% mieszkańców Gminy. Wartość ta została przekroczona w 11 jednostkach analitycznych. Największa liczba osób korzystająca z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców zamieszkuje jednostki Średnica (10,75), Gębice (9,20) i Gębiczyn (8,39). Z informacji pracowników GOPS w Czarnkowie wynika, że rodziny potrzebujące wsparcia zgłaszały się do pomocy społecznej najczęściej z powodu ubóstwa (226 rodzin), bezrobocia (100 rodzin), niepełnosprawności (91 rodzin), potrzeby ochrony macierzyństwa (76 rodzin, w tym wielodzietności – 51 rodzin), długotrwałej lub ciężkiej choroby (47 rodzin) oraz przemocy w rodzinie (22 rodziny).

W sumie wspartych zostało 191 gospodarstw domowych. Średnio na 100 gospodarstw domowych w Gminie 6,98 z nich korzysta ze wsparcia GOPS – wyższa wartość od średniej

dla Gminy odnotowana została w 10 jednostkach, przy czym największa ich liczba znajduje się w jednostce Gębiczyn (20,69), Gębice (14,63) oraz Średnica (13,33).

Tabela 5: Liczba osób i gospodarstw domowych, którym udzielono wsparcia z GOPS przypadająca na 100 mieszkańców i 100 gospodarstw - destymulanty

Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Liczba gospodarstw domowych otrzymujących zasiłki	Liczba gospodarstw domowych otrzymujących zasiłki na 100 gospodarstw domowych
Białężyn	9	4,86	3	6,52
Brzeźno	34	4,41	16	7,48
Bukowiec	9	4,37	4	7,69
Ciszkowo	11	3,14	4	5,06
Gajewo	38	8,46	12	11,43
Gębice	88	9,20	30	14,63
Gębiczyn	12	8,39	6	20,69
Góra-Pianówka	17	2,49	7	5,07
Grzępy	0	0,00	0	0,00
Huta	19	3,22	5	3,38
Jędrzejewo	53	5,70	21	9,42
Komorzewo	2	0,67	2	3,17
Kuźnica Czarnkowska	77	7,34	24	9,23
Marunowo	15	5,68	4	6,90
Mikołajewo	4	1,23	1	1,47
Radolinek	7	3,83	4	8,70
Radosiew	12	6,45	4	10,81
Romanowo Dolne	47	5,38	13	6,67
Romanowo Górne	18	3,85	5	4,59
Sarbia, Sarbka	10	1,72	3	2,04
Śmieszkowo	20	2,09	9	3,50
Średnica	20	10,75	6	13,33
Wąlkowice	17	4,80	4	4,88
Zofiowo	15	3,04	4	3,60
GMINA	554	4,78	191	6,98

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

Problemem jest również przemoc w rodzinie. W okresie od stycznia 2013 r. do sierpnia 2016 r. założono w sumie 69 Niebieskich Kart z powodu przemocy psychicznej i fizycznej (37 Kart), psychicznej (31 Kart) i fizycznej (1 Karta). Ofiarami przemocy były

głównie kobiety (69 osób – 87,34% przypadków), zdecydowanie mniej mężczyźni (10 osób – 12,66% przypadków).

Według danych GUS w Gminie Czarnków udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (10,2%) był wyższy niż w powiecie o 2,2 punktów procentowych. Należy zauważyć, że największy udział rodzin korzystających ze wsparcia GOPS zamieszkuje jednostki Gębiczyn, Gębice, Średnica, Gajewo, które (oprócz Średnicy) są miejscowościami popegeerowskimi. Obszary takie charakteryzują się zazwyczaj wysokim bezrobociem, dużą liczbą osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, problemami z nadużywaniem alkoholu czy poczuciem krzywdy i bezradności. Poziom bezrobocia w tych jednostkach jest stosunkowo niewielki, na tle innych jednostek wyróżnia się jedynie Gębiczyn. Z tego powodu można sądzić, że problem ubóstwa wynika głównie z powodu niskich dochodów mieszkańców, nieprzekraczających 514 zł na osobę w rodzinie (według kryteriów przyznawania świadczeń Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej).

Ubóstwo i bezrobocie może prowadzić do powstawania kolejnych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, tj. nadużywania alkoholu, przemocy i wykluczenia. Dlatego istotne jest podjęcie działań mających na celu ograniczenie ubóstwa na terenie Gminy Czarnków.

2.1.4. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo mieszkańców w Gminie Czarnków zapewniają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie (na terenie gminy wiejskiej są to rejony nr IV i V) oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, w tym 10 oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej w Ciszkowie, Gajewie, Gębicach, Hucie, Jędrzejewie, Marunowie, Sarbce-Sarbiei, Śmieszkwie, Romanowie Dolnym oraz w Walkowicach.

Na terenie Gminy Czarnków w 2016 r. popełniono w sumie 27 przestępstw, z czego największą ich liczbę stwierdzono w jednostkach Kuźnica Czarnkowska (4 przestępstwa) oraz Brzeźno, Gajewo, Gębice (po 3 przestępstwa). W przeliczeniu na 100 mieszkańców popełniono 0,23 przestępstwa, przy czym największy poziom przestępczości występuje na obszarze jednostek Radolinek (0,55), Białężyn (0,54) oraz Gajewo (0,67). Przestępstwa te dotyczą głównie uszkodzenia mienia oraz przestępstw popełnianych w ruchu drogowym. Według informacji pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji wynika, że akty uszkodzenia mienia są popełniane głównie przez osoby młode (w wieku ok. 15 – 30 lat), natomiast

wykroczenia i przestępstwa w ruchu drogowym są popełnione przez kierowców przekraczających prędkość i będących w stanie nietrzeźwym.

Tabela 6: Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej - destymulanta

Jednostka analityczna	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki
Białężyn	1	0,54
Brzeźno	3	0,39
Bukowiec	0	0,00
Ciszkowo	1	0,29
Gajewo	3	0,67
Gębice	3	0,31
Gębiczyn	0	0,00
Góra-Pianówka	1	0,15
Grzępy	0	0,00
Huta	1	0,17
Jędrzejewo	2	0,22
Komorzewo	1	0,33
Kuźnica Czarnkowska	4	0,38
Marunowo	0	0,00
Mikołajewo	1	0,31
Radolinek	1	0,55
Radosiew	0	0,00
Romanowo Dolne	1	0,11
Romanowo Górne	1	0,21
Sarbia, Sarbka	1	0,17
Śmieszkowo	1	0,10
Średnica	0	0,00
Wąlkowice	0	0,00
Zofiowo	1	0,20
GMINA	27	0,23

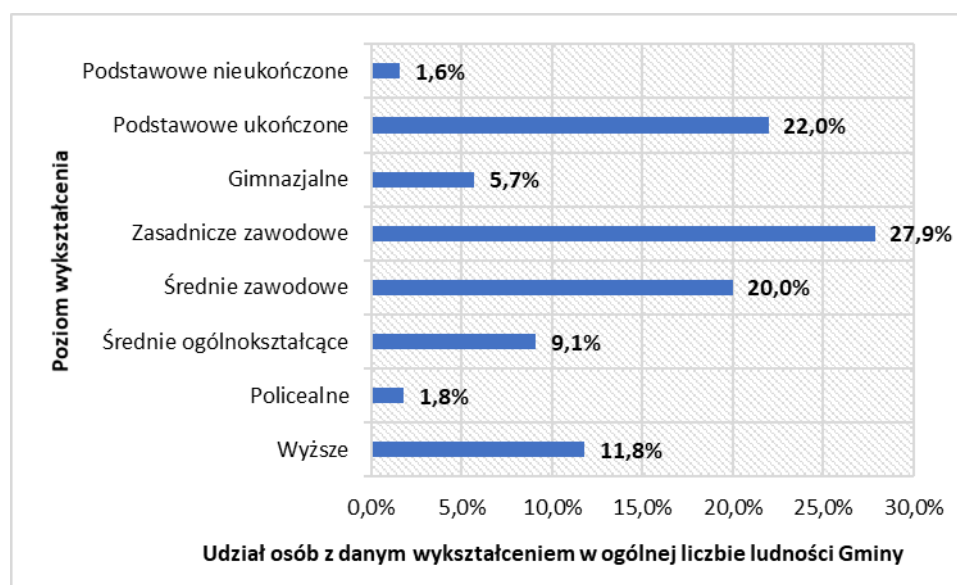
Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy popełniono tylko 2,3 przestępstwa, co jest znacznie niższym wynikiem w porównaniu do średniej tego wskaźnika dla całego powiatu (10,99 przestępstw/1000 mieszkańców). Podczas konsultacji społecznych dotyczących tworzenia map zagrożeń na terenie działania KPP w Czarnkowie mieszkańcy Gminy jako problemy związane z bezpieczeństwem wskazywali kierowców przekraczających

prędkość, osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych oraz gromadzącą się młodzież, która zakłóca porządek.

2.1.5. Wykształcenie mieszkańców i edukacja

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. mieszkańcy Gminy Czarnków posiadają stosunkowo niski poziom wykształcenia w porównaniu do województwa wielkopolskiego. Mieszkańcy legitymują się najczęściej wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,9%), podstawowym ukończonym (22,0%) oraz średnim zawodowym (20,0%).

Wykres 5: Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Czarnków

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z 2011 r.

Na terenie gminy funkcjonuje w sumie 12 placówek przedszkolnych, 7 szkół podstawowych oraz 4 gimnazja, jedna szkoła średnia w Goraju i jedna szkoła specjalna w Gębicach. Inne placówki oświatowe, do których mogą uczęszczać mieszkańcy Gminy zlokalizowane są na terenie Miasta Czarnków.

Na terenie Gminy funkcjonuje 12 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w jednostkach analitycznych: Jędrzejewo, Kuźnica Czarnkowska, Zofiowo, Mikołajewo, Gębice, Brzeźno, Marunowo, Śmieszkowo, Romanowo Górne, Romanowo Dolne, Walkowice, Huta.

Placówki te oferowały w 2015 r. w sumie 395 miejsc. Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (3 – 5 lat) objętych edukacją przedszkolną w Gminie rosła: w 2015 r. do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 325 podopiecznych, tj. o 8 więcej niż w roku poprzednim i o 71 więcej niż w 2010 r. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wzrósł w analizowanym okresie o 7,5 punktów procentowych. Nadal jednak ponad 20% dzieci w wieku przedszkolnym nie uczęszcza do przedszkola. Ze względu na bardzo dobry dostęp do placówek wychowania przedszkolnego może to wynikać jedynie z podjęcia przez rodziców decyzji o prowadzeniu wychowywania i edukacji przedszkolnej w domu przez (najczęściej) matki.

Tabela 7: Liczba dzieci w wieku przedszkolnym i objętych wychowaniem przedszkolnym

Dzieci w wieku 3-5 lat	2010	2011	2012	2013	2014	2015
W wieku przedszkolnym	361	388	412	408	416	417
Objęte wychowaniem przedszkolnym	254	281	304	285	317	325
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	70,4%	72,4%	73,8%	69,9%	76,2%	77,9%

Źródło: GUS

Bardzo dobry dostęp do edukacji mają również uczniowie szkół podstawowych. Są one zlokalizowane w 6 jednostkach analitycznych: Hucie, Gębicach, Sarbii, Śmieszkowie oraz w Zespołach Szkół w Romanowie Dolnym, Gębicach, Jędrzejewie i Kuźnicy Czarnkowskiej.

W analizowanym okresie (2010 – 2015) liczba uczniów szkół podstawowych, mimo niewielkich wahań, wzrosła z 692 osób w 2010 r. do 716 w 2015 r. (wzrost o 24 osoby), co było spowodowane stosunkowo wysokim poziomem przyrostu naturalnego. Biorąc pod uwagę jakie wartości osiągał w analizowanym okresie (rozdz. 2.1.1. Demografia) można przewidywać, że do 2020 r. liczba dzieci w szkołach podstawowych będzie rosła, natomiast po tym okresie zacznie się stopniowo obniżać.

O jakości nauczania w szkołach podstawowych na terenie Gminy Czarnków świadczą średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasistów. W porównaniu do powiatu uczniowie szkół podstawowych w Gminie Czarnków osiągnęli dużo niższe wyniki egzaminów, co świadczy o stosunkowo niskim poziomie nauczania w Gminie.

Tabela 8: Średnie procentowe wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w Gminie Czarnków i w powiecie czarnkowsko – trzecieckim w 2016 r.

Część egzaminu szóstoklasisty	Gmina Czarnków	Powiat czarnkowsko - trzeciecki
--------------------------------------	-----------------------	--

Część pierwsza	53,11%	58,72%
Język polski	62,29%	66,71%
Matematyka	43,49%	50,24%
Część druga – język angielski	62,97%	66,19%

Źródło: www.oke.poznan.pl

Na terenie Gminy znajdują się także 4 gimnazja w Zespołach Szkół w jednostkach Gębice, Romanowo Dolne, Jędrzejewo, Kuźnica Czarnkowska.

Liczba uczniów gimnazjum wykazuje odwrotne tendencje niż w przypadku szkół podstawowych. W 2015 r. do gimnazjów uczęszczało w sumie 362 dzieci, tj. o 49 osób mniej niż w 2010 r.

Poziom nauczania w szkołach gimnazjalnych w Gminie Czarnków w ciągu ostatnich dwóch lat znacząco wzrósł: w 2014 r. średnie procentowe wyniki egzaminów gimnazjalnych w Gminie były niższe niż te uzyskane średnio w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim; jedynie wyniki z matematyki i języka angielskiego były nieznacznie wyższe niż w powiecie (różnica wynosiła odpowiednio 0,17 i 0,05 punktów procentowych). W 2015 r. natomiast młodzież z Gminy Czarnków uzyskała, w zależności od przedmiotu, średnio od 0,12 do 2,4 punktów procentowych więcej niż w powiecie. W 2016 r. różnica w uzyskanych średnich wynikach egzaminów jeszcze bardziej się pogłębiła: uczniowie z Gminy uzyskali średnio od 0,13 do 15,12 punktów procentowych więcej niż ich rówieśnicy w powiecie. W analizowanym okresie nie poprawiono jednak uzyskiwanych przez młodzież wyników z języka angielskiego na poziomie podstawowym: wyniki w Gminie w latach 2014 – 2016 były niższe niż w powiecie o 6,74 – 7,16 punktów procentowych.

Tabela 9: Średnie wyniki procentowe egzaminu gimnazjalnego w Gminie Czarnków i w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim w latach 2014 - 2016

	Historia WOS	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski podstawowy	Język angielski rozszerzony
Rok 2014 (%)						
Powiat czarnkowsko - trzcianecki	55,17	62,76	48,36	44,08	58,00	45,14
Gmina	53,24	60,75	45,28	44,25	51,26	45,19

Czarnków						
Rok 2015 (%)						
Powiat czarnkowski - trzcianecki	59,48	56,19	45,70	44,57	62,36	48,33
Gmina Czarnków	60,49	56,31	46,63	46,97	54,47	50,40
Rok 2016 (%)						
Powiat czarnkowski - trzcianecki	52,06	64,60	46,81	44,07	60,95	44,83
Gmina Czarnków	54,96	64,73	48,04	50,78	53,79	59,95

Źródło: www.oke.poznan.pl

W związku ze zmianą struktury szkolnictwa na poziomie podstawowym konieczne było dostosowanie sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego. Rada Gminy Czarnków w uchwale nr XXXVI/298/2017 z dnia 29 marca 2017 r. podjęła decyzję o przekształceniu szkół podstawowych w Hucie i Śmieszkwie ze struktury 6 – klasowej na 4 – klasową. Nie zaistnieje konieczność zamknięcia gimnazjów, gdyż wszystkie należą do zespołów szkół i zostaną „wchłonięte” przez istniejące przy nich szkoły podstawowe.

Zwiększaniem wiedzy i poziomu wykształcenia mieszkańców Gminy Czarnków zajmuje się również Fundacja Gębiczyn. Jest to organizacja pozarządowa działająca non profit od roku 1997 na rzecz rewitalizacji i dokształcania dzieci i młodzieży wiejskiej oraz osób dorosłych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tworzyła i prowadzi Centrum Praktyk Kulturalnych i Integracji Społecznej "Gębiczyńskie Gniazdo", miejsce gdzie dzieci i młodzież zdobywają dodatkową wiedzę i umiejętności niezbędne do dalszego kształcenia - w ramach nieodpłatnych zajęć pozaszkolnych, a osoby dorosłe realizują projekty edukacyjno-warsztatowe w ramach Centrum Integracji Społecznej.

Fundacja realizuje projekty o charakterze edukacyjno-kulturalnym i proekologicznym oraz prospołecznym, wzbogacając bazę do prowadzenia zajęć oraz do zwiedzania wsi Gębiczyn. We wszystkich przedsięwzięciach realizowanych przez Fundację uczestniczy

rocznie od 2000 do 3000 uczestników. Środki na realizację projektów organizacja zdobywa w drodze ogłaszanych konkursów.

2.1.6. Kapitał społeczny

Działalność kulturalno-oświatowa w Gminie prowadzona jest przez wszystkie placówki biblioteczne oraz szkoły w różnych formach pracy z dziećmi i młodzieżą. Dodatkowo mieszkańcy mogą uczestniczyć w wydarzeniach i zajęciach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w mieście Czarnkowie.

Biblioteka Publiczna Gminy Czarnków w Hucie wraz z 4 filiami zlokalizowanymi w Gębicach, Jędrzejewie, Kuźnicy Czarnkowskiej i Romanowie Dolnym, oddziałem bibliotecznym dla dzieci w Kuźnicy Czarnkowskiej oraz punktem bibliotecznym w szkole podstawowej w Romanowie Górnym, prowadzi szeroko pojętą działalność kulturalno-edukacyjną na terenie gminy, m.in. konkursy czytelnicze, zajęcia plastyczne czy okolicznościowe wystawy.

Szkoły podstawowe i gimnazja po godzinach lekcyjnych oferują uczniom możliwość uczestniczenia w licznych kołach i klubach zainteresowań. W szkołach podstawowych działa 16 kół związanych m.in. z językami obcymi, muzyką, matematyką czy logopedią. W gimnazjach natomiast uczniowie mogą uczestniczyć w 22 kołach zainteresowań – oprócz zajęć związanych z poszerzaniem wiedzy szkolnej młodzież może rozwijać pasje związane m.in. z fotografią, nauką gry na gitarze czy teatrem. Szkoły uczestniczą również w licznych programach i projektach, m.in. z zakresu integracji społecznej, zwiększenia aktywności fizycznej, ekologii.

Duże znaczenie dla społeczności lokalnej mają także organizacje pozarządowe. W 2016 roku w Gminie Czarnków działało 30 stowarzyszeń, organizacji i fundacji społecznych. Poza jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej funkcjonowały następujące stowarzyszenia i podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego: Ośrodek Pedagogiczno – Rehabilitacyjny „Nasz Dom” w Gębicach; Centrum Praktyk Kulturalnych i Integracji Społecznej „Gębiczyńskie Gniazdo” prowadzone przez Fundację Gębiczyn; Spółdzielnie Socjalne „Słoneczko” i „Równe Szanse”; Stowarzyszenie na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie „Empatia” w Gębicach, prowadzące Warsztaty Terapii Zajęciowej; Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzeźno; Stowarzyszenie „Nasze Jędrzejewo”; Stowarzyszenie „Dla Dobra Wspólnego” w Jędrzejewie;

Stowarzyszenie Gajewo, Bukowiec „Wspólna Sprawa”; Uczniowski Klub Sportowy „Venus” w Jędrzejewie; Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kuźnica Czarnkowska, Radosiew i Radolinek; Stowarzyszenie „Przyszłość dla Śmieszkowa”; Stowarzyszenie „Nasza Leśna Wieś” w Gębiczynie; Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś” w Gębicach; Stowarzyszenie „Wspólna Droga” w Romanowie Dolnym; Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Hucie; Stowarzyszenie Inicjatywa Gorajska Goraj-Zamek; Stowarzyszenie „Nadnotecka Wspólnota” w Górze; Polski Związek Wędkarski-Koło PZW „Brzeźno”; Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Hucie; Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Czarnkowie; Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Bukowcu; Stowarzyszenie KOCIOŁKI. Działają ponadto dwie organizacje pozarządowe z zakresu marketingu społecznego: Centrum Integracji Społecznej i Centrum Ekonomii Społecznej. Gmina Czarnków jest także członkiem: Lokalnej Grupy Rybackiej Warta – Noteć; Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Nadnoteckich; Czarnkowsko Trzcianeckiej Lokalnej Grupy Działania; Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolskich; Zarządu Gmin Wiejskich RP.

Największa liczba organizacji działa na obszarze jednostek Jędrzejewo i Sarbia – Sarbka (po 4), jednak w przeliczeniu na 100 mieszkańców ich największa liczba znajduje się w jednostce Gębiczyn (1,40). Średnia liczba organizacji pozarządowych przypadająca na 100 mieszkańców w 13 jednostkach analitycznych jest niższa od średniej wartości tego wskaźnika dla Gminy (0,26), a na terenie 7 jednostek analitycznych (Białężyn, Grzępy, Komorzewo, Mikołajewo, Radosiew, Średnica, Zofiowo) nie zawiązano żadnych organizacji czy stowarzyszeń.

Tabela 10: Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji w przeliczeniu na 100 mieszkańców danych jednostek - stymulanta

Jednostka analityczna	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej
Białężyn	0	0,00
Brzeźno	1	0,13
Bukowiec	1	0,49
Ciszkowo	1	0,29
Gajewo	2	0,45
Gębice	2	0,21
Gębiczyn	2	1,40
Góra-Pianówka	2	0,29
Grzępy	0	0,00

Huta	2	0,34
Jędrzejewo	4	0,43
Komorzewo	0	0,00
Kuźnica Czarnkowska	1	0,10
Marunowo	1	0,38
Mikołajewo	0	0,00
Radolinek	1	0,55
Radosiew	0	0,00
Romanowo Dolne	2	0,23
Romanowo Górne	1	0,21
Sarbia, Sarbka	4	0,69
Śmieszkowo	2	0,21
Średnica	0	0,00
Walkowice	1	0,28
Zofiowo	0	0,00
GMINA	30	0,26

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

Ważny w życiu społecznym mieszkańców jest dostęp do usług związanych z aktywnym wypoczynkiem. Jest on zaspokajany przez kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy VENUS Jędrzejewo (koszykówka), Klub Sportowy „Sokół” Gębice (piłka nożna), Klub Sportowy „Błękitni” Kuźnica Czarnkowska (piłka nożna), LZS Gryf Zofiowo (piłka nożna), LZS „Venus” Jędrzejewo (piłka nożna), LZS-Brzeźno (wędkarstwo) i inne. Ich zadaniem jest krzewienie aktywności fizycznej wśród mieszkańców wsi poprzez organizowanie różnego rodzaju zajęć i imprez sportowych o charakterze lokalnym.

Ponadto w 3 miejscowościach (Brzeźno, Walkowice, Zofiowo) znajdują się świetlice środowiskowe, z których mogą korzystać dzieci i mieszkańcy. Celem świetlic jest organizowanie opieki i pomocy dzieciom z różnych środowisk, szczególnie z rodzin dysfunkcyjnych oraz zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa i akceptacji.

Aby zwiększyć aktywność mieszkańców Urząd Gminy Czarnków opracował „Gminny Program Aktywności Lokalnej na lata 2014 – 2020”. Jego głównym celem jest „(...) rozwój i upowszechnienie przez ośrodek pomocy społecznej aktywnej integracji oraz aktywizacji zawodowej i społecznej w środowisku lokalnym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu” (s. 2). Działania są ukierunkowane na wsparcie i realizację projektów aktywizujących oraz integrujących społeczność lokalną, realizację projektów w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi i prywatnymi

przedsiębiorcami, wspieranie lokalnych liderów czy organizacyjną i finansową pomoc dla lokalnych inicjatyw.

Na podstawie wieloletnich obserwacji pracowników Urzędu Gminy Czarnków i instytucji mu podległych stwierdzono, że działania związane ze zwiększeniem aktywności społecznej oraz przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu powinny być realizowane przede wszystkim na obszarach popegeerowskich. W Gminie Czarnków są one zlokalizowane na terenie jednostek Białężyn, Brzeźno, Gajewo, Gębice, Kuźnica Czarnkowska. Obszary te, oprócz problemów natury gospodarczej, technicznej i przestrzenno – funkcjonalnej, odznaczają się problemami, których nie da się opisać za pomocą wskaźników. Pracownicy Urzędu Gminy zaobserwowali, że w tych jednostkach istnieje podział na mieszkańców osiedli popegeerowskich i pozostałych mieszkańców miejscowości. Byli pracownicy pegeerów czują się „gorsi”, mniej doceniani i znaczący w oczach władz gminnych i pozostałej ludności. Uzyskują oni głównie niskie dochody, spychające ich na skraj ubóstwa, a z powodu niskiego wykształcenia i braku odpowiednich kwalifikacji nie mogą podjąć bardziej opłacalnej pracy. Osiedla popegeerowskie odznaczają się również niższą jakością przestrzeni i jej zagospodarowania (np. brakuje obiektów infrastruktury społecznej czy terenów publicznych), a budynki są w gorszym stanie technicznym niż w pozostałych częściach obszaru jednostek. Z tych też powodów mieszkańcy osiedli popegeerowskich rzadko udzielają się na forum wspólnoty lokalnej (co skutkuje mniejszą liczbą organizacji pozarządowych zawiązywanych i działających na tych obszarach – tab. 10) i w konsekwencji są wykluczani z jej życia. Konieczna jest więc realizacja projektów mających na celu zwiększenie aktywności społecznej osób i rodzin wykluczonych, w szczególności grup najbardziej zagrożonych – tj. dzieci, młodzieży i osób starszych.

2.2. Sfera gospodarcza

Na terenie Gminy Czarnków w 2016 r. działalność prowadziły 504 podmioty gospodarki narodowej, z czego 95,56% należało do sektora prywatnego a 3,68% do sektora publicznego. W sektorze publicznym największy udział miały podmioty związane z sekcją P – edukacja (86,21% podmiotów), natomiast w sektorze prywatnym dominowały przedsiębiorstwa związane z sekcjami G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów (24,30% podmiotów) i F – budownictwo (14,61% podmiotów).

Największa liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowana jest w Śmieszkowie (59 przedsiębiorstw), który leży w bezpośredniej strefie oddziaływania Miasta Czarnków. W przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej największa liczba podmiotów gospodarczych znajduje się w jednostkach Ciszkowo (6,57), Radolinek (6,01) oraz Śmieszkowo (6,16). Natomiast najmniejsze wartości wskaźnika osiągnęły jednostki Białężyn (2,16), Gębiczyn (2,80) oraz Romanowo Górne (2,99). Skutkiem małej liczby podmiotów gospodarczych na tych terenach jest ograniczona liczba miejsc pracy, co zmusza mieszkańców jednostek do migracji do innych ośrodków lub, w skrajnych przypadkach, poza granice gminy. W tym przypadku osoby bezrobotne o mniejszej mobilności mają problemy z podjęciem zatrudnienia. Wpływ małej liczby podmiotów gospodarczych na bezrobocie można zaobserwować na przykładzie Białężyna – jest to w niniejszej analizie jednostka o najmniejszej liczbie przedsiębiorstw zlokalizowanych na jej obszarze i jednocześnie charakteryzująca się największym poziomem bezrobocia spośród wszystkich jednostek.

Tabela 11: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie danej jednostki analitycznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta

Jednostka analityczna	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Białężyn	4	2,16
Brzeźno	30	3,89
Bukowiec	11	5,34
Ciszkowo	23	6,57
Gajewo	17	3,79
Gębice	29	3,03
Gębiczyn	4	2,80
Góra-Pianówka	25	3,66
Grzępy	5	5,32
Huta	35	5,93
Jędrzejewo	31	3,33
Komorzewo	12	4,00
Kuźnica Czarnkowska	46	4,39
Marunowo	11	4,17
Mikołajewo	11	3,40
Radolinek	11	6,01
Radosiew	10	5,38
Romanowo Dolne	38	4,35
Romanowo Górne	14	2,99
Sarbia, Sarbka	32	5,51
Śmieszkowo	59	6,16
Średnica	8	4,30

Walkowice	16	4,52
Zofiowo	22	4,46
GMINA	504	4,35

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

Według danych GUS liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym rośnie: w latach 2010 – 2016 wartość tego wskaźnika wzrosła o 12,2 podmioty. Liczba osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców również wzrosła, ale w niewielkim stopniu – jedynie o 3 osoby fizyczne.

Wartości tych wskaźników są stosunkowo niewielkie w porównaniu do średnich wartości osiągniętych w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim. Wskaźnik liczby podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w powiecie wyniósł 132,7 i był wyższy od tego wskaźnika w Gminie Czarnków o 23,8. W powiecie średnio na 1000 osób przypadają 62 osoby prowadzące własną działalność, czyli o 7 więcej niż w Gminie Czarnków.

Na tej podstawie można stwierdzić, że poziom przedsiębiorczości w Gminie, choć nadal niski, wykazuje tendencję do powolnego wzrostu.

Tabela 12: Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w latach 2010 – 2016 w Gminie Czarnków oraz w roku 2016 w powiecie czarnkowsko - trzcianeckim

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Wartość wskaźnika dla powiatu w 2016 r.
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	96,7	93,4	100,2	105,6	108,2	106,5	108,9	132,7
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	52	50	53	56	56	55	55	62

Źródło: GUS

2.3. Sfera przestrzenno - funkcjonalna

2.3.1. Struktura przestrzenno – funkcjonalna Gminy Czarnków

Struktura użytkowania gruntów w Gminie Czarnków przedstawia się następująco.

Tabela 13: Wykaz gruntów na terenie Gminy Czarnków w 2014 roku.

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia ogólna	34590	100%
Użytki rolne	18229	52,70%
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	14269	41,25%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	944	2,73%
Grunty pod wodami	241	0,70%
Tereny inne i nieużytki	907	2,62%

źródło: GUS

Największą powierzchnię zajmują użytki rolne – 52,70% obszaru, w tym grunty orne stanowią 61,5%, natomiast sady – 0,6%, łąki – 33,6% i pastwiska – 2,8% oraz pozostałe grunty orne - 1,5%. Znaczny udział powierzchni gminy zajmują grunty leśne - 4269 ha i stanowią 41,25% jej powierzchni.

Układ doliny Noteci spowodował pasmowe rozłożenie osadnictwa wzdłuż północno-zachodniego brzegu: Radolinek, Kuźnica Czarnkowska, Zofiowo, Bukowiec, Gajewo, Jędrzejewo i południowo-wschodniego: Walkowice, Romanowo Górne, Romanowo Dolne, m. Czarnków, Pianówka, Góra nad Notecią, Ciszkowo i Mikołajewo. Na północy strukturę osadnictwa uzupełnia wieś Radosiew oraz rozproszona zabudowa wsi Średnicy, a w części wschodniej wsi: Brzeźno, Sarbia, Gębice, Gębiczyn, Paliszewo, Huta, Komorzewo, Grzępy, Białężyn i Śmieszkowo. Wschodnia część gminy tworzy odrębną strukturę osadniczą w obszarze lepszych rolniczo gleb, z dobrą dostępnością komunikacyjną.

Północno-zachodnia część gminy stanowi całkowicie odrębną strukturę przestrzenną, na rozwój której istotny wpływ miały przemiany historyczno-administracyjne. Obszar północny charakteryzuje się przerwana ciągłością kulturową.

Następnym wyodrębniającym się obszarem jest północno-wschodnia część doliny Noteci z zabudową Romanowa Dolnego, Romanowa Górnego i Walkowic. Wieś Walkowice pozostaje w zasięgu oddziaływania miast Ujścia i Piły. Pozostały obszar oraz wieś Kruszewo z gminą Ujście znajdują się w strefie oddziaływania Miasta Czarnkowa.

Północno-wschodni obszar gminy ze wsiami Mikołajewo, Ciszkowo, Góra nad Notecią i Pianówka tworzy drugorzędny obszar funkcjonalny gminy, z którego część znajduje się w strefie podmiejskiej Czarnkowa. Walory przyrodnicze oraz wynikające z nich ograniczenia wpłynęły na brak możliwości rozwoju sieci osadniczej na tym obszarze.

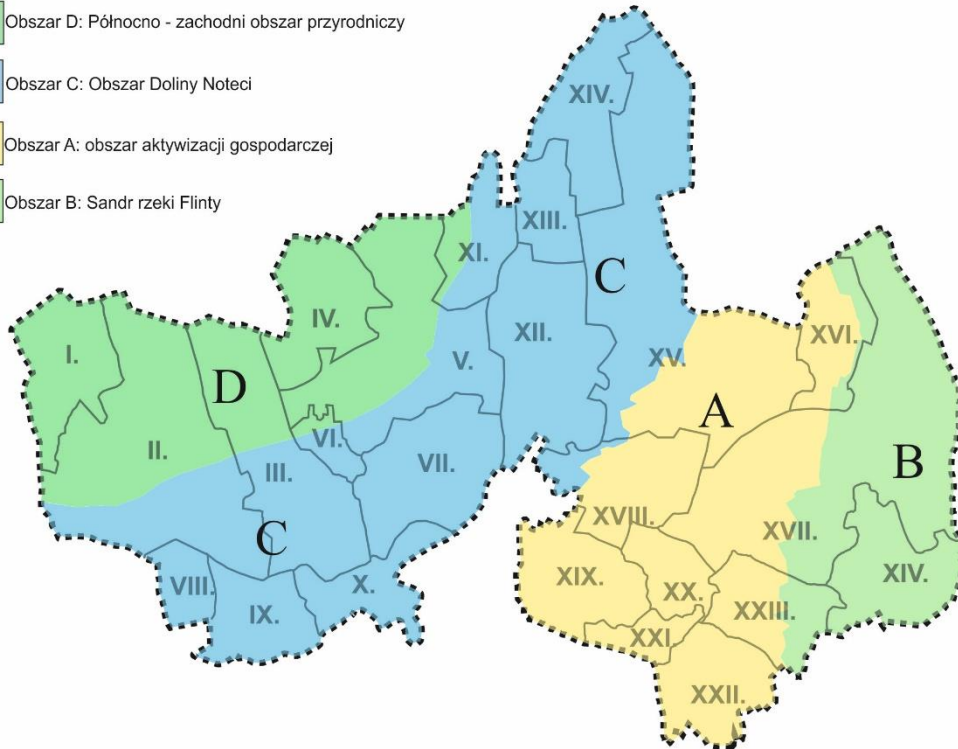
Skomplikowaną strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy pogłębia fakt wyodrębnienia Miasta Czarnkowa jako odrębnej jednostki o charakterze miejskim. Skutkuje to brakiem typowego ośrodka administracyjno-usługowego Gminy, jak również brakiem możliwości organizacyjno-strukturalnych prawidłowej obsługi ludności Gminy.

W „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czarnków” wyróżniono 4 podstawowe obszary tworzące strukturę przestrzenną Gminy:

- a) Obszar A: obszar aktywizacji gospodarczej położony we wschodniej części gminy, w szczególności obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ze strefą podmiejską miasta Czarnkowa obejmującą wsie: Śmieszkowo, Brzeźno i Romanowo Dolne,
- b) Obszar B: Sandr rzeki Flinty - obszar przyrodniczy o szczególnych uwarunkowaniach gruntowo-wodnych, w przeważającej części obszar lasów, z rozproszoną zabudową wsi Gębiczyn, predysponujący ten teren tylko do przekształcenia funkcji wsi Gębiczyn na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- c) Obszar C: centralny teren gminy obejmujący obszar doliny Noteci oraz obszarów chronionego krajobrazu i obszarów Natura 2000, stanowiący węzłowy obszar przyrodniczy, o znaczeniu międzynarodowym,
- d) Obszar D: północno-zachodni przyrodniczy obszar gminy – Puszcza Drawska, z przeważającą częścią obszarów wyłączonych z zabudowy. Zabudowę tworzy pasmo wsi kształtujących obudowę doliny Noteci: Jędrzejewo, Gajewo, Bukowiec, Kuźnica Czarnkowska i Radolinek oraz na północy wsie Średnica i Radosiew.

GMINA CZARNKÓW
Podstawowe obszary tworzące
strukturę przestrzenną Gminy Czarnków

- Granice administracyjne Gminy Czarnków
- Granice jednostek analitycznych
- I. Symbol jednostki analitycznej
- D Obszar D: Północno - zachodni obszar przyrodniczy
- C Obszar C: Obszar Doliny Noteci
- A Obszar A: obszar aktywizacji gospodarczej
- B Obszar B: Sandr rzeki Flinty

Rysunek 2: Zasięgi przestrzenne podstawowych obszarów tworzących strukturę przestrzenną Gminy Czarnków

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czarnków

2.3.2. Infrastruktura społeczna

Do obiektów infrastruktury społecznej zaliczają się m.in. świetlice wiejskie, DPS, szkoły, obiekty kulturowe i sportowe. Na terenie Gminy Czarnków znajduje się w sumie 58 tego typu obiektów. W każdej jednostce znajduje się co najmniej jeden obiekt infrastruktury społecznej, lecz nie w każdym znajdują się tereny publiczne, takie jak: parki, place czy rynki, które umożliwiają mieszkańcom przebywanie w przestrzeni własnej jednostki.

Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 100 mieszkańców mniejsza niż średnia wartość tego wskaźnika dla Gminy znajduje się w 9 jednostkach analitycznych, przy czym ich najmniejsza liczba zlokalizowana jest w jednostkach Brzeźno (0,26) oraz Góra – Pianówka (0,29).

W przypadku terenów zielonych na 1 ha ich powierzchni w Gminie przypada średnio 0,81 osób. Wartość tego wskaźnika od średniej dla Gminy jest mniejsza jedynie w 9 jednostkach (tab. 14).

Występowanie obiektów infrastruktury społecznej i terenów zielonych oraz ich wysoki standard mają istotne znaczenie w przypadku integracji mieszkańców – wzmacnianie więzi międzyludzkich jest bardzo ułatwione, jeśli społeczność lokalna ma miejsce w którym może się spotykać i w którym organizowany jest czas wolny. Jednocześnie należy zadbać o odpowiedni standard tych obiektów – jeśli obiekty spełniają podstawowe potrzeby mieszkańców (rozumie się przez to dostęp do toalet, kuchni, działające ogrzewanie) będą oni chętniej z nich korzystać.

Tabela 14: Obiekty infrastruktury społecznej i terenów publicznych w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta

Jednostka analityczna	Liczba obiektów infrastruktury społecznej	Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Powierzchnia terenów zielonych	Liczba osób przypadająca na 1 ha powierzchni terenów zielonych
Białężyn	2	1,08	2,54	72,83
Brzeźno	2	0,26	274,48	2,81
Bukowiec	1	0,49	51,97	3,96
Ciszkowo	3	0,86	326,22	1,07
Gajewo	2	0,45	1098,14	0,41
Gębice	4	0,42	2596,54	0,37
Gębiczyn	1	0,70	696,73	0,21
Góra-Pianówka	2	0,29	384,62	1,78
Grzępy	1	1,06	22,31	4,21
Huta	3	0,51	292,47	2,02
Jędrzejewo	5	0,54	1314,41	0,71
Komorzewo	1	0,33	67,27	4,46
Kuźnica Czarnkowska	4	0,38	1031,37	1,02
Marunowo	2	0,76	379,98	0,69
Mikołajewo	2	0,62	12,66	25,59
Radolinek	2	1,09	29,41	6,22
Radosiew	2	1,08	576,43	0,32
Romanowo Dolne	4	0,46	964,49	0,91
Romanowo Górne	3	0,64	483,30	0,97
Sarbia, Sarbka	3	0,52	1303,24	0,45
Śmieszkowo	3	0,31	71,07	13,48
Średnica	1	0,54	915,32	0,20

Walkowice	2	0,56	1268,24	0,28
Zofiowo	3	0,61	124,00	3,98
GMINA	58	0,50	14287,20	0,81

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

2.3.3. Zabytki i turystyka

Gmina Czarnków to dobre miejsce dla amatorów rekreacji i turystyki. Położenie w dolinie Noteci oraz istnienie dużych kompleksów leśnych pozwalają na rozwój turystyki. Na terenie gminy znajdują się liczne ścieżki przyrodnicze, szlaki rowerowe, szlaki piesze i szlak kajakowy.

Ścieżki edukacyjne występujące na terenie gminy to:

- a) ścieżka przyrodniczo-edukacyjna na terenie Walkowic, Romanowa Górnego i Romanowa Dolnego (Nadleśnictwo Sarbia)
- b) ścieżka dydaktyczna „Sarbinka” (Nadleśnictwo Sarbia)

Znajdują się tu również liczne szlaki rowerowe, jednak wyróżnia się dwa główne:

- a) międzynarodowy szlak rowerowy Euro-Route R-1 (przebiega od Wielenia do Trzcianki)
- b) transwielkopolska Trasa Rowerowa (Poznań – Okonek TRR-N)

Na trasie szlaku kajakowego, w miejscowości Góra n. Notecią znajduje się wypożyczalnia kajaków i łodzi „KOTWICA”. Wypożyczalnia oferuje wypożyczenie i transport kajaków, a także organizuje spływy kajakowe.

Ważnym aspektem turystyki jest dostęp do bazy noclegowej oraz gastronomicznej. Tu gmina pochwalić się może licznymi obiektami pełniącymi właśnie te funkcje. W Śmieszku znajduje się Gościniec „Śmieszek”, zaś w Gajewie, Kuźnicy Czarnkowskiej, Jędrzejewie i Piaskach, Sarbce, Romanowie Dolnym, Zofiowie, Hucie, Gębiczynie, Radolinku i Czarnkowie znajdują się gospodarstwa agroturystyczne. Pomimo dużego potencjału turystycznego gminy rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej nie jest wystarczający.

Na terenie gminy znajduje się też wiele zabytków. Z terenu Gminy Czarnków w rejestrze zabytków znajduje się obecnie 7 pozycji dotyczących zabytków architektury (w tym zespół zamkowy w Goraju, w skład którego wchodzi kilka budynków), 6 zabytkowych parków oraz 2 cmentarze. Ewidencja na terenie Gminy Czarnków zawiera ok.

340 pozycji, obejmujących głównie historyczną zabudowę wiejską, 8 obiektów architektury sakralnej oraz 45 dawnych cmentarzy.

2.3.4. Dostęp do podstawowych usług

O warunkach i jakości życia mieszkańców gminy decyduje, poza warunkami mieszkaniowymi i dostępem do infrastruktury technicznej, także poziom wyposażenia w usługi. Jest on na terenie gminy wysoce zróżnicowany, w wielu wsiach nie ma żadnych usług, nawet z zakresu handlu. Ze względu na specyficzny podział administracyjny Miasta oraz Gminy Czarnków należy podkreślić, że są to dwie różne jednostki samorządu terytorialnego, przy czym Miasto jest ośrodkiem obsługującym również mieszkańców Gminy (w Mieście Czarnkowie znajdują się m.in. placówki administracji publicznej).

Usługi z zakresu ochrony zdrowia świadczone są przede wszystkim w mieście Czarnków. Tam znajdują się przechodnie specjalistyczne, gabinety stomatologiczne, optycy, medycyna pracy, pogotowie ratunkowe oraz szpital (Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej). Na terenie Gminy Czarnków, w Jędrzejewie znajduje się gabinet stomatologiczny, a w miejscowości Góra lekarz medycyny pracy. Na terenie Gminy działają 4 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz 1 apteka w Kuźnicy Czarnkowskiej. Choć placówek ochrony zdrowia jest stosunkowo dużo, osoby starsze zamieszkujące Gminę w trakcie prowadzenia badań ankietowych (rozdz. 2.1.1. Demografia) wskazywały na trudność w dostępie do placówek medycznych.

Sieć handlowa jest rozwinięta nierównomiernie. Zdecydowana większość placówek handlowych o zróżnicowanym profilu zlokalizowana jest w Mieście Czarnkowie.

Na terenie Gminy dostępne są lokale gastronomiczne, znajdujące się w Śmieszkowie, Jędrzejewie, Hucie, Brzeźnie, Kuźnicy Czarnkowskiej.

2.3.5. Infrastruktura komunikacyjna

Sieć drogową charakteryzuje mała gęstość z uwagi na skupiony charakter osadnictwa i strukturę gospodarstw rolnych. Sieć dróg gminnych nie wymaga uzupełnienia ponieważ część dróg ponadlokalnych spełnia ich funkcje, zapewniając wewnętrzne powiązania.

Sieć dróg publicznych na terenie Gminy Czarnków tworzą drogi wojewódzkie- 86,5 km, powiatowe- 76,5 km i gminne- 107,4 km. Drogi wojewódzkie i powiatowe to drogi o nawierzchni twardej, podobnie jak 23% dróg gminnych - pozostałe 77% to drogi gruntowe.

Ponadto Gmina posiada sieć dróg nie zaliczanych do żadnej kategorii dróg publicznych, w szczególności drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, drogi wiejskie, w osiedlach mieszkaniowych itp., które są uzupełnieniem sieci dróg publicznych.

Rysunek 3: Układ komunikacyjny Gminy Czarnków

Źródło: <http://www.czarnkowgmina.pl>

Istniejący układ komunikacyjny umożliwia utrzymanie ważnych powiązań zewnętrznych i obsługę terenów gminy rozdzielonych przepływem Noteci. Jedyne most na rzece znajduje się w Czarnkowie, stanowiąc ogniwo drogi nr 178. Dwie przeprawy promowe w Ciszkowie i Walkowicach (łącznik drogi nr 153 i nr 1333P) są ważne dla obsługi ruchu gospodarczego oraz atrakcyjne na szlaku turystycznym.

Obsługę w zakresie przewozów pasażerskich zapewnia w obszarze gminy układ regionalnych i lokalnych linii autobusowych. Obsługę tę realizuje w obszarze gminy Krajowa Spółdzielnia Komunikacyjna w Poznaniu, oraz Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej z Wąlcza, Piły, Poznania i Człuchowa.

2.4. Sfera techniczna

2.4.1. Zasoby mieszkaniowe

Liczba mieszkań na terenie Gminy Czarnków sukcesywnie wzrastała: w 2015 r. było ich 3077 szt., tj. o 26 szt. więcej niż w roku poprzednim i o 154 szt. więcej niż w roku 2010. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wyniosła w 2015 r. 93 m² (o 2,9 m² więcej niż w 2010) i była wyższa niż średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w powiecie. W przeliczeniu na jedną osobę wyniosła ona 25,1 m².

Tabela 15: Wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych w Gminie Czarnków

Zasoby mieszkaniowe	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Powiat w 2015 r.
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	90,1	90,7	91,5	91,9	92,7	93,0	81,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	23,8	24,0	24,4	24,6	24,9	25,1	25,1

Źródło: GUS

Stan budynków jest na ogół dobry, jedynie ok. 0,92 budynków na 100 mieszkańców w całej gminie przedstawia zły stan techniczny, tj. wymagający podjęcia działań remontowo – modernizacyjnych. Największy udział obiektów w złym stanie technicznym znajduje się w jednostkach Białężyn (2,16), Kuźnica Czarnkowska (1,53) oraz w Hucie (1,53). Należy również zauważyć, że na każdym obszarze popegeerowskim udział budynków w złym stanie technicznym przekracza średni wskaźnik dla całej gminy, co świadczy o konieczności podjęcia działań remontowo – modernizacyjnych na tych obszarach.

Tabela 16: Liczba budynków w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki – destymulanta

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba budynków w złym stanie technicznym	Liczba budynków w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców
Białężyn	185	4	2,16
Brzeźno	771	11	1,43
Bukowiec	206	2	0,97
Ciszkowo	350	2	0,57
Gajewo	449	5	1,11
Gębice	957	9	0,94

Gębiczyn	143	1	0,70
Góra-Pianówka	683	3	0,44
Grzępy	94	1	1,06
Huta	590	9	1,53
Jędrzejewo	930	8	0,86
Komorzewo	300	3	1,00
Kuźnica Czarnkowska	1049	16	1,53
Marunowo	264	2	0,76
Mikołajewo	324	2	0,62
Radolinek	183	1	0,55
Radosiew	186	1	0,54
Romanowo Dolne	874	4	0,46
Romanowo Górne	468	3	0,64
Sarbia, Sarbka	581	4	0,69
Śmieszkowo	958	5	0,52
Średnica	186	2	1,08
Walkowice	354	4	1,13
Zofiowo	493	4	0,81
GMINA	11578	106	0,92

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

2.4.2. Energia elektryczna

Gmina zasilana jest z krajowego systemu elektroenergetycznego poprzez:

- Główny Punkt Zasilania (GPZ) 110/15 kV Czarnków Wschód;
- napowietrzno-kablowe linie średniego napięcia SN15 kV
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV,

Przez tereny gminy przebiegają napowietrzne linie wysokiego napięcia: NN 220 kV Plewiska – Krzewina k. Piły oraz WN 110 kV Czarnków – Trzcianka. Energia elektryczna dostarczana jest do odbiorców przez dystrybutora energii, którym jest ENEA S.A. Odbiorcy komunalni oraz małe podmioty gospodarcze zasilani są liniami niskiego napięcia wyprowadzonymi ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Większe podmioty gospodarcze, przyłączone do sieci energetycznej na napięciu SN-15 kV, posiadają własne stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

2.4.3. Sieć gazowa

Na terenie Gminy występuje sieć gazowa obejmująca:

- gazociągi wysokiego ciśnienia eksploatowane przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.,
- sieć dystrybucyjna średniego i niskiego ciśnienia eksploatowana przez Wielkopolską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział - Zakład Gazowniczy Poznań.

Przez tereny Gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy Dn 80 mm (L=8.655,0 m) ze strefą ochronną 35,0 m na każdą stronę, doprowadzający gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 (E) do miasta Czarnkowa z kierunku Nowej Wsi Ujskiej.

Mieszkańcy Gminy korzystają głównie z gazu butlowego propan-butan. Ze stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia przy ul. Gdańskiej gaz doprowadzony jest gazociągiem średniego ciśnienia jedynie do miejscowości Osuch.

Zużycie gazu na obszarze Gminy Czarnków jest niewielkie, a jest to związane z bardzo małą ilością sieci dystrybucyjnych na jej terenie oraz niewielką liczbą klientów pobierających paliwo gazowe. Jest to spowodowane dużym rozproszeniem odbiorców indywidualnych i sporą odległością od istniejącej sieci gazowej w Mieście Czarnkowie.

2.4.4. System ciepłowniczy

Obecnie prawie całość potrzeb ciepłych na terenie Gminy zaspakajana jest przez kotłownie indywidualne, w większości opalane paliwami stałymi. Mieszkańcy Gminy korzystają głównie z kotłowni lokalnych i pieców kaflowych opalanych węglem kamiennym.

2.4.5. Sieć wodociągowa

Gmina Czarnków charakteryzuje się przeciętnym poziomem zwodociągowania. Obsługuje ją sieć wodociągowa o łącznej długości 227,2 km. Do budynków doprowadzonych jest łącznie 2226 sztuk przyłączy. Z sieci wodociągowej korzysta 87,1% mieszkańców Gminy, natomiast gospodarstwa niepodłączone korzystają z lokalnych studni. Najmniejszy udział gospodarstw niepodłączonych do sieci wodociągowej występuje w jednostce Góra – Pianówka (68,12%).

W Gminie funkcjonuje 8 stacji uzdatniania wody w następujących wsiach: Huta, Gębice, Śmieszkowo, Ciszkowo, Sarbia, Romanowo Dolne, Kuźnica Czarnkowska.

2.4.6. Sieć kanalizacyjna

Na terenie Gminy Czarnków znajduje się rozdzielcza sieć kanalizacyjna o długości 51,9 km. Liczba przyłączy do budynków wynosi 745 sztuk. Sytuacja w zakresie wyposażenia oraz w dostępie do infrastruktury kanalizacyjnej na terenie Gminy jest niedostateczna, bowiem z sieci korzysta tylko 34% mieszkańców. Znajduje się tu oczyszczalnia ścieków obsługiwana przez Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. z siedzibą w Brzeźnie. Na jej terenie funkcjonują grawitacyjno-pompowe systemy kanalizacji sanitarnej zlokalizowane we wsiach: Brzeźno, Śmieszkowo, Gębice i Sobolewo.

W Gminie Czarnków systemy kanalizacji deszczowej znajdują się w miejscowościach Huta, Romanowo Górne i Dolne, a wieś Brzeźno posiada odcinek kanalizacji z odprowadzeniem ścieków opadowych do stawu stabilizacyjnego za oczyszczalnią ścieków komunalnych. Nie planuje się budowy kosztownych układów kanalizacji deszczowej ze względu na rozproszoną zabudowę wiejską.

2.5. Sfera środowiskowa

Gmina Czarnków obejmuje północne krańce Niziny Wielkopolskiej i fragmenty Puszczy Noteckiej. Tereny, na których się znajduje uważane są za najbardziej atrakcyjne zakątki Wielkopolski i określane są mianem „Szwajcarii Czarnkowskiej”. Krajobraz okalający Gminę to wzgórza i wzniesienia morenowe przecięte podmokłą doliną Noteci, która jednocześnie dzieli Gminę na dwie części. We wschodniej części występują sandry, utworzone w wyniku działania wód fluwioglacjalnych.

2.5.1. Formy ochrony przyrody

W Gminie Czarnków walory środowiska przyrodniczego uzasadniły objęcie ochroną ponad 26% jej powierzchni. Najwyższą formą ochrony przyrody są rezerwaty:

1. Rezerwat Źródlika Flinty - częściowo florystyczny
2. Rezerwat Czapliniec Kuźnicki – faunistyczny

W gminie znajduje się również obszar Natura 2000, który obejmuje Specjalne Obszary Ochrony o kodzie PLH 300004 Dolina Noteci oraz stanowi osnowę przyrodniczego systemu obszarów chronionych, do których należy zaliczyć wcześniej wspomniany florystyczny rezerwat przyrody „Źródlika Flinty” oraz projektowany rezerwat Morena Czarnkowska gdzie

ochroną mają być objęte fragmenty starodrzewu dębowego z drzewami pomnikowymi i charakterystycznym runem.

Teren Dolina Noteci pokrywa się niemal w 100% z Obszarem Specjalnej Ochrony (OSO) ptaków Natura 2000 PLB 300003 Nadnoteckie Łęgi. Ponadto Dolina Noteci i Puszcza Notecka stanowią obszar chronionego krajobrazu.

Obszary chronionego krajobrazu w Gminie Czarnków zajmują powierzchnię około 9100 ha, co stanowi około 26,16% ogólnej powierzchni gminy, z tego: 8640 ha należy do obszaru chronionego krajobrazu "Dolina Noteci", a 460 ha wchodzi w skład obszaru chronionego krajobrazu "Puszcza Notecka".

Na terenie gminy znajduje się 21 pomników przyrody, które są istotnym elementem szaty roślinnej. Należy zwrócić uwagę na fakt, że ilość pomników utrzymuje się na równym poziomie, mimo postępującego zurbanizowania i rozwoju przemysłu oraz co idzie za tym zanieczyszczenia środowiska.

Na terenie Gminy Czarnków projektowane jest utworzenie dalszych 2 rezerwatów:

1. "Moreny Czarnkowskiej" (projekt przesłany do Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa),
2. "Kuźnickiego Lasu" - obejmującego oddział 234 obrębu Trzcianka – o powierzchni 6,13 ha. Przedmiotem ochrony będzie fragment starodrzewu dębowego z drzewami pomnikowymi i charakterystycznym runem - obecnie użytek ekologiczny (projekt wg docelowej sieci rezerwatów przyrody na gruntach A.L.P.).

2.5.2. Wody

Wody powierzchniowe w gminie zajmują 449 ha, a cała powierzchnia gminy znajduje się w dorzeczu Warty. Przez gminę przebiega dział wodny III rzędu, rozdzielający zlewnie dopływów Warty: Noteci, Wełny i Kanału Kończak.

Osią hydrograficzną gminy jest Noteć, z jedną przeprawą mostową w mieście Czarnkowie. Długość rzeki na terenie gminy wynosi 37 km. Dolina Noteci jest zatorfiona i zmeliorowana a sama rzeka jest uregulowana.

Elementem sieci hydrograficznej są liczne stawy i jeziora. Stawy znajdują się w okolicach Brzeźna, Jędrzejewa, Sarbii, Marunowa, Huty, Radosiewa, Grzęp. Jedynym większym jeziorem na terenie gminy jest Jezioro Niewiemko. Powierzchnia jezior ulega zarastaniu, a obszary te przekształcają się w tereny bagienne i mokradła.

Przeprowadzone badania wskazują, że zagrożeniem dla wód płynących są zanieczyszczenia pochodzenia komunalnego. Tylko 34% mieszkańców Gminy Czarnków ma dostęp do sieci kanalizacyjnej – pozostała ludność korzysta z własnych zbiorników bezodpływowych (tzw. szamba), których szczelność czy sposób opróżniania nie jest kontrolowany. Średnio w Gminie na 100 mieszkańców przypada 13,36 zbiorników bezodpływowych. Poniższa tabela przedstawia, że w większości jednostek wskaźnik ten jest przekroczony. Mniejszą wartość wskaźnika odnotowano jedynie w jednostkach Brzeźno, Gębice, Huta, Romanowo Górne, Romanowo Dolne, Śmieszkowo.

Tabela Liczba zbiorników bezodpływowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej – destymulanta

Jednostka analityczna	Liczba ludności	Liczba zbiorników bezodpływowych	Liczba zbiorników bezodpływowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Białężyn	185	25	13,51
Brzeźno	771	6	0,78
Bukowiec	206	50	24,27
Ciszkowo	350	87	24,86
Gajewo	449	75	16,70
Gębice	957	26	2,72
Gębiczyn	143	37	25,87
Góra-Pianówka	683	126	18,45
Grzępy	94	23	24,47
Huta	590	0	0,00
Jędrzejewo	930	198	21,29
Komorzewo	300	63	21,00
Kuźnica Czarnkowska	1049	207	19,73
Marunowo	264	58	21,97
Mikołajewo	324	58	17,90
Radolinek	183	45	24,59
Radosiew	186	36	19,35
Romanowo Dolne	874	0	0,00
Romanowo Górne	468	34	7,26
Sarbia, Sarbka	581	136	23,41
Śmieszkowo	958	15	1,57
Średnica	186	48	25,81
Walkowice	354	82	23,16
Zofiowo	493	112	22,72
GMINA	11578	1547	13,36

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

2.5.3. Zanieczyszczenie powietrza

Na terenie Gminy Czarnków nie prowadzi się monitoringu powietrza. Najbliższy punkt pomiarowy zlokalizowany jest w Pile przy ul. Kusocińskiego.

Ocena jakości powietrza przeprowadzona z uwzględnieniem kryteriów ochrony zdrowia wykazała, iż w strefie wielkopolskiej wystąpiły przekroczenia pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu. W sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu były bardzo wysokie, natomiast w okresie letnim znacznie niższe. Jego głównym źródłem są przestarzałe, niskoenergetyczne paleniska domowe ogrzewane paliwami stałymi często złej jakości. Wyniki wskazują również na znaczący wpływ emisji liniowej (transport drogowy) na poziomy stężeń zanieczyszczeń.

2.5.4. Klimat akustyczny

Na terenie Gminy Czarnków nie były prowadzone specjalistyczne badania, ale większość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy powoduje emisję hałasu uciążliwą tylko dla najbliższego otoczenia, a w przypadku działalności magazynowo - logistycznej uciążliwości polegają na emisji hałasu z transportu.

2.5.5. Gospodarka odpadami. Odpady niebezpieczne

Od 2012 r. Gmina Czarnków przynależy do Związku Międzygminnego „Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi+ - PRGOK, który przejął wszelki obowiązki związane z odpadami komunalnymi.

Na terenie gminy występują wyroby zawierające azbest. W związku z powyższym stworzono „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Czarnków”. Dla potrzeb tegoż programu, przeprowadzono inwentaryzację obiektów budowlanych należących do osób prywatnych, osób prawnych oraz różnych instytucji gminnych. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono duże ilości materiałów zawierających azbest w istniejących budowlach.

Według tych badań największa ilość azbestu umiejscowiona jest w pokryciach dachowych z eternitu. Należy mieć na uwadze, iż inwentaryzacje te zawierają niepełne informacje i nie przedstawiają rzeczywistej sytuacji pod względem występowania wyrobów azbestowych w Gminie.

Z przeprowadzonej inwentaryzacji wynika, że na terenie Gminy znajduje się ok. 1529,894 Mg (117580,25 m²) wyrobów zawierających azbest. Średni ciężar pokryć dachowych szacuje się na poziomie 13 kg/m². Z uwagi na to, że nie wszyscy mieszkańcy Gminy przedstawili wyniki inwentaryzacji przyjęto, że rzeczywista ilość może być znacznie większa. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że niezbędne będzie podjęcie działań zmierzających do pomocy ich mieszkańcom w usunięciu i unieszkodliwieniu odpadów azbestowych. Najpilniej powinny być usunięte pokrycia dachowe uszkodzone, które zagrażają zdrowiu ludzi oraz środowisku.

Szacunkowe ilości azbestu występującego na terenie Gminy Czarnków określono w oparciu o inwentaryzację opartą na wizji lokalnej przeprowadzonej na terenie poszczególnych sołectw.

Tabela 17: Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo – cementowymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki – destymulanta

Jednostka analityczna	Liczba budynków pokryta płytami azbestowo-cementowymi	Liczba budynków pokryta płytami azbestowo – cementowymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Białężyn	29	15,68
Brzeźno	17	2,20
Bukowiec	11	5,34
Ciszkowo	23	6,57
Gajewo	42	9,35
Gębice	20	2,09
Gębiczyn	15	10,49
Góra-Pianówka	15	2,20
Grzępy	11	11,70
Huta	47	7,97
Jędrzejewo	24	2,58
Komorzewo	39	13,00
Kuźnica Czarnkowska	59	5,62
Marunowo	21	7,95
Mikołajewo	38	11,73
Radolinek	20	10,93
Radosiew	3	1,61
Romanowo Dolne	65	7,44
Romanowo Górne	59	12,61
Sarbia, Sarbka	50	8,61
Śmieszkowo	38	3,97
Średnica	18	9,68

Walkowice	38	10,73
Zofiowo	26	5,27
GMINA	728	6,29

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2016

2.6. Podsumowanie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych

Problemy i zjawiska kryzysowe występujące na terenie Gminy Czarnków zostały zebrane i przedstawione w tabeli 19.

Tabela 18: Problemy i zjawiska kryzysowe występujące w Gminie Czarnków

Sfera	Problemy i zjawiska kryzysowe
Spoleczna	<ul style="list-style-type: none"> - spadek wielkości przyrostu naturalnego z powodu malejącej liczby urodzeń żywych i wzrastającej liczby zgonów - zachodzenie zjawiska starzenia się społeczeństwa, które pociąga za sobą kolejne problemy społeczne: pogorszenie stanu zdrowia i jakości życia, brak dostępu do informacji i opieki zdrowotnej oraz rozrywek, wykluczenie społeczne seniorów z życia wspólnoty z powodu braku opieki, akceptacji i włączenia w działania społeczne - duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, w szczególności z powodu ubóstwa, spowodowany niskimi dochodami mieszkańców - stosunkowo niskie wykształcenie mieszkańców oraz brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych (zwłaszcza wśród byłych pracowników pegeerów) uniemożliwia podjęcie bardziej opłacalnego zatrudnienia - niski poziom nauczania na poziomie szkół podstawowych - brak poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców Gminy spowodowany przez kierowców przekraczających prędkość, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych oraz młodzież zakłócającą porządek - rozłam społeczności lokalnej w miejscowościach popegeerowskich (Białężyn, Brzeźno, Gajewo, Gębice, Kuźnica Czarnkowska) na byłych pracowników pegeerów i pozostałych mieszkańców – konflikt spowodowany poczuciem nierównego traktowania i bycia „kimś gorszym”, który skutkuje brakiem zaangażowania, małą aktywnością

	<p>i wykluczeniem z życia społeczności lokalnej mieszkańców osiedli popegeerowskich</p>
Gospodarcza	<ul style="list-style-type: none"> - na terenie Gminy działalność gospodarczą prowadzi stosunkowo mała liczba podmiotów, co przekłada się na małą liczbę miejsc pracy i konieczność migracji mieszkańców Gminy do innych JST - niski poziom przedsiębiorczości w porównaniu do powiatu mierzony wskaźnikami liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (w Gminie Czarnków niższy o 23,8 niż w powiecie) oraz liczby osób fizycznych prowadzących własną działalność na 1000 mieszkańców (w Gminie niższy o 7 niż w powiecie)
Przestrzenno – funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> - podstawowe usługi związane z ochroną zdrowia i kulturą oraz organy administracyjne Gminy znajdują się tylko w mieście Czarnkowie, przez co są trudno dostępne dla niektórych grup społecznych – osoby starsze wskazywały na utrudniony dostęp do usług medycznych - niska jakość przestrzeni i zagospodarowania na osiedlach popegeerowskich związana ze złym stanem technicznym obiektów infrastruktury społecznej, terenów publicznych oraz infrastruktury technicznej
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> - niewielka dostępność do sieci gazowej spowodowana małą ilością sieci dystrybucyjnych i rozproszeniem zabudowy (brak opłacalności rozbudowy sieci na obszarze wiejskim) - przeciętny poziom zwodociągowania Gminy – jedynie 87,1% mieszkańców posiada dostęp do sieci wodociągowej - nieuregulowana gospodarka wodno – ściekowa – tylko 34% mieszkańców korzysta z kanalizacji
Środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> - przekroczenie wartości pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu w powietrzu - występowanie dużej ilości azbestu w elementach budowlanych - zarastanie jezior – obszary te przekształcają się w bagna i mokradła

Źródło: opracowanie własne

Problemy i zjawiska kryzysowe występujące na terenie Gminy Czarnków wynikają głównie ze sfery społecznej i bezpośrednio dotyczą jej mieszkańców. Dlatego też działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane głównie na zmniejszenie ubóstwa oraz zwiększenie integracji mieszkańców oraz włączenia społecznego osób starszych i mieszkańców osiedli popegeerowskich do życia wspólnoty lokalnej.

3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, który jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk **społecznych**, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w **co najmniej jednej** dodatkowej sferze. Na tej podstawie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Czarnków w pierwszej kolejności dokonano analizy wskaźnikowej sfery społecznej metodą Perkala, a po uzyskaniu wyników przydzielono jednostki analityczne do jednej z trzech klas (rozdz. 1.2. *Metodologia prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji*). W ten sam sposób postąpiono w przypadku analizy wskaźników z pozostałych sfer.

Kolorem zielonym znaczone obszary, dla których wskaźnik przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Kolorem żółtym oznaczono jednostki analityczne, dla których wskaźnik przyjął wartość w przedziale pomiędzy sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Wartości, dla których wskaźnik Perkala jest mniejszy od wartości różnicy średniej i połowy odchylenia standardowego oznaczono kolorem czerwonym.

Tabela 19: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności (os.)	Liczba gospodarstw domowych (szt.)	Bezrobocie			Pomoc społeczna						Przestępczość			Organizacje pozarządowe			Wskaźnik Perkala
			Liczba osób bezrobotnych (os.)	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców (os./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (os.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (os./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Liczba gospodarstw domowych otrzymujących zasiłki (szt.)	Liczba gospodarstw domowych otrzymujących zasiłki na 100 gospodarstw domowych (szt./100 gosp. dom.)	Wartość standaryzowana	Liczba przestępstw (szt.)	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców danej jednostki (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Liczba organizacji pozarządowych (szt.)	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców jednostki (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	
Białężyn	185	46	7	3,7838	-2,4061	9	4,8649	-0,0853	3	6,5217	0,1218	1	0,5405	-1,6844	0	0,0000	0,8936	-0,9895
Brzeźno	771	214	13	1,6861	-0,0703	34	4,4099	0,0787	16	7,4766	-0,0813	3	0,3891	-0,9063	1	0,1297	0,4758	-0,2910
Bukowiec	206	52	6	2,9126	-1,4360	9	4,3689	0,0934	4	7,6923	-0,1272	0	0,0000	1,0930	1	0,4854	0,6699	0,0586
Ciszkowo	350	79	11	3,1429	-1,6924	11	3,1429	0,5354	4	5,0633	0,4322	1	0,2857	-0,3751	1	0,2857	0,0266	-0,2147
Gajewo	449	105	5	1,1136	0,5672	38	8,4633	-1,3824	12	11,4286	-0,9223	3	0,6682	-2,3401	2	0,4454	0,5411	-0,7073
Gębice	957	205	14	1,4629	0,1782	88	9,1954	-1,6463	30	14,6341	-1,6044	3	0,3135	-0,5178	2	0,2090	0,2205	-0,7622
Gębiczyn	143	29	2	1,3986	0,2498	12	8,3916	-1,3566	6	20,6897	-2,8930	0	0,0000	1,0930	2	1,3986	3,6111	0,1409
Góra-Pianówka	683	138	5	0,7321	0,9920	17	2,4890	0,7711	7	5,0725	0,4302	1	0,1464	0,3407	2	0,2928	0,0496	0,5167
Grzępy	94	21	0	0,0000	1,8072	0	0,0000	1,6683	0	0,0000	1,5096	0	0,0000	1,0930	0	0,0000	0,8936	1,0369
Huta	590	148	10	1,6949	-0,0801	19	3,2203	0,5075	5	3,3784	0,7907	1	0,1695	0,2221	2	0,3390	0,1982	0,3277
Jędrzejewo	930	223	14	1,5054	0,1309	53	5,6989	-0,3860	21	9,4170	-0,4942	2	0,2151	-0,0120	4	0,4301	0,4917	-0,0539
Komorzewo	300	63	1	0,3333	1,4360	2	0,6667	1,4280	2	3,1746	0,8341	1	0,3333	-0,6198	0	0,0000	0,8936	0,4369
Kuźnica Czarnkowska	1049	260	22	2,0972	-0,5281	77	7,3403	-0,9777	24	9,2308	-0,4546	4	0,3813	-0,8663	1	0,0953	0,5866	-0,6826
Marunowo	264	58	3	1,1364	0,5418	15	5,6818	-0,3798	4	6,8966	0,0421	0	0,0000	1,0930	1	0,3788	0,3264	0,3247
Mikołajewo	324	68	3	0,9259	0,7762	4	1,2346	1,2233	1	1,4706	1,1967	1	0,3086	-0,4929	0	0,0000	0,8936	0,3619
Radolinek	183	46	5	2,7322	-1,2352	7	3,8251	0,2895	4	8,6957	-0,3407	1	0,5464	-1,7148	1	0,5464	0,8664	-0,4270
Radosiew	186	37	2	1,0753	0,6099	12	6,4516	-0,6573	4	10,8108	-0,7908	0	0,0000	1,0930	0	0,0000	0,8936	-0,1278
Romanowo Dolne	874	195	8	0,9153	0,7880	47	5,3776	-0,2701	13	6,6667	0,0910	1	0,1144	0,5051	2	0,2288	-	0,1915

																	0,1566		
Romanowo Górne	468	109	5	1,0684	0,6175	18	3,8462	0,2819	5	4,5872	0,5335	1	0,2137	-0,0049	1	0,2137	-	0,2054	0,2445
Sarbia, Sarbka	581	147	11	1,8933	-0,3010	10	1,7212	1,0479	3	2,0408	1,0754	1	0,1721	0,2086	4	0,6885	1,3239	-	0,6709
Śmieszkowo	958	257	17	1,7745	-0,1688	20	2,0877	0,9157	9	3,5019	0,7644	1	0,1044	0,5566	2	0,2088	-	0,2212	0,3694
Średnica	186	45	2	1,0753	0,6099	20	10,7527	-2,2077	6	13,3333	-1,3276	0	0,0000	1,0930	0	0,0000	-	0,8936	-0,5452
Walkowice	354	82	8	2,2599	-0,7092	17	4,8023	-0,0628	4	4,8780	0,4716	0	0,0000	1,0930	1	0,2825	0,0162	-	0,1618
Zofiowo	493	111	11	2,2312	-0,6773	15	3,0426	0,5715	4	3,6036	0,7428	1	0,2028	0,0507	0	0,0000	-	0,8936	-0,0412
GMINA	11578	2738	185	1,5979	0,0280	554	4,7849	-0,0565	191	6,9759	0,0252	27	0,2332	-0,1053	30	0,2591	-	0,0590	-0,0335
Średnia				1,6230			4,6281			7,0944			0,2127			0,2774			0,0000 ⁵
Odchylenie standardowe				0,8981			2,7742			4,6994			0,1946			0,3105			0,5007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Czarnków, 2016

⁵ Wartość średniej nie jest zerowa lecz z powodu bardzo małych wielkości konieczne byłoby rozwinięcie wartości średniej do 16 miejsc po przecinku. Taka sama sytuacja występuje również w przypadku wartości średniej w pozostałych analizowanych tabelach (tab. 21, 22, 23, 24).

Największa liczba zjawisk negatywnych w sferze społecznej występuje w jednostkach: Białężyn, Brzeźno, Gajewo, Gębice, Kuźnica Czarnkowska, Radolinek i Średnica. Poniżej przedstawiono wartości wskaźników dla tych jednostek obliczone metodą Perkala w pozostałych sferach.

Tabela 20: Wartości wskaźnika Perkala w sferze gospodarczej

Jednostka analityczna	Liczba ludności (os.)	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (szt.)	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Białężyn	185	4	2,1622	-1,4807	-1,4807
Brzeźno	771	30	3,8911	-0,0392	-0,0392
Gajewo	449	17	3,7862	-0,1267	-0,1267
Gębice	957	29	3,0303	-0,7569	-0,7569
Kuźnica Czarnkowska	1049	46	4,3851	0,3727	0,3727
Radolinek	183	11	6,0109	1,7282	1,7282
Średnica	186	8	4,3011	0,3026	0,3026
GMINA	11578	504	4,3531	0,3460	0,3460
Średnia			3,9381		0,0000
Odchylenie standardowe			1,1994		1,0000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Czarnków, 2016

Tabela 21: Wartości wskaźnika Perkala w sferze przestrzenno – funkcjonalnej

Jednostka analityczna	Liczba ludności (os.)	Liczba obiektów infrastruktury społecznej (szt.)	Liczba obiektów infrastruktury społecznej na 100 mieszkańców jednostki analitycznej (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Powierzchnia gruntów leśnych, zadrzewień i zakrzewień (ha)	Liczba osób przypadająca na 1 ha powierzchni terenów zielonych (os./ha)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Białężyn	185	2	1,0811	1,4028	2,54	72,8346	-2,2605	-0,4289
Brzeźno	771	2	0,2594	-1,0044	274,48	2,8089	0,3407	-0,3319
Gajewo	449	2	0,4454	-0,4594	1098,14	0,4089	0,4299	-0,0148
Gębice	957	4	0,4180	-0,5399	2596,54	0,3686	0,4313	-0,0543
Kuźnica Czarnkowska	1049	4	0,3813	-0,6472	1031,37	1,0171	0,4073	-0,1200
Radolinek	183	2	1,0929	1,4374	29,41	6,2224	0,2139	0,8256
Średnica	186	1	0,5376	-0,1893	915,32	0,2032	0,4375	0,1241
GMINA	11578	58	0,5010	-0,2968	5947,79	1,9466	0,3727	0,0380

Średnia		0,6022		11,9805		0,0000
Odchylenie standardowe		0,3413		26,9201		0,4100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Czarnków, 2016

Tabela 22: Wartości wskaźnika Perkala w sferze technicznej

Jednostka analityczna	Liczba ludności (os.)	Liczba budynków w złym stanie technicznym (szt.)	Liczba budynków w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Białężyn	185	4	2,1622	-1,7671	-1,7671
Brzeźno	771	11	1,4267	-0,3334	-0,3334
Gajewo	449	5	1,1136	0,2770	0,2770
Gębice	957	9	0,9404	0,6146	0,6146
Kuźnica Czarnkowska	1049	16	1,5253	-0,5255	-0,5255
Radolinek	183	1	0,5464	1,3827	1,3827
Średnica	186	2	1,0753	0,3517	0,3517
GMINA	11578	106	0,9155	0,6631	0,6631
Średnia			1,2557		0,0000
Odchylenie standardowe			0,5130		1,0000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Czarnków, 2016

Tabela 23: Wartości wskaźnika Perkala w sferze środowiskowej

Jednostka analityczna	Liczba ludności (os.)	Liczba zbiorników bezodpływowych (szt.)	Liczba zbiorników bezodpływowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Liczba budynków pokryta płytami azbestowo-cementowymi (szt.)	Liczba budynków pokryta płytami azbestowo-cementowymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców (szt./100 mieszkańców)	Wartość standaryzowana	Wskaźnik Perkala
Białężyn	185	25	13,5135	0,1333	29	15,6757	-1,5675	-0,7171
Brzeźno	771	6	0,7782	1,4184	17	2,2049	1,1608	1,2896
Gajewo	449	75	16,7038	-0,1886	42	9,3541	-0,2871	-0,2379
Gębice	957	26	2,7168	1,2228	20	2,0899	1,1841	1,2035
Kuźnica Czarnkowska	1049	207	19,7331	-0,4943	59	5,6244	0,4683	-0,0130
Radolinek	183	45	24,5902	-0,9845	20	10,9290	-0,6061	-0,7953
Średnica	186	48	25,8065	-1,1072	18	9,6774	-0,3526	-0,7299
GMINA	11578	1547	13,3615	0,1486	728	6,2878	0,3339	0,2413
Średnia			14,8346			7,9365		0,0000

Odchylenie standardowe		9,9097		4,9374		0,8989
------------------------	--	--------	--	--------	--	--------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Czarnków, 2016

Występowanie negatywnych zjawisk w pozostałych sferach odnotowano w jednostkach Białężyn, Brzeźno, Gębice, Kuźnica Czarnkowska, Radolinek i Średnica. Zgodnie z nomenklaturą w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. i w *Wytocznych ...*, w jednym programie rewitalizacji może występować jeden obszar zdegradowany i jeden obszar rewitalizacji. Ze względu na identyfikację zjawisk kryzysowych na obszarach od siebie oddalonych, nieposiadających wspólnych granic, podjęto decyzję o wydzieleniu w ramach obszaru zdegradowanego podobszarów odpowiadających poszczególnym sołectwom. Są to: **Białężyn, Brzeźno, Gębice, Kuźnica Czarnkowska, Radolinek i Średnica.**

GMINA CZARNKÓW

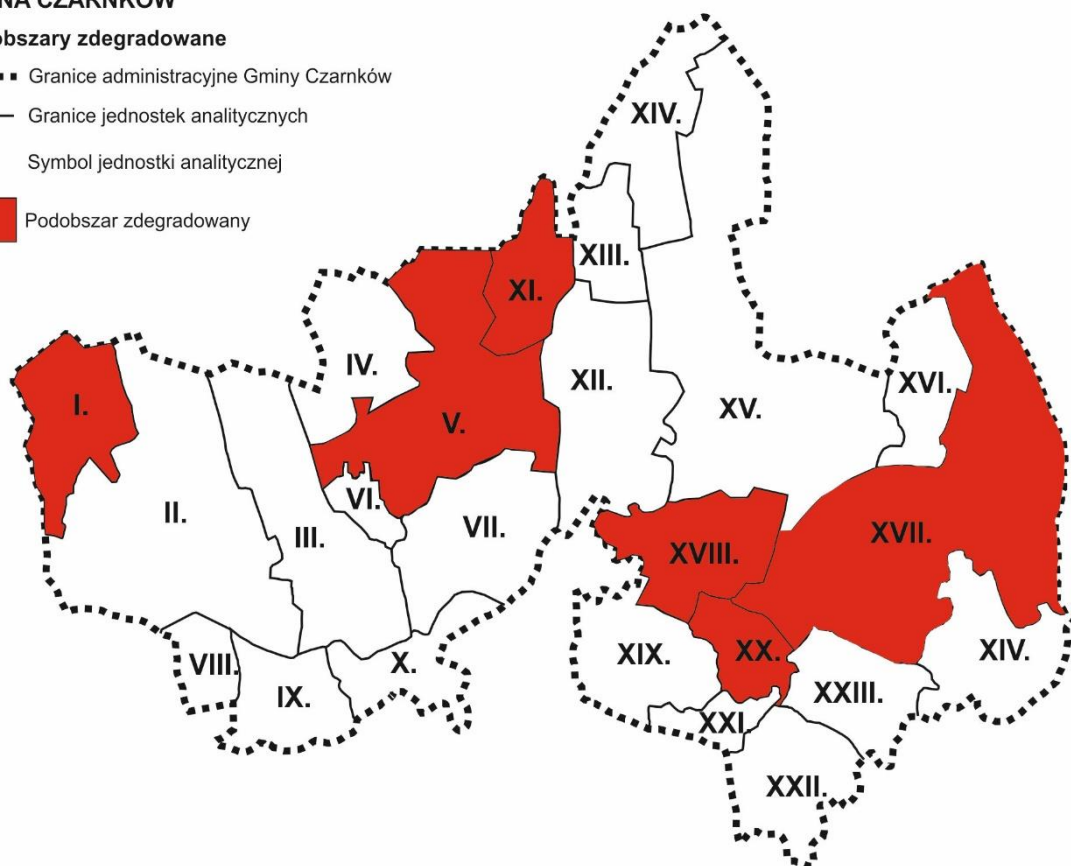
Podobszary zdegradowane

..... Granice administracyjne Gminy Czarnków

— Granice jednostek analitycznych

I. Symbol jednostki analitycznej

I. Podobszar zdegradowany

Rysunek 4: Podobszary zdegradowane w Gminie Czarnków

Źródło: opracowanie własne

4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Po opracowaniu diagnozy i wyznaczeniu podobszarów zdegradowanych przeprowadzono konsultacje społeczne mające na celu zapoznanie wszystkich stron zainteresowanych działaniami rewitalizacyjnymi odnośnie dotychczas poczynionych postępów oraz umożliwiające wyznaczenie podobszarów rewitalizacji, określenie potrzeb mieszkańców tych terenów i kierunków działań.

Roboczą wersję diagnozy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnków przedstawiono w dniu 22 grudnia 2016 r. w siedzibie Urzędu Gminy w Czarnkowie. W spotkaniu brali udział pracownicy Urzędu Gminy odpowiedzialni za prowadzenie procesu rewitalizacji, mieszkańcy Gminy, prywatni przedsiębiorcy oraz przedstawiciele lokalnych grup i stowarzyszeń. Podczas spotkania omówiono wynikające z diagnozy problemy oraz przedstawiono jakie jednostki, wyznaczone na podstawie przyjętej metodologii, potrzebują największego wsparcia. Większością głosów zdecydowano o wyznaczeniu podobszarów rewitalizacji w jednostkach Kuźnica Czarnkowska, Gębice, Białężyn i Brzeźno. Wybór tych obszarów z pominięciem Średnicy i Radolinka był uzasadniany występowaniem na nich terenów popegeerowskich, które od lat 90-tych XX wieku nadal posiadają problemy typowe dla tych obszarów: wykluczenie, uzależnienia, słabe więzi i relacje międzyludzkie we wspólnotach wiejskich, demoralizujące zachowania młodzieży, deficyty edukacyjne oraz bierne sposoby spędzania wolnego czasu. Choć w Średnicy i Radolinku również występują problemy społeczne, nie są one aż tak dotkliwe jak w przypadku pozostałych czterech miejscowości, a działania mające na celu eliminację tych zjawisk można podjąć w późniejszym okresie.

Problemy społeczne występujące na tym obszarze są związane bezpośrednio z niskimi dochodami mieszkańców, które zmuszają ich do korzystania ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z tytułu ubóstwa. Spośród wyznaczonych obszarów rewitalizacji najwięcej osób dotkniętych tym problemem zamieszkuje jednostkę Gębice (9,20 osób/100 mieszkańców jednostki) nieco mniej w Kuźnicy Czarnkowskiej (7,34 osoby/100 mieszkańców jednostki). Zagrożenie ubóstwem i związane z nim poczucie bezradności prowadzi do pojawienia się kolejnych problemów społecznych, takich jak przestępczość, odsunięcie się od udziału w życiu wspólnoty, niechęć do podejmowania wszelkiej aktywności.

Osobami najbardziej narażonymi na negatywne skutki ubóstwa są dzieci i młodzież oraz osoby starsze. Nieodpowiednie wzorce zachowań czy brak odpowiednich możliwości

spędzania wolnego czasu powodują, że osoby młode często popadają w konflikt z prawem lub sięgają po używki (alkohol, narkotyki). Brak podjęcia jakichkolwiek działań może skutkować utrwaleniem się negatywnych nawyków, a nawet przekazaniem ich kolejnemu pokoleniu. W przypadku osób starszych niskie dochody, oprócz niemożności zaspokojenia podstawowych potrzeb konsumpcyjnych, skutkują mniejszymi nakładami finansowymi na leczenie i lekarstwa, co powoduje pogorszenie się stanu zdrowia seniorów, a przez to niższą jakością ich życia. Skutkuje to również mniejszymi chęciami i możliwościami uczestnictwa w życiu społecznym, stwarzając zagrożenie wykluczenia osób z tej grupy ze wspólnoty lokalnej.

W celu poznania szczegółowych potrzeb mieszkańców podobszarów rewitalizacji przeprowadzono dodatkowe spotkania konsultacyjne w dniach 29 – 31 maja 2017 r. Informacja o spotkaniach wyłożona została w sklepach wiejskich przekazywana była przez członków rad sołeckich. Na spotkania stawili się przede wszystkim mieszkańcy podobszarów rewitalizacji oraz przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń. Wnioski i propozycje dotyczące każdego z podobszaru zostały przedstawione poniżej.

Kuźnica Czarnkowska:

29.05, godzina 19.00 – Spotkanie panelowe odbyło się w świetlicy wiejskiej i główny ciężar dyskusji położony został na ożywienie jej roli, jako miejsca integrującego społeczność lokalną. Mieszkańcy zwrócili uwagę na rolę seniorów oraz ich prężną działalność, która również mogłaby odbywać się w zrewitalizowanej świetlicy wiejskiej. Ważnym elementem integrującym, na który zwrócono uwagę to rola transmisji kulturowej pomiędzy pokoleniami na bazie wspólnych działań w obszarze kulinarnym oraz rekreacyjnym (warsztaty kulinarne, spotkania rekreacyjne, etc.). Mieszkańcy zwrócili uwagę, iż świetlica wiejska powinna stać się szeroko rozumianym domem otwartym dla całej społeczności lokalnej, co w znaczącym stopniu pogłębiłoby proces reintegracji (remont pod kątem warsztatów w świetlicy wiejskiej, remont kuchni). Zwrócono również uwagę na rolę biblioteki, która powinna zostać relokowana w ramach świetlicy wiejskiej do innych pomieszczeń. Zwrócono uwagę na potrzebę budowy siłowni zewnętrznej zamiast placu zabaw oraz uporządkowania terenu przy boisku (remont szatni oraz zaplecza socjalnego).

Brzeźno:

31.05, godzina 17.00 - Zostały przedstawione zasady programu oraz zakres przedsięwzięć, odbyła się również dyskusja dotycząca zasadności wyboru podobszarów rewitalizacji. Mieszkańcy stwierdzili potrzebę reaktywowania koła gospodyń wiejskich, jak również wzmocnienia roli Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Brzeźna (zarejestrowanego w KRS), jako koła zamachowego integracji społecznej. Z działań czysto technicznych wskazywano konieczność odtworzenia oraz remontu dróg i chodników po PGR, poruszono problem kanalizacji deszczowej przy drogach, zaproponowano budowę boiska sportowego i placu zabaw.. W trakcie spotkania padła deklaracja potrzeby organizowania cyklicznych spotkań kulinarnych, które mogłyby stać się pasem transmisji międzypokoleniowej (potrzebna kuchnia).

Zauważono problem osób starszych i potrzebę rozwiązania poprzez budowę oferty w ramach świetlicy środowiskowej. Całość pomysłu działań reintegracyjnych oparto na cyklicznych spotkaniach, takich, jak pikniki, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień pyry, dzień słodkości. Mieszkańcy zauważyli również potrzebę wyjazdów studyjnych, a ofertę do osób starszych ujęto roboczą nazwą Program 50+.

Białężyn:

31.05, godzina 18.30 – W trakcie spotkania panelowego mieszkańcy stwierdzili konieczność uruchomienia świetlicy środowiskowej i remontu budynku, w którym miałyby się znajdować. Podstawowym problemem miejscowości jest brak kanalizacji, która wpływa na cykliczne zalewanie płyty boiska sportowego. W trakcie dyskusji panelowej mieszkańcy zwrócili uwagę na dwa elementy, wokół których powinna następować integracja mieszkańców: zdrowie i profilaktyka oraz rekreacja. Na tej bazie podstawowy wniosek to reintegracja wokół sportu i zdrowia.

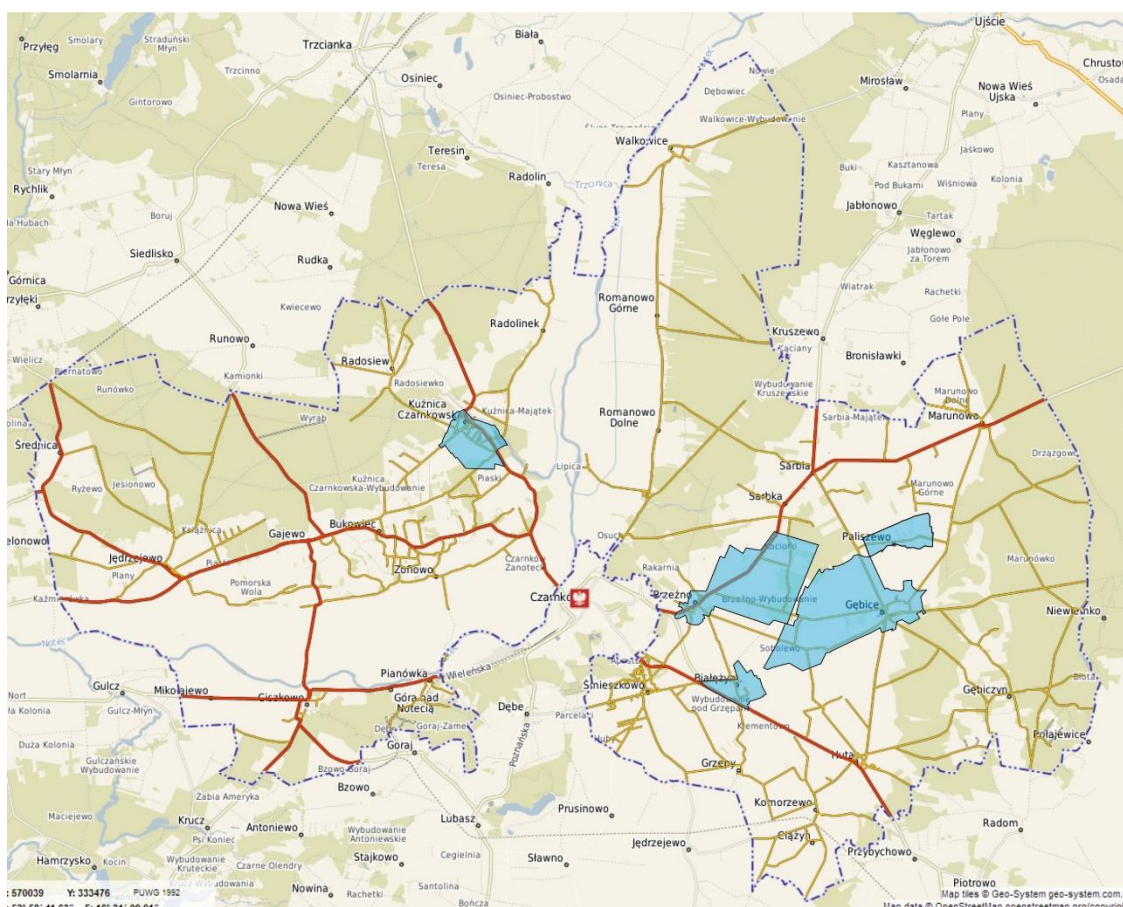
Gębice:

31.05, godzina 20.00 – około 20% mieszkańców największego obszarowo sołectwa na terenie Gminy Czarnków mieszka w blokach popegeerowskich. Główny akcent działań reintegracyjnych położono na zacieśniania relacji pomiędzy społecznością lokalną a funkcjonującymi na terenie sołectwa instytucjami poprzez organizację tematycznych spotkań integracyjnych, festynów, zawodów sportowych, mających na celu integrację

mieszkańców wsi z podopiecznymi Ośrodka Pedagogiczno-Rehabilitacyjnego „Nasz Dom”, Domu Pomocy Społecznej w Gębicach, Zespołu Szkół Specjalnych w Gębicach.

Powyższe propozycje zostały rozpatrzone przez pracowników Urzędu Gminy i stwierdzono możliwość realizacji wszystkich projektów w ramach procesu rewitalizacji. Z tego też powodu będą one realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Podczas wyznaczania podobszarów rewitalizacji zwrócono uwagę, aby spełnić limity opisane w *Wytycznych* ... dotyczące udziału procentowego liczby ludności i powierzchni. Zgodnie z nimi możliwe było objęcie wszystkich mieszkańców jednostek Kuźnica Czarnkowska, Brzeźno, Białeżyn i Gębice działaniami rewitalizacyjnymi (obszary te zamieszkuje w sumie 25,58% mieszkańców Gminy), należało jednak nieco ograniczyć powierzchnię tych obszarów. Podmioty obecne na spotkaniu konsultacyjnym zwróciły uwagę, że można ograniczyć się wyłącznie do terenów zamieszkałych (zabudowanych), gdyż większość powierzchni ww. jednostek stanowią użytki rolne i lasy (bardziej szczegółowe przedstawienie granic podobszarów rewitalizacji w załączniku 1).

Rysunek 5: Podobszary rewitalizacji w Gminie Czarnków

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.czarnkowgmina.pl

Tabela 24: Ludność i powierzchnia podobszarów rewitalizacji

Podobszar rewitalizacji	Symbol	Liczba ludności (os.)	Powierzchnia (ha)
Kuźnica Czarnkowska	V.	1049	105
Gębice	XVII.	957	660
Brzeźno	XVIII.	771	540
Białężyn	XX.	185	64,5
GMINA		11578	34609,5
Udział procentowy ludności i powierzchni podobszarów rewitalizacji w ogólnej liczbie ludności i powierzchni Gminy		25,58%	3,96%

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Urzędu Gminy Czarnków, 2016

5. Konsultacje społeczne

Oprócz opisanych powyżej spotkań konsultacyjnych przeprowadzonych na podobszarach rewitalizacji odbyły się inne zebrania z interesariuszami procesu rewitalizacji. Konsultacje społeczne zostały zrealizowane zgodnie ze standardami Kanonu Lokalnych Konsultacji Społecznych, jako otwarty proces dialogu władz z mieszkańcami, mający na celu podjęcie przez władze optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Każda grupa społeczna i interesariusze rewitalizacji miała szansę wziąć udział w pracy nad programem – Urząd Gminy udzielał informacji na ten temat na swojej stronie internetowej, w prasie lokalnej, na słupach ogłoszeniowych, poprzez ulotki oraz informowanie lokalnych liderów.

Prace nad Programem Rewitalizacji rozpoczęły się w kwietniu 2016 roku od cyklu trzech spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami firmy doradczej a pracownikami Urzędu Gminy w Czarnkowie. Ustalono wówczas scenariusz całego przedsięwzięcia przy uwzględnieniu włączenia innych niż samorząd terytorialny podmiotów mogących brać udział w realizacji przedsięwzięcia. Do końca października 2016 roku trwały kwerendy, zbieranie danych statystycznych na bazie których wytyczono obszary zdegradowane.

Przez cały okres realizacji Programu Urząd Gminy w Czarnkowie pełnił funkcję biura projektu, do którego zgłaszali się mieszkańcy z pytaniami dotyczącymi konkretnych form i możliwości uczestniczenia w realizacji Programu Rewitalizacji. Cykl pięciu spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami społeczności lokalnej Gminy Czarnków odbył się w grudniu 2016 roku, zaś ostatnie spotkanie miało miejsce w dniu 22 grudnia 2016

w siedzibie Urzędu Gminy w Czarnkowie (opisane w rozdz. 5. *Wyznaczenie podobszarów rewitalizacji*).

W czasie prowadzonych konsultacji zdecydowano również o włączeniu do programu rewitalizacji projektu dotyczącego utworzenia Centrum Integracji Społecznej na terenie miejscowości Brzeźno, które przyczyni się do zwiększenia integracji i włączenia społecznego mieszkańców z terenu całej Gminy. Projekt będzie realizowany przy współpracy Stowarzyszenia „Kociołki” z partnerem prywatnym Panem Mironem Skrzeczkowskim. W dniu 17 stycznia 2017 roku została zrealizowana wizyta studyjna przedstawiciela firmy doradczej oraz Stowarzyszenia „Kociołki” w miejscowości Brzeźno, w trakcie której zaprezentowany został podobszar rewitalizacji oraz omówiono w sposób szczegółowy główne problemy społeczne na tym terenie i sposób włączania mieszkańców miejscowości Brzeźno oraz innych z terenu Gminy w proces rewitalizacji. Główne problemy, na których bazuje przedmiotowe przedsięwzięcie Stowarzyszenia „Kociołki” to pomoc ludziom starszym z terenu gminy w zakresie ich aktywizacji. Dzięki temu mieszkańcy zyskują przestrzeń taką, jaką chcą mieć, a nie taką „jaką wyobraża sobie urząd”, nie od dziś wiadomo, że jeśli inicjatywa wychodzi „od wewnątrz” o taką przestrzeń chętniej mieszkańcy dbają.

Pracownicy odpowiedzialni za proces informacji i promocji w zakresie programu rewitalizacji przeprowadzili około 30 konsultacji, w tym z jednostkowymi mieszkańcami, jak również z podmiotami publicznymi informując o możliwościach oraz obowiązkach działań w ramach rewitalizacji.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych zgłoszone zostały następujące projekty:

1. Odtworzenie i rewitalizacja dróg i chodników na osiedlach popegeerowskich,
2. Budowę boiska sportowego i placu zabaw na terenie miejscowości Brzeźno,
3. Remont świetlicy środowiskowej i świetlic wiejskich na obszarach rewitalizacji i w miejscowości Białężyn,
4. Termomodernizacja zasobów mieszkaniowych w Gminie Czarnków,
5. Poprawa jakości środowiska gminy poprzez tworzenie terenów zielonych.

Ze zgłoszonych wniosków postanowiono włączyć do programu rewitalizacji działania związane z poprawą infrastruktury drogowej na osiedlach popegeerowskich oraz remontem świetlic wiejskich i środowiskowych.

6. Wizja i cele programu rewitalizacji

6.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W wyniku przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych mieszkańcy podobszarów rewitalizacji zostali włączeni w życie społeczności lokalnej i przestało zagrażać im wykluczenie społeczne.

Zrealizowane projekty umożliwiły mieszkańcom obszarów rewitalizacji na lepsze poznanie się oraz nawiązanie nowych i pogłębienie istniejących już relacji międzyludzkich. Dzięki temu zmniejszono poczucie osamotnienia i odrzucenia osób wykluczonych, a poprzez działania prowadzone wspólnie dla różnych grup społecznych zwiększono poziom tolerancji i zrozumienia dla innych członków społeczności lokalnej.

Podczas realizacji zadań i projektów wyznaczonych w programie rewitalizacji powstały nowe obiekty sportowo – wypoczynkowe oraz odnowiono budynki infrastruktury społecznej. Stworzyło to nowe możliwości spędzania wolnego czasu nie tylko dla mieszkańców obszarów rewitalizacji, ale również dla mieszkańców całej Gminy Czarnków.

6.2. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Aby ograniczyć występujące na terenie Gminy Czarnków zjawiska kryzysowe oraz zrealizować powyższą wizję wyznaczono następujące cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań jakie będą realizowane w ramach programu rewitalizacji.

Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej oraz zapobiegania dyskryminacji

Problemy społeczne występujące na podobszarach rewitalizacji w Gminie Czarnków wynikają m.in. z braku porozumienia między mieszkańcami oraz braku zaangażowania i włączenia w działania na rzecz wspólnoty lokalnej. Negatywne skutki ekskluzji dotyczą w szczególności mieszkańców osiedli popegeerowskich oraz dwie grupy społeczne: osoby małoletnie i starsze. W celu poprawienia jakości życia i zapobieganiu zjawisku marginalizacji niektórych grup społecznych konieczne jest zwiększenie liczby działań mających na celu wzrost uczestnictwa w organizowanych wydarzeniach i w proponowanych formach aktywności. Szczególnie ważne jest stworzenie warunków i sposobności do integracji różnych grup społecznych, gdyż o rozwoju gminy w coraz większym stopniu decydują takie czynniki jak kultura i kapitał społeczny. Wysoki poziom kultury i kapitału społecznego wpływa na jakość rządzenia w gminie, wyzwala wśród ludzi kreatywność, a także przyczynia się do

ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

W ramach celu strategicznego wyróżniono 2 cele operacyjne, którym przypisano 5 kierunków działań i konkretne zadania.

Cel operacyjny 1.1. Integrowanie społeczności lokalnej poprzez rozwój oferty kulturalnej i prozdrowotnej

Kierunki działań:

1.1.1. Organizacja wspólnych zajęć pomiędzy różnymi grupami mieszkańców

- prowadzenie wspólnych zajęć dla osób małoletnich i starszych
- organizacja wydarzeń integracyjnych o zróżnicowanej tematyce

1.1.2. Rozwijanie zainteresowań

- prowadzenie warsztatów/zajęć kulturalnych
- organizacja wizyt studyjnych
- stworzenie warunków do zawiązywania kół i klubów zainteresowań

1.1.3. Promocja zdrowego stylu życia

- prowadzenie przez ekspertów wykładów i prelekcji dotyczących zdrowego trybu życia
- zachęcanie do codziennej aktywności fizycznej poprzez organizację zajęć sportowych oraz okolicznościowych konkursów i turniejów

Cel operacyjny 1.2. Aktywizacja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie

Kierunki działań i zadania:

1.2.1. Kształtowanie umiejętności społecznych

- prowadzenie zajęć mających na celu kształtowanie umiejętności związanych z samodzielnym pełnieniem ról społecznych i gospodarowaniem finansami rodziny
- wspomaganie rozwoju osobistego u dzieci i młodzieży

1.2.2. Współdziałanie różnych instytucji i podmiotów w procesie wychowania osób małoletnich

- nawiązanie ścisłej współpracy między rodzicami i opiekunami prawnymi osób małoletnich a placówkami szkolnymi i opiekuńczymi
- zaangażowanie przedstawicieli różnych środowisk i instytucji – m.in. policjantów, psychologów, przedsiębiorców, prawników – w działania na rzecz kształtowania właściwych postaw obywatelskich i rozwoju dzieci

Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni

Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna wpływa na obniżenie atrakcyjności danego obszaru, a niska dostępność do ułatwień cywilizacyjnych wpływa na jakość życia mieszkańców. Ta kwestia w Gminie Czarnków szczególnie mocno oddziałuje na mieszkańców osiedli popegeerowskich, którzy brak działań inwestycyjnych, czyli takich, których efekty widać natychmiast, odbierają jako nierówne traktowanie i ignorowanie ich problemów przez władze gminne. Konieczne jest umożliwienie mieszkańcom podobszarów rewitalizacji równego dostępu do wysokiej jakości obiektów sportowo – rekreacyjnych i społecznych oraz zwiększenia estetyki i funkcjonalności terenów publicznych.

Do celu strategicznego 2 przypisano 2 cele operacyjne oraz 4 kierunki działania.

Cel operacyjny 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających rozwój, integrację oraz aktywność mieszkańców

Kierunki działań:

2.1.1. Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej

- budowa i modernizacja obiektów sportowych
- stworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku poprzez uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznych

2.1.2. Remont i rozbudowa obiektów pełniących funkcje społeczne

- remont i modernizacja świetlic wiejskich oraz przekształcenie części pomieszczeń i obiektów na świetlice środowiskowe

Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej

Kierunki działań:

2.2.1. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez przebudowę dróg wewnętrznych i chodników wraz z oświetleniem

- przebudowa dróg wewnętrznych i chodników na osiedlach popegeerowskich
- budowa oświetlenia przy drogach i ścieżkach pieszo - rowerowych

2.2.2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i budowa oczyszczalni ścieków

- budowa kanalizacji sanitarnej w Białężynie
- budowa oczyszczalni ścieków w północnej części Gminy Czarnków

7. Lista planowanych projektów podstawowych

Aby osiągnąć wyszczególnione powyżej cele strategiczne wyznaczono projekty podstawowe, które spełniają poszczególne kierunki ww. celów. Planowane projekty podstawowe podzielono na projekty społeczne (skierowane przede wszystkim na integrację mieszkańców) oraz projekty inwestycyjne (tzw. „twarde”, o charakterze remontowo – modernizacyjnym).

Na podstawie wyników analiz zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czarnków na lata 2014 – 2020, a także na podstawie obserwacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnkowie wśród najbardziej dotkliwych kwestii dla lokalnych wspólnot wyróżniono m. in.: wykluczenie, uzależnienia, słabe więzi i relacje międzyludzkie we wspólnotach wiejskich, demoralizujące zachowania młodzieży, deficyty edukacyjne oraz bierne sposoby spędzania wolnego czasu. W związku z tym postanowiono skupić działania w ramach programu rewitalizacji na wsparciu edukacyjno-wychowawczym, pomocy psychologicznej oraz szeroko rozumianej integracji środowisk wiejskich obejmującej wszystkie grupy wiekowe mieszkańców.

Nadmienić przy tym trzeba, że problemy te są w skali Gminy Czarnków szczególnie nasilone właśnie w środowiskach popegeerowskich, do których kierowany jest projekt rewitalizacji. Mieszkańcom wspomnianych wspólnot towarzyszy niejednokrotnie poczucie braku perspektyw, uzależnienie od instytucji pomocy społecznej, dziedziczenie negatywnych wzorców związanych z wieloma poważnymi dysfunkcjami w środowisku rodzinnym, utrata zdolności rozwiązywania problemów i wychodzenia z kryzysu oraz wiele innych aspektów łącznie przyczyniających się do konieczności podjęcia programu rewitalizacyjnego.

Należy także zauważyć, że miarą sukcesu programu rewitalizacyjnego bywa zazwyczaj trudno mierzalne i czasami niewymierne podniesienie aktywności i zmiana postaw mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, budowanie poczucia przynależności i sprawstwa, zmiana sposobu myślenia i zachowania członków wspólnot wiejskich. Dobra jakie pozostają w społecznościach objętych wsparciem, to nie tylko te widoczne z perspektyw inwestycyjnych, jednakże te, dzięki którym człowiek w swoim środowisku lokalnym jest bezpieczny i w pełni akceptowany.

Projektowane w ramach programu rewitalizacji inwestycje mają przede wszystkim wspomagać działania społeczne, napędzać je i w przyszłości zapewnić ciągłość i trwałość

aktywnej integracji społeczności popegeerowskich. Miernikiem sukcesu lokalnego programu rewitalizacji nie będą jedynie wskaźniki ilościowe – tj. liczba wyremontowanych budynków lub nowo powstałych miejsc spotkań, lecz zdecydowanie ważniejsze są te jakościowe, nie policzalne – tj. zmiana postaw społecznych jednostek, poprawa ich relacji z otoczeniem, wzrost aktywności społecznej, a także pojawienie się autorefleksji i potrzeby zastanowienia nad własną przyszłością. Będzie to możliwe dzięki osobnym zajęciom aktywizacyjnym pobudzającym motywację oraz poprawiającym samoocenę. Dodatkowym sukcesem i swoistą dobrą praktyką stanie się kontynuacja przynajmniej części działań rozpoczętych dzięki projektom.

7.1. Projekty społeczne

Nazwa projektu	Aktywizacja społeczna mieszkańców wspólnot wiejskich z włączeniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
Miejsce realizacji	Kuźnica Czarnkowska, Brzeźno, Białężyn, Gębice
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Czarnków GOPS w Czarnkowie Lokalne stowarzyszenia, organizacje i grupy działania
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, z włączeniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
Cel projektu	Celem projektu jest wzrost integracji mieszkańców wspólnot wiejskich, z włączeniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez integrację środowisk lokalnych.
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności związanych z samodzielnym pełnieniem ról społecznych i gospodarowaniem finansami rodziny – działanie to jest skierowane do osób korzystających z pomocy GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawnych, uzależnionych od alkoholu oraz do dzieci i młodzieży. Zajęcia będą organizowane w świetlicach wiejskich, szkołach i świetlicach środowiskowych. - organizacja wydarzeń integracyjnych dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji oraz organizacja spotkań informacyjnych, edukacyjnych, profilaktycznych oraz o tematyce społecznej mające na celu pokazanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, włączenie społeczne oraz szerzenie wiedzy na temat problematyki społecznej.

		Projekt realizuje Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej oraz zapobiegania dyskryminacji, Cel operacyjny 1.1. Integrowanie społeczności lokalnej poprzez rozwój oferty kulturalnej i prozdrowotnej, kierunek 1.1.1. Organizacja wspólnych zajęć pomiędzy różnymi grupami mieszkańców oraz Cel operacyjny 1.2. Aktywizacja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie, kierunek 1.2.1. Kształtowanie umiejętności społecznych
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba zorganizowanych przedsięwzięć integracyjnych - 20 szt./rok - liczba przeprowadzonych spotkań z mieszkańcami – 20 szt./rok
	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób biorących udział w organizowanych spotkaniach z mieszkańcami – 320 osób/rok - liczba osób biorących udział w organizowanych przedsięwzięciach integracyjnych – 320 osób/rok
Szacowana wartość projektu		Ok 60 tys. zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Czarnków EFS Środki własne stowarzyszeń i lokalnych grup
Okres realizacji		2018 – 2020

Nazwa projektu	Aktywizacja społeczna osób starszych – PROGRAM 50+
Miejsce realizacji	Kuźnica Czarnkowska, Brzeźno, Białężyn, Gębice
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Czarnków

	Lokalne stowarzyszenia, organizacje i grupy działania	
Beneficjenci	Osoby starsze (wiek 50+) zamieszkujące podobszary rewitalizacji	
Cel projektu	Celem projektu jest rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno – społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych oraz zwiększenia aktywności mieszkańców i ich zaangażowania w zaspokajanie własnych potrzeb.	
Zakres realizowanych zadań	<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja fizyczna osób starszych: prowadzenie zajęć sportowych dostosowanych do możliwości i stanu zdrowia seniorów (nordic walking, gimnastyka, itp.) - zajęcia z młodzieżą – prowadzenie nauki gotowania, szycia, majsterkowania, itp. w zamian za naukę obsługi komputera, Internetu, itp. - zakładanie kół i klubów zainteresowań dla seniorów, które będą organizować warsztaty i spotkania integracyjne zgodne z tematyką ich działalności - organizacja wyjazdów studyjnych - organizacja cyklicznych spotkań okolicznościowych (z okazji Dnia Babci, Dziadka, spotkania wigilijne i noworoczne, itp.) <p>Projekt realizuje Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej oraz zapobiegania dyskryminacji, Cel operacyjny 1.1. Integrowanie społeczności lokalnej poprzez rozwój oferty kulturalnej i prozdrowotnej, kierunki: 1.1.1. Organizacja wspólnych zajęć pomiędzy różnymi grupami mieszkańców, 1.1.2. Rozwijanie zainteresowań, 1.1.3. Promocja zdrowego stylu życia.</p>	
Prognozowane rezultaty,	Wskaźniki	- liczba zorganizowanych zajęć sportowych – 20 szt./rok

sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	produktu	- liczba zorganizowanych zajęć wspólnych dla seniorów i młodzieży – 20 szt./rok - liczba zorganizowanych wyjazdów studyjnych – 1 szt./rok - liczba zorganizowanych spotkań okolicznościowych – 2 szt./rok
	Wskaźniki rezultatu	- badania ankietowe wśród osób powyżej 50. roku życia dotyczące efektywności prowadzonych działań - liczba osób starszych uczestniczących w zajęciach organizowanych wspólnie dla seniorów i młodzieży – 480 osób - liczba uczestników zorganizowanych zajęć sportowych – 320 osób - liczba uczestników zorganizowanych wyjazdów studyjnych – 40 osób - liczba uczestników zorganizowanych spotkań okolicznościowych – 250 osób
Szacowana wartość projektu		Ok 80 tys. zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Czarnków EFS Środki własne stowarzyszeń i lokalnych grup
Okres realizacji		2018 – 2020

Nazwa projektu	Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży
Miejsce realizacji	Kuźnica Czarnkowska, Brzeźno, Białężyn, Gębice
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Czarnków Szkoły Podstawowe

	Lokalne stowarzyszenia, organizacje i grupy działania
Beneficjenci	Dzieci i młodzież z podobszarów rewitalizacji, z włączeniem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, przemocą w rodzinie, uzależnieniami.
Cel projektu	Celem projektu jest włączenie do życia społeczności lokalnej dzieci i młodzieży ze środowisk lokalnych, pobudzanie ich świadomości społecznej, niwelowanie deficytów edukacyjnych oraz rozwijanie aktywnych form spędzania wolnego czasu poprzez utworzenie świetlic środowiskowych.
Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach projektu zostaną utworzone 3 świetlice środowiskowe w miejscowościach Białężyn, Kuźnica Czarnkowska, które razem z już istniejącymi świetlicami w Brzeźnie i Gębicach będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - współdziałały z rodzinami i placówkami szkolnymi w procesie wychowywania osób małoletnich - pomagały w nauce - prowadziły zajęcia sportowo – rekreacyjne - rozwijały zainteresowania podopiecznych - zapewniały wsparcie psychologiczne - angażowały rodziców we wspólną pracę i zabawę dzieci i młodzieży - organizowały spotkania tematyczne z przedstawicielami różnych środowisk np. policjantem, psychologiem, terapeutą, prawnikiem itp. <p>Dodatkowo będą prowadzone zajęcia z osobami starszymi – nauka obsługi komputera, Internetu, itp. w zamian za naukę gotowania, szycia, majsterkowania, itp.</p> <p>Projekt realizuje Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w</p>

		zakresie integracji i aktywizacji społecznej oraz zapobiegania dyskryminacji, Cel operacyjny 1.1. Integrowanie społeczności lokalnej poprzez rozwój oferty kulturalnej i prozdrowotnej, kierunek 1.1.1. Organizacja wspólnych zajęć pomiędzy różnymi grupami mieszkańców oraz Cel operacyjny 1.2. Aktywizacja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie, kierunki: 1.2.1. Kształtowanie umiejętności społecznych, 1.2.2. Współdziałanie różnych instytucji i podmiotów w procesie wychowania osób małoletnich.
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba zorganizowanych warsztatów – 5 szt./rok - liczba utworzonych świetlic środowiskowych – 3 szt. - liczba zajęć prowadzonych w świetlicach – 240 szt./rok
	Wskaźniki rezultatu	- liczba podopiecznych przypadających na świetlicę – ok 20 osób - liczba uczestników zajęć/warsztatów – ok 100 osób
Szacowana wartość projektu		100 tys. zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Czarnków EFS Środki własne stowarzyszeń i lokalnych grup
Okres realizacji		2018 – 2020

Nazwa projektu		Stawiamy na zdrowie
Miejsce realizacji		Kuźnica Czarnkowska, Brzeźno, Białężyn, Gębice
Podmiot realizujący projekt		Urząd Gminy Czarnków
Beneficjenci		Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji
Cel projektu		Zwiększenie wiedzy mieszkańców obszarów rewitalizowanych na temat zdrowia i znaczenia aktywności fizycznej w codziennym życiu oraz wzrost aktywności fizycznej mieszkańców podobszarów rewitalizacji w różnych grupach wiekowych
Zakres realizowanych zadań		<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie wykładów dotyczących zdrowego stylu życia, m.in. znaczenia właściwie zbilansowanej diety, wykonywania ćwiczeń fizycznych w każdym wieku oraz ich wpływu na długość i jakość życia człowieka, omówienie najczęściej spotykanych chorób i jak sobie z nimi radzić, itp. - organizacja konkursów i turniejów sportowych - prowadzenie zajęć fizycznych z instruktorem <p>Projekt realizuje Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej oraz zapobiegania dyskryminacji, Cel operacyjny 1.1. Integrowanie społeczności lokalnej poprzez rozwój oferty kulturalnej i prozdrowotnej, kierunek 1.1.3. Promocja zdrowego stylu życia.</p>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych wykładów – 5 szt./rok - liczba zorganizowanych zajęć sportowych – 15 szt./rok - liczba zorganizowanych konkursów i turniejów – 20 szt./rok
	Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników wykładów – 80 osób

	rezultatu	- liczba uczestników zajęć sportowych – 200 osób - liczba uczestników konkursów i turniejów – 150 osób - wzrost wiedzy o zdrowiu i profilaktyce – badania ankietowe wśród uczestników projektu
Szacowana wartość projektu		100 tys. zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Czarnków EFS
Okres realizacji		2018 – 2020

7.2. Projekty inwestycyjne

Nazwa projektu	Centrum Integracji Wiejskiej „Kociołki”
Miejsce realizacji	Brzeźno, dz. nr 97, 100
Podmiot realizujący projekt	Stowarzyszenie Kociołki, Sarbka 2, 64-700 Czarnków Partner prywatny – Miron Skrzeczkowski Urząd Gminy Czarnków
Beneficjenci	Mieszkańcy Gminy Wiejskiej Czarnków, w tym Mieszkańcy Osiedla Kociołki w Brzeźnie i pobliskich sołectw (Śmieszkowo, Białężyn, Gębice, Sarbia, Romanowo Dolne) Potencjalni turyści odwiedzający Gminę
Cel projektu	Celem projektu jest aktywizacja społeczna mieszkańców obszarów zdegradowanych oraz włączenie we wspólne działania i inicjatywy możliwie wielu podmiotów działających w i na

	<p>rzecz lokalnej społeczności.</p> <p>Realizacja aktywizacji odbywałaby się poprzez wykorzystanie obszarów pokopalnianych położonych przy Osiedlu Kociołki w Brzeźnie (budowa Centrum Integracji Wiejskiej) pod funkcje integracyjne poprzez rekreację, sport, spotkania różnych grup społecznych. Przedsięwzięcie to koreluje z planowaną przez partnera Stowarzyszenia Mirona Skrzeczkowskiego inwestycją budowy na terenie Osiedla Kociołki Zespołu Rodzinnych Domów Opieki Społecznej stałego pobytu dla czterdziestu seniorów – CIW „Kociołki” będzie bazą infrastrukturalną dla realizowanych projektów społecznych aktywizujących osoby starsze.</p>
Zakres realizowanych zadań	<p>Do marca 2016 na wyznaczonych pod CIW „Kociołki” nieruchomościach funkcjonowała kopalnia piasków. Partner projektu i właściciel działek Miron Skrzeczkowski przeprowadził niezbędne prace rekultywacyjne uporządkowujące teren po byłej kopalni.</p> <p><u>W ramach działań inwestycyjnych na obszarze CIW „Kociołki” powstaną:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- plaża- wyspa- stanowiska wędkarskie- przystań kajakowa- boisko do piłki siatkowej plażowej- wielofunkcyjne boisko trawiaste- kort tenisowy- wiata- plac zabaw i gier

- tor rowerowy „pumtruck”
- wzniesienie trekkingowe
- zaplecze sanitarne
- miejsca parkingowe
- stojaki rowerowe
- ścieżka pieszo – rowerowa
- ścieżka edukacyjna
- tablice informacyjne i ostrzegawcze
- wykonanie sieci i instalacji wodnokanalizacyjnej, energetycznej i oświetleniowej
- instalacja monitoringu

Przeprowadzone do kwietnia 2017 r. roboty budowlane obejmowały:

- częściowe humusowanie skarp zbiornika wodnego
- wycinkę i karczowanie drzew i krzewów
- niepełne korytowanie i usunięcie urobku z części przeznaczony na plażę
- ukształtowanie powierzchni, rozplantowanie humusu i częściowe umocnienie brzegów nasypem kamiennym wyspy
- częściowe wykonanie nasypów ziemnych mogących stanowić podbudowę konstrukcji toru rowerowego i wzniesienia trekkingowego
- wykonanie przyłącza energetycznego

Projekt realizuje Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni, Cel operacyjny 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających rozwój, integrację oraz aktywność mieszkańców,

		kierunek 2.1.1 Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba nowo powstałych obiektów rekreacyjnych i sportowych - liczba nowopowstałych miejsc parkingowych - długość ścieżki pieszo – rowerowej - liczba wykonanych przyłączy sanitarno - technicznych
	Wskaźniki rezultatu	- powierzchnia zrekultywowanego i przekształconego terenu: 4,82 ha - liczba osób korzystających z oferty CIW „Kociołki”: ok. 100 osób/dzień
Szacowana wartość projektu		900 000,00 zł
Źródła finansowania		Środki partnerów prywatnych Środki pozyskane od sponsorów EFRR
Okres realizacji		styczeń 2018 - grudzień 2020

Nazwa projektu	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Białężyn.
Miejsce realizacji	Białężyn, dz. nr 70/10
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Czarnków
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji w Białężynie Pozostali mieszkańcy Białężyna
Cel projektu	Stworzenie mieszkańcom osiedla popegeerowskiego w Białężynie odpowiednich warunków do

		spędzania czasu wolnego oraz uporządkowanie i wzrost estetyki przestrzeni publicznej na ich osiedlu.
Zakres realizowanych zadań		<p>Projekt będzie obejmował budowę dwóch obiektów służących aktywności fizycznej i rekreacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) siłowni zewnętrznej 2) placu zabaw <p>Do każdego z tych obiektów należy wykonać następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie terenu pod inwestycję - wykonanie ogrodzenia - położenie nawierzchni - montaż elementów i urządzeń - doprowadzenie oświetlenia <p>Projekt realizuje Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni, Cel operacyjny 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających rozwój, integrację oraz aktywność mieszkańców, kierunek 2.1.1. Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej</p>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba nowo powstałych obiektów – 2 szt. - liczba zainstalowanych urządzeń i elementów – zgodnie z dokumentacją 10 szt.
	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób korzystających z tych obiektów – 20 osób/dzień
Szacowana wartość projektu		150.000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Czarnków PROW

	Prywatni sponsorzy
Okres realizacji	2020

Nazwa projektu	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Brzeźno.
Miejsce realizacji	Brzeźno, dz. nr 175/21, 175/15, 174/27, 265/8, 175/16, 175/13, 174/31, 174/28, 174/52, 174/40, 174/33, 174/34, 265/9, 265/10, 202/15, 202/16, 249
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Czarnków
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji w Brzeźnie Pozostali mieszkańcy Brzeźna
Cel projektu	Stworzenie atrakcyjnych warunków wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców osiedla popegeerowskiego w Brzeźnie
Zakres realizowanych zadań	1) zagospodarowanie przestrzeni publicznej: - przygotowanie podłoża - nasadzenie roślinności (drzew i krzewów) i wysianie trawy - wyznaczenie i utwardzenie alejek spacerowych - doprowadzenie oświetlenia - montaż ławek i koszy na śmieci 2) zagospodarowanie przestrzeni przy boisku i placu zabaw na teren rekreacji Projekt realizuje Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni, Cel operacyjny 2.1. Stworzenie

		warunków infrastrukturalnych wspierających rozwój, integrację oraz aktywność mieszkańców, kierunek 2.1.1. Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	- liczba zamontowanych elementów – 20 szt. - liczba nasadzeń – 100 szt.
	Wskaźniki rezultatu	- liczba osób korzystających z terenu rekreacji 200 osób/dzień
Szacowana wartość projektu		300.000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Czarnków PROW
Okres realizacji		2018-2020

Nazwa projektu	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Gębice.
Miejsce realizacji	Gębice, dz. nr 499/11, 499/12, 499/13, 499/14, 499/15, 499/9, 499/25
Podmiot realizujący projekt	Urząd Gminy Czarnków
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszaru rewitalizacji w Gębicach Pozostali mieszkańcy Gębic
Cel projektu	Stworzenie atrakcyjnych warunków wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców osiedla popegeerowskiego w Gębicach
Zakres realizowanych zadań	1) budowa boiska sportowego

		<p>2) budowa siłowni zewnętrznej</p> <p>Do każdego z tych obiektów należy wykonać następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie terenu pod inwestycję - wykonanie ogrodzenia - położenie nawierzchni - montaż elementów i urządzeń - doprowadzenie oświetlenia <p>Projekt realizuje Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni, Cel operacyjny 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających rozwój, integrację oraz aktywność mieszkańców, kierunek 2.1.1. Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej.</p>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba nowopowstałych obiektów sportowych – 2 szt. - liczba zamontowanych elementów – 10 szt.
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z obiektów: 50 osób/dzień
Szacowana wartość projektu		150.000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Gminy Czarnków PROW Prywatni sponsorzy
Okres realizacji		2018-2019

Nazwa projektu		Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych
Miejsce realizacji		Białężyn, dz. nr 61/3, Kuźnica Czarnkowska, dz. nr 353/7
Podmiot realizujący projekt		Urząd Gminy Czarnków
Beneficjenci		Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji z jednostek Białężyn, Kuźnica Czarnkowska Pozostali mieszkańcy Białężyna, Kuźnicy Czarnkowskiej
Cel projektu		Przygotowanie bazy infrastrukturalnej do prowadzenia działań społecznych
Zakres realizowanych zadań		<p>1) Białężyn – remont świetlicy wiejskiej z przeznaczeniem na świetlicę środowiskową</p> <p>2) Kuźnica Czarnkowska – adaptacja pomieszczeń na świetlicę środowiskową</p> <p>Prace te będą obejmowały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnowienie elewacji zewnętrznej - malowanie ścian wewnętrznych - wymianę okien i drzwi - położenie nowych podłóg <p>Projekt realizuje Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni, Cel operacyjny 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających rozwój, integrację oraz aktywność mieszkańców, kierunek 2.1.2. Remont i rozbudowa obiektów pełniących funkcje społeczne</p>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wyremontowanych obiektów – 2 szt. - liczba wymienionych elementów (okien, drzwi, itp.) – ok. 45 szt. - liczba przebudowanych pomieszczeń – 8 szt.
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z obiektu 50 osób/dzień - liczba zorganizowanych w obiektach spotkań/zabaw/impres - 30/rok

Szacowana wartość projektu	600.000,00 zł
Źródła finansowania	Urząd Gminy Czarnków PROW
Okres realizacji	2018-2021

8. Charakterystyka projektów uzupełniających

Zaplanowane działania podstawowe zostaną uzupełnione dodatkowymi działaniami o znacznie mniejszej skali, jednak mających istotne znaczenie dla lokalnych społeczności. Działania te będą realizowane wyłącznie przez Urząd Gminy Czarnków. Jako że są to kosztowne inwestycje Gmina będzie starała się pozyskać dofinansowanie zewnętrzne z Unii Europejskiej lub programu krajowego czy regionalnego.

1. Zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Celem działania jest zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców na drogach oraz zapewnienie możliwości bezpiecznego poruszania się dla osób pieszych i rowerzystów. W ramach projektu uzupełniającego zaplanowano:

- a) Przebudowę dróg wewnętrznych i chodników oraz budowę drogi dojazdowej w Brzeźnie (dz. nr 175/21, 175/15, 174/27, 265/8, 175/16, 175/13, 174/31, 174/28, 174/52, 174/40, 174/33, 174/34, 265/9, 265/10, 202/15, 202/16, 249) i Gębicach (dz. nr 498, 499/9, 499/11, 499/12, 499/13, 499/14, 499/15, 499/9, 499/25),
- b) Przebudowę dróg wewnętrznych na osiedlu mieszkaniowym w Kuźnicy Czarnkowskiej (dz. nr 116/3, 116/4, 116/5, 116/6, 116/7),

Projekt realizuje Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni, Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek 2.2.1. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez przebudowę dróg wewnętrznych i chodników wraz z oświetleniem.

2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej

Uregulowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Czarnków pozwoli zmniejszyć ryzyko zatrucia wód i gleb oraz ułatwi mieszkańcom pozbywanie się nieczystości płynnych. Na podobszarach rewitalizacji zaplanowano w tym zakresie:

- a) Budowę kanalizacji sanitarnej w Białężynie (dz. nr 70/8, 69/1, 68/6, 68/7, 68/8, 68/9, 68/10, 68/11, 68/12, 70/3, 70/4, 70/5, 70/6),
- b) Budowę oczyszczalni ścieków w Kuźnicy Czarnkowskiej.

Projekt realizuje Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni, Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej, kierunek 2.2.2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i budowa oczyszczalni ścieków.

9. Projekty zintegrowane

Projekt zintegrowany to, co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Czarnków projekty podstawowe podzielono na dwie kategorie: społeczne i inwestycyjne. Zaplanowane projekty inwestycyjne: **Centrum Integracji Wiejskiej „Kociołki”** oraz **Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych** mają na celu stworzenie bazy infrastrukturalnej, w której będą następnie prowadzone projekty społeczne: **Aktywizacja społeczna mieszkańców wspólnot wiejskich z włączeniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, Aktywizacja osób starszych – PROGRAM 50+, Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży, Stawiajmy na zdrowie**. Należy podkreślić, że w nowo powstałych czy wyremontowanych obiektach będzie realizowanych więcej niż jeden projekt społeczny zaplanowany w ramach Programu Rewitalizacji. Wymienione projekty społeczne i inwestycyjne uzupełniają się w następujący sposób:

1. Projekt społeczny **Aktywizacja społeczna mieszkańców wspólnot wiejskich z włączeniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym** łączy się z projektem inwestycyjnym **Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych**. W wyremontowanych świetlicach wiejskich będą prowadzone działania zaplanowane do realizacji w ramach ww. projektu społecznego: kształtowanie umiejętności związanych z samodzielnym pełnieniem ról społecznych oraz organizacją wydarzeń integracyjnych i informacyjno – edukacyjnych.
2. Projekt społeczny **Aktywizacja osób starszych – PROGRAM 50+** łączy się z dwoma projektami inwestycyjnymi: **Centrum Integracji Wiejskiej „Kociołki”** oraz **Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych**. W ramach projektu społecznego zorganizowane zostaną

zajęcia wspólnie z młodzieżą oraz warsztaty i spotkania związane z poszerzaniem zainteresowań –będą one prowadzone w świetlicach wiejskich i środowiskowych, natomiast organizowane w ramach projektu **Aktywizacja osób starszych – PROGRAM 50+** zajęcia sportowe będą odbywać się nie tylko w miejscowych parkach i siłowniach zewnętrznych, ale również na obszarze **Centrum Integracji Wiejskiej „Kociolki”**.

3. Projekt społeczny **Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży** będzie realizowany w świetlicach wiejskich i środowiskowych, które zostaną przygotowane poprzez działania remontowe wykonane w ramach projektu **Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych**.
4. W ramach projektu **Stawiamy na zdrowie** organizowane będą wykłady dotyczące zdrowego stylu życia, które będą odbywać się w świetlicach wiejskich i środowiskowych, wyremontowanych w ramach projektu **Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych**, natomiast wydarzenia i zajęcia sportowe będą odbywały się m.in. na terenie **Centrum Integracji Wiejskiej „Kociolki”** oraz lokalnych siłowni zewnętrznych (w tym na obiektach sportowych powstałych w ramach projektów **Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Białężyn** oraz **Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Gębice**).

10. Indykatywne ramy finansowe

Realizacja celów oraz działań zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Czarnków uzależniona jest nie tylko od zaangażowania samorządu lokalnego czy interesariuszy procesu rewitalizacji, ale przede wszystkim od środków finansowych. Indykatywne ramy finansowe realizacji projektów rewitalizacyjnych obejmować będą zarówno finansowanie z środków własnych oraz ze środków zewnętrznych. Szacuje się, że zaplanowane działania rewitalizacyjne, zarówno podstawowe jak i uzupełniające wyniosą w sumie ok. 5 740 000,00 zł. W przypadku gdy Gmina nie uzyska dofinansowania na dany projekt rewitalizacyjny z funduszy unijnych nadal będzie dążyć do jego realizacji poprzez pozyskanie środków finansowych z innych źródeł, jak np. programów krajowych czy od

prywatnych inwestorów. W tym przypadku realizacja takiego projektu może się przedłużyć bądź jego zakres zostanie ograniczony.

Tabela 25: Indyktywne ramy finansowe

Projekty	Koszt projektów	Źródła finansowania
Społeczne	340 000,00 zł	Urząd Gminy Czarnków, EFS (WRPO 2014+), sponsorzy prywatni, środki własne lokalnych stowarzyszeń i grup działania
Inwestycyjne	2 100 000,00 zł	Urząd Gminy Czarnków, EFRR (WRPO 2014+), PROW, środki własne prywatnych partnerów i sponsorów
Uzupełniające	3 300 000,00 zł	Urząd Gminy Czarnków, środki zewnętrzne

Źródło: Urząd Gminy Czarnków, 2017

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będzie Europejski Fundusz Społeczny (EFS) oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Maksymalny poziom dofinansowania z tych źródeł może sięgać 85% wartości projektu, jednak jak pokazuje praktyka, projekty bardzo rzadko otrzymują maksymalne dofinansowanie. Dlatego w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Czarnków założono, że na każdy z projektów rewitalizacyjnych uda się pozyskać dofinansowanie z EFS i EFRR w wysokości ok. 60% wartości projektu. W przypadku projektów finansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) maksymalne dofinansowanie może wynosić 63,63% wartości projektu – założono tutaj możliwość uzyskania dofinansowania na poziomie ok. 50% wartości projektów. Pozostałe koszty projektów zostaną uzupełnione przez wkład własny z budżetu Gminy Czarnków oraz poprzez środki uzyskane od partnerów prywatnych, sponsorów oraz lokalnych stowarzyszeń i grup działania.

W przypadku projektów o charakterze społecznym założono, że ich całkowity koszt wyniesie 340 000,00 zł. Dofinansowanie z EFS, przy założeniu otrzymania kwoty która pokryje 60% wartości projektu, będzie wynosiło 204 000,00 zł. Pozostałe koszty zostaną pokryte przez Gminę oraz partnerów projektów. Zakłada się, że Gmina pokryje 20% wartości projektów społecznych (tj. 68 000,00 zł), natomiast partnerzy pokryją kolejne 20% (również 68 000,00 zł).

Projekty o charakterze inwestycyjnym będą finansowane z dwóch źródeł: na projekt **Centrum Integracji Wiejskiej „Kociolki”** Gmina Czarnków będzie ubiegała się o dofinansowanie z EFRR, natomiast pozostałe projekty będą finansowane z PROW.

Oszacowano, że łączny koszt realizacji projektu **Centrum Integracji Wiejskiej „Kociolki”** wyniesie ok. 900 000,00 zł. Przy poczynionych założeniach określono, że Gmina może uzyskać dofinansowanie w wysokości 540 000,00 zł z EFRR. Pozostałe koszty projektu zostaną pokryte w równym stopniu przez samorząd gminny (20% - 180 000,00 zł) oraz pozostałych partnerów (20% - 180 000,00 zł).

Koszt pozostałych projektów inwestycyjnych (w sumie 1 200 000,00 zł) będzie w 50% pokryty z dofinansowania uzyskanego z PROW (tj. 600 000,00 zł), w 25% z budżetu Gminy Czarnków (tj. 300 000,00 zł) oraz w 25% ze środków własnych partnerów projektów (tj. 300 000,00 zł).

W przypadku projektów uzupełniających ich całkowity koszt (3 300 000,00 zł) będzie ponoszony przez Gminę Czarnków. Ze względu że są to bardzo kosztowne projekty władze Gminy będą starały się pozyskać dofinansowanie również z innych źródeł (np. Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019) jednak zakłada się, że w 100% będą one finansowane z budżetu Gminy.

11. System wdrażania

System wdrażania LPR powiązany jest ze strukturą organizacyjną Urzędu Gminy Czarnków oraz innych jednostek organizacyjnych. Za program w imieniu gminy Czarnków będzie odpowiadał Wójt gminy Czarnków przy współpracy z podległymi instytucjami oraz z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy. Wójt gminy powoła Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą wybrane osoby z wydziałów Urzędu Gminy, przedstawiciele instytucji podległych, przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń i grup działania oraz partnerzy prywatni. W ramach zespołu powinny funkcjonować osoby reprezentujące poszczególne inicjatywy wdrożeniowe. Wiodącą rolę zajmować będzie komórka Urzędu Gminy odpowiedzialna za inwestycje i projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych, która nadzorować będzie skuteczność i jakość realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do jej szczególnych zadań należeć będzie:

- a. wdrażanie poszczególnych projektów oparte o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych),
- b. opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,
- c. przyjmowanie i kierowanie propozycji projektów od podmiotów społecznych,
- d. aktualizacja zadań programu,
- e. ewaluację LPR,
- f. monitorowanie postępów wdrażanych projektów

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do LPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

- a. Podmioty zainteresowane realizacją projektów na terenie LPR zgłaszają swoje propozycje do Wójta gminy,
- b. Komórka organizacyjna Urzędu Gminy po weryfikacji wniosku oraz przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi wydziałami Urzędu oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi podmiotami wydaje decyzję odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłaszanego projektu,
- c. Wójt gminy po zapoznaniu się z opinią komórki organizacyjnej UG dokonuje akceptacji,
- d. Złożenie przez Wójta Gminy wniosku o zaopiniowanie projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- e. Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Czarnków o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- f. Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii i wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego,

- g. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć
- h. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne
- i. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji
- j. Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności
- k. Prowadzenie działań z zakresu public relations uwzględniających bieżące informowanie mieszkańców oraz innych zainteresowanych podmiotów o realizacji planu rewitalizacji.

Wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie przyczyniało się do stopniowej eliminacji zjawisk kryzysowych, w wyniku czego zmieniają się potrzeby społeczności lokalnej. Dzięki prowadzeniu regularnego monitoringu i oceny skuteczności działań (rozdz. 12: System monitoringu i oceny skuteczności działań) możliwe będzie wprowadzanie modyfikacji do zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ścieżka postępowania będzie następująca:

- a. Analiza efektów dotychczas przeprowadzonych działań w oparciu o mierniki wykorzystane do zidentyfikowania zjawisk kryzysowych,
- b. Rozpoznanie istniejących potrzeb rewitalizacyjnych w oparciu o przeprowadzone badania wskaźnikowe oraz konsultacje społeczne,
- c. Określenie kierunku działań rewitalizacyjnych oraz proponowanych przedsięwzięć,
- d. Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji wraz z zebraniem uwag i propozycji projektów od wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji,
- e. Złożenie przez Wójta wniosku do Rady Gminy o zmiany w LPR z opisem zmian i uzasadnieniem,
- f. Podjęcie uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,

- g. Dokonanie aktualizacji dokumentu,
- h. Przeprowadzenie konsultacji społecznych zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- i. Złożenie przez Wójta Gminy wniosku o zaopiniowanie zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- j. Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Czarnków o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- k. Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii i wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego,
- l. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- m. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- n. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,
- o. Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności.

12. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Program rewitalizacji Gminy Czarnków nie jest dokumentem zamkniętym. W zależności od bieżącej sytuacji, nowych możliwości i problemów, będzie co dwa lata oceniany i, w razie potrzeby, aktualizowany.

Monitorowanie LPR to systematyczne i ciągłe pozyskiwanie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie LPR odbywać się będzie w trzech zakresach:

1. Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji,

2. Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji,
3. Bieżące monitorowanie wdrażania programu rewitalizacji.

Aby kontrola przebiegu procesu rewitalizacji była skuteczna należy wypracować zasady współpracy między poszczególnymi jej uczestnikami, w szczególności pomiędzy Wójtem Gminy, członkami Zespołu Roboczego, mieszkańcami oraz zainteresowanymi instytucjami i partnerami prywatnymi.

System monitorowania stopnia realizacji celów będzie się odbywał co dwa lata, przy wykorzystaniu poniższych wskaźników produktu i rezultatu (ich wartości docelowe zostały wskazane przy odpowiadających im projektach):

Tabela 26: Wskaźniki wykorzystane do monitorowania stopnia realizacji celów programu rewitalizacji wraz z podaniem wartości bazowych (2016 r.) i docelowych (2023) obszarze rewitalizacji

PROJEKTY SPOŁECZNE		
Wskaźniki produktu	Wartości bazowe - 2016 r. (na rok)	Wartości docelowe - 2023 r. (na rok)
Liczba zorganizowanych przedsięwzięć integracyjnych	0 szt.	20 szt.
Liczba przeprowadzonych spotkań z mieszkańcami	2 szt.	20 szt.
Liczba zorganizowanych zajęć sportowych	0 szt.	35 szt.
Liczba zorganizowanych zajęć wspólnych dla seniorów i młodzieży	0 szt.	20 szt.
Liczba zorganizowanych wyjazdów studyjnych	0 szt.	1 szt.
Liczba zorganizowanych spotkań okolicznościowych	1 szt.	2 szt.
Liczba zorganizowanych warsztatów/wykładów	0 szt.	10 szt.
Liczba utworzonych świetlic środowiskowych	2 szt.	5 szt.
Liczba zorganizowanych konkursów i turniejów	0 szt.	20 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartości bazowe - 2016 r. (na rok)	Wartości docelowe - 2023 r. (na rok)
Liczba osób biorących udział w organizowanych spotkaniach z mieszkańcami	32 os.	320 os.
Badania ankietowe wśród osób powyżej 50. roku życia dotyczące efektywności prowadzonych działań	0 przeprowadzonych badań	4 przeprowadzone badania
Liczba osób starszych uczestniczących w zajęciach organizowanych wspólnie dla seniorów i młodzieży	0 os.	480 os.
Liczba uczestników zorganizowanych zajęć sportowych	0 os.	520 os.
Liczba uczestników zorganizowanych	0 os.	40 os.

wyjazdów studyjnych		
Liczba uczestników zorganizowanych spotkań okolicznościowych	125 os.	250 os.
Liczba uczestników warsztatów/wykładów	0 os.	180 os.
Wzrost wiedzy o zdrowiu i profilaktyce	Udział liczby poprawnych odpowiedzi na teście wprowadzającym – ok. 50%	Udział liczby poprawnych odpowiedzi na teście kończącym – ok. 85%
PROJEKTY INWESTYCYJNE		
Wskaźniki produktu	Wartości bazowe - 2016 r. (na rok)	Wartości docelowe - 2023 r. (na rok)
Liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych na obszarze rewitalizacji	5 szt.	10 szt. (przyjmuje się CIW „Kociołki” za jeden obiekt)
Liczba wyznaczonych miejsc parkingowych	20 szt.	60 szt.
Liczba przyłączy sanitarno – technicznych	851 szt.	856 szt.
Liczba urządzeń i elementów na terenach rekreacyjno – sportowych	40 szt.	120 szt.
Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych obiektów infrastruktury społecznej	0 szt.	2 szt.
Wskaźniki rezultatu	Wartości bazowe - 2016 r. (na rok)	Wartości docelowe - 2023 r. (na rok)
Liczba osób korzystających z obiektów i terenów sportowo - rekreacyjnych	15 os./dzień	420 os./dzień
liczba zorganizowanych spotkań/zabaw/impres w obiektach, salach wiejskich i środowiskowych	12 szt.	30 szt.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Czarnków

Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji będzie się odbywało poprzez cykliczną, prowadzoną co dwa lata analizę poziomu wskaźników wykorzystanych na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych oraz wskaźników produktu i rezultatu przypisanych odpowiadającym im projektom społecznym i inwestycyjnym.

Pomiar wskaźników będzie odbywał się na dwóch poziomach: a) pomiar wartości wskaźników na podobszarach rewitalizacji, w celu sprawdzenia jak prowadzone działania wpłynęły na dany obszar; b) pomiar wartości wskaźników na terenie całej Gminy – przewiduje się, że wpływ działań rewitalizacyjnych będzie odczuwalny na terenie całej Gminy stąd pojawia się konieczność przeprowadzenia analizy zjawisk kryzysowych na większym obszarze.

Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania programu rewitalizacji będzie uwzględniało aktualny stan realizacji przedsięwzięć podstawowych i pozostałych przyjętych

w programie. Monitorowanie realizacji przedsięwzięć będzie polegało na sporządzaniu rocznych sprawozdań, które swym zakresem będą obejmować zagadnienia dotyczące:

- stopnia przygotowania projektu do realizacji (m.in. posiadanej dokumentacji, przygotowania terenu),
- w przypadku już rozpoczętych działań – ocenę prowadzonych prac (czy są opóźnienia, co zostało już wykonane, jakie prace zostaną podjęte w dalszej kolejności),
- analizę poniesionych kosztów finansowych – wielkość środków przeznaczonych na dany projekt, stopień ich wykorzystania, określenie źródeł finansowania, prognozę dalszych kosztów, które trzeba ponieść na rzecz danego projektu.

Dzięki regularnemu przeprowadzaniu monitorowania i oceny wykonanych zadań rewitalizacyjnych będzie możliwa aktualizacja programu rewitalizacji i dostosowanie go do bieżących potrzeb oraz w uzasadnionych przypadkach nanoszenie zmian uchwałą Rady Gminy Czarnków.

13. Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

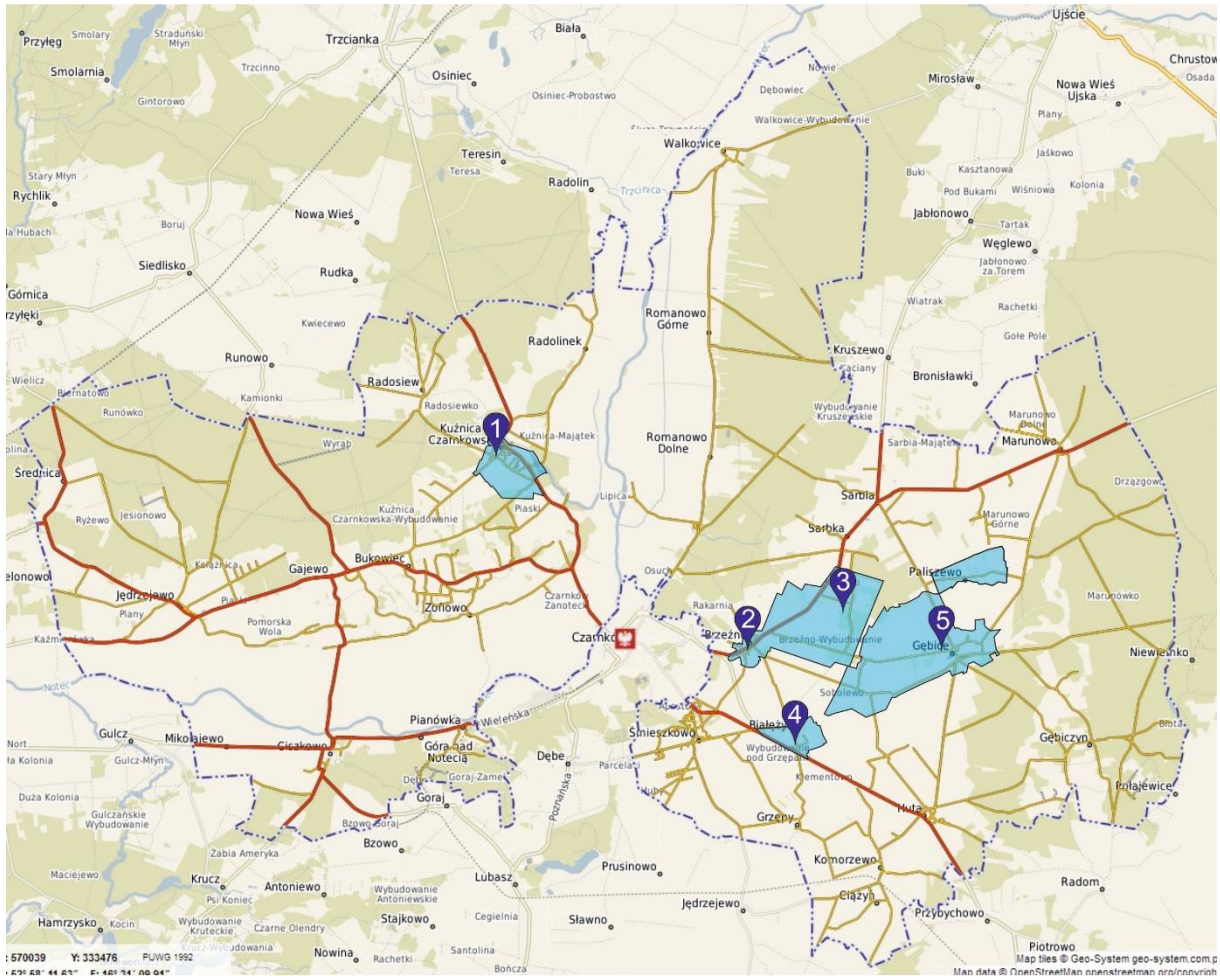
Jednym z istotnych założeń programu rewitalizacji dla Gminy Czarnków jest zapewnienie komplementarności projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pod względem przestrzennym, przedmiotowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz pod względem źródeł finansowania. Ma to na celu zapewnienie kompleksowości rewitalizacji, a więc przeciwdziałaniu fragmentacji działań.

Komplementarność obok szczegółowej diagnozy oraz możliwie szerokiej partycypacji społecznej stanowi bardzo ważny aspekt programu rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować będzie efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację. Przygotowanie przez Urząd Gminy Czarnków we współpracy z pozostałymi interesariuszami przedsięwzięć posiadających cechy kompleksowości i komplementarności pozwoli na efektywne wykorzystanie potencjału obszaru we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

13.1. Komplementarność przestrzenna

Zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zarówno te podstawowe, jak i uzupełniające, zaplanowane zostały w taki sposób, aby nie dopuścić do przenoszenia zidentyfikowanych problemów na inne obszary bądź też do występowania niepożądanych efektów społecznych np. takich jak wykluczenie. Ponadto prowadzone będą działania ukierunkowane na integrację społeczną oraz poprawienie jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych. Kształt obszarów rewitalizacji oraz charakter projektów mają na celu wywieranie pozytywnego wpływu nie tylko na obszar rewitalizowany, ale także na pozostałą część obszaru zdegradowanego oraz resztę gminy.

Działania infrastrukturalne (zarówno projekty kluczowe jak i uzupełniające) będą skupione na obszarach rewitalizacji, tj. w takich miejscowościach jak: Białężyn, Brzeźno, Gębice i Kuźnica Czarnkowska. Działania te mają wspólny cel: zapewnienie odpowiedniej bazy infrastrukturalnej, która będzie służyć integracji i aktywizacji mieszkańców.

- 1 Adaptacja pomieszczeń na świetlicę wiejską Kuźnicy Czarnkowskiej
- 2 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w Brzeźnie
- 3 Centrum Integracji Wiejskiej „Kociołki”
- 4 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w Białężynie i remont świetlicy wiejskiej
- 5 Zagospodarowanie przestrzeni na osiedlu popegeerowskim w Gębicach

Rysunek 6: Lokalizacja inwestycji podstawowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.czarnkowgmina.pl

13.2. Komplementarność problemowa

Proponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaprojektowane zostały w taki sposób, aby dopełniały się wzajemnie pod względem tematycznym, dzięki czemu program rewitalizacji będzie oddziaływał na podobszary rewitalizacji we wszystkich aspektach. Zaplanowane działania mają przede wszystkim spełniać wyznaczone kierunki działań, które pozwolą osiągnąć cele strategiczne, a tym samym umożliwić rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Czarnków.

W Gminie Czarnków najistotniejszym problemem spowalniającym rozwój jednostki jest brak aktywności i zaangażowania mieszkańców w prowadzone przez Gminę działania. Stąd też projekty, które będą realizowane w procesie rewitalizacji kładą silny nacisk na tworzenie i umacnianie więzi międzyludzkich, sąsiedzkich, międzypokoleniowych oraz zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego. Zawarte w Programie Rewitalizacji projekty społeczne i inwestycyjne realizują podobną tematykę, a wszystkie wyznaczone zadania będą na siebie wzajemnie oddziaływać.

W poniższej tabeli 27 przedstawiono jak poszczególne projekty są powiązane z wyznaczonymi kierunkami działań.

Tabela 27: Powiązania projektów podstawowych z wyznaczonymi kierunkami działań rewitalizacyjnych

Projekty podstawowe i uzupełniające	Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez działania w zakresie integracji i aktywizacji społecznej oraz zapobiegania dyskryminacji					Cel 2. Podniesienie jakości przestrzeni			
	<u>Cel operacyjny 1.1. Integrowanie społeczności lokalnej poprzez rozwój oferty kulturalnej i prozdrowotnej</u>			<u>Cel operacyjny 1.2. Aktywizacja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie</u>		<u>Cel operacyjny 2.1. Stworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających rozwój, integrację oraz aktywność mieszkańców</u>		<u>Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury technicznej</u>	
	1.1.1. Organizacja wspólnych zajęć pomiędzy różnymi grupami mieszkańców	1.1.2. Rozwijanie zainteresowań	1.1.3. Promocja zdrowego stylu życia	1.2.1. Kształtowanie umiejętności społecznych	1.2.2. Współdziałanie różnych instytucji i podmiotów w procesie wychowania osób małych	2.1.1. Rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej	2.1.2. Remont i rozbudowa obiektów pełniących funkcje społeczne	2.2.1. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez przebudowę dróg wewnętrznych i chodników wraz z oświetleniem	2.2.2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i budowa oczyszczalni ścieków
Aktywizacja społeczna mieszkańców wspólnot wiejskich z włączeniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym									

Aktywizacja społeczna osób starszych – PROGRAM 50+									
Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży									
Stawiajmy na zdrowie									
Centrum Integracji Wiejskiej „Kociolki”									
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Białężyn.									
Zagospodarowanie przestrzeni									

publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Brzeźno.									
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Gębice.									
Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych									
Projekt uzupełniający: Zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym									

Projekt uzupełniający: Rozbudowa sieci kanalizacyjnej										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

13.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zapewniona jest dzięki odpowiednio zaprojektowanemu systemowi zarządzania programem rewitalizacji. Wymaga zapewnienia efektywnego współdziałania różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Komplementarność ta zapewniona zostanie przez system zarządzania programem, oparty na strukturach Zespołu ds. Rewitalizacji, którego trzon stanowią będą pracownicy Urzędu Gminy Czarnków.

System ten zapewni ponadto partycypację interesariuszy procesu rewitalizacji, która została szczegółowo opisana w rozdziale system wdrażania, monitoringu oraz oceny skuteczności działań programu rewitalizacji i system wprowadzania zmian.

Procedura tworzenia i realizacji założeń programu rewitalizacji jest taka sama jak w przypadku innych dokumentów gminnych. Model zarządzania strategicznego Gminy Czarnków jest zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, który w literaturze jest przedstawiany jako cykl: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena → korekta i aktualizacja planów. Zgodnie z powyższym dla każdego dokumentu opracowanego dla gminy, w tym niniejszego programu rewitalizacji, sporządzono diagnozę stanu gminy, która pozwala na określenie problemów występujących na terytorium jednostki oraz stanowi punkt wyjścia do tworzenia założeń programowych. Na etapie planowania prowadzona jest współpraca różnych podmiotów: pracowników Urzędu Gminy, instytucji publicznych i prywatnych, mieszkańców i innych. Podczas warsztatów, konsultacji specjalnie powołany zespół ds. opracowania dokumentu strategicznego (dalej nazywany Zespołem) przedstawia dotychczasowe ustalenia, proponowane działania oraz prowadzi dyskusje. Zebrane uwagi są następnie uwzględniane w projekcie dokumentu.

Po opracowaniu i uchwaleniu programu strategicznego następuje procedura jego wdrażania, realizacji, monitorowania i ewaluacji, która spoczywa gestii Wójta Gminy Czarnków wspieranego przez powołany wcześniej zespół.

Dzięki wiedzy pracowników Urzędu Gminy na temat wprowadzanych w Gminie programów i uchwał oraz sposobów i zakresu ich realizacji, możliwe będzie takie dobieranie projektów, aby spełniały one wszystkie wymagania prawne oraz uzupełniały się pod względem tematycznym, przestrzennym i czasowym.

13.4. Komplementarność międzyokresowa

Projekty zaplanowane w Programie są komplementarne wobec przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności na lata 2007-2013. Działania te dotyczą przede wszystkim budowy obiektów sportowo - rekreacyjnych i modernizacji/remontowi świetlic wiejskich.

W ramach Odnowy Wsi m.in.: wybudowano obiekt sportowo – rekreacyjny przy Sali wiejskiej w Jędrzejewie, rozbudowano salę wiejską w Mikołajewie, zmodernizowano świetlicę wiejską w Radosiewie oraz wybudowano ścieżkę dydaktyczną dla turystyki pieszej i rowerowej na terenie Walkowic, Romanowa Dolnego i Romanowa Górnego, wybudowano boisko sportowe wraz z zagospodarowaniem terenu w centrum wsi Radosiew

W ramach konkursu „Pięknieje Wielkopolska Wieś” wybudowano boisko wielofunkcyjne w miejscowości Romanowo Górne, rok później zbudowano plac zabaw wraz z zagospodarowaniem miejsca do integracji mieszkańców przy boisku wielofunkcyjnym, zmodernizowano miejsca integracji społecznej w miejscowości Walkowice.

Wymienione powyżej działania skupione były na podniesieniu standardu i jakości przestrzeni publicznych poprzez przeprowadzenie remontów/modernizacji oraz rozwinięciu miejsc integracji i aktywizacji dla mieszkańców. W wyniku ich realizacji podniosła się estetyka gminy oraz stworzono atrakcyjne przestrzenie i obiekty użyteczności publicznej dostępne dla wszystkich użytkowników. Działania zaproponowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji są powiązane tematycznie z ww. projektami ponieważ dotyczą w głównej mierze podniesienia jakości przestrzeni gminy, w której mieszkańcy mogą się integrować i wypoczywać.

13.5. Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym Programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), środków inwestorów prywatnych i lokalnych stowarzyszeń oraz środków własnych Gminy Czarnków. Jednakże należy pamiętać o dążeniu do wykluczenia ryzyka podwójnego dofinansowania. Dla realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej niezbędna jest koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych. Źródła finansowania projektów wraz z kosztem

realizacji zostały omówione w rozdziale 10. *Indykatywne ramy finansowe.*

14. Powiązania programu rewitalizacji z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Czarnków na lata 2017-2023 wykazuje silne powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomach: europejskim, krajowym, regionalnym, a w szczególności na poziomie lokalnym. W poniższych rozważaniach skupimy się przede wszystkim na poziomach regionalnym i lokalnym. Tak integracyjne podejście zapewni trwale i efektywne zmiany na wyznaczonych obszarach rewitalizacji. Podejmowana interwencja wiązać się będzie z wdrożeniem szeregu projektów rewitalizacyjnych integrujących działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Lokalny Program Rewitalizacji jest powiązany ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020 poprzez dążenie do realizacji założeń celu strategicznego nr 8: Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. W poniższej tabeli przedstawiono, które projekty rewitalizacyjne zaplanowane w ramach LPR Gminy Czarnków odpowiadają konkretnym celom operacyjnym SRWW.

Tabela 28: Powiązania projektów LPR Gminy Czarnków z celami SRWW do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Projekty realizowane w ramach LPR Gminy Czarnków	Cele operacyjne SRWW do 2020 roku. Wielkopolska 2020
<p>Aktywizacja społeczna mieszkańców wspólnot wiejskich z włączeniem osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną. - Budowanie nowej jakości form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i wykluczonym. - Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu. <p>Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji.

	<p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu. - Promocja pełnej i otwartej komunikacji społecznej, w tym dialogu międzypokoleniowego.
<p>Aktywizacja społeczna osób starszych – PROGRAM 50+</p>	<p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną. - Budowanie nowej jakości form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i wykluczonym. - Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu. <p>Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji. <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców. - Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji. <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu. - Promocja pełnej i otwartej komunikacji społecznej, w tym dialogu międzypokoleniowego.
<p>Aktywizacja społeczna dzieci i młodzieży</p>	<p>Cel operacyjny 8.2. Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upowszechnienie dostępu do różnych form opieki nad dziećmi <p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną. - Budowanie nowej jakości form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i wykluczonym.

	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa systemu wczesnej interwencji w przypadku zagrożenia sytuacją kryzysową w rodzinie. - Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej. - Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu. <p>Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji. <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców. - Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji. <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu. - Promocja pełnej i otwartej komunikacji społecznej, w tym dialogu międzypokoleniowego.
<p>Stawiajmy na zdrowie</p>	<p>Cel operacyjny 8.4. Promocja zdrowego stylu życia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzmacnianie zachowań prozdrowotnych, w szczególności w zakresie odżywiania, aktywności fizycznej i psychospołecznej poprzez rozwój edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. - Upowszechnianie działań przeciw uzależnieniom, dążących do zmniejszania palenia tytoniu, spożycia alkoholu, używania substancji psychotropowych. - Tworzenie infrastruktury dla podtrzymania aktywności fizycznej i psychospołecznej, w szczególności seniorów oraz osób niepełnosprawnych <p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców. - Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji.
<p>Centrum Integracji Wiejskiej „Kociolki”</p>	<p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p>

	- Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Białężyn	Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu - Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Brzeźno	Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu - Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na osiedlu popegeerowskim w miejscowości Gębice	Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu - Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych
Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych	Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu - Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zagadnienia rewitalizacji poruszone zostały także w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego*. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie dla kształtowania przez samorząd wojewódzki regionalnej polityki przestrzennej. Jej prowadzenie służy realizacji celu publicznego, jakim jest ochrona i kształtowanie ładu przestrzennego, traktowanego jako zasadniczy element prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju województwa.

Celem *PZPWW* jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu będący jedną z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Aby osiągnąć możliwie wysoki poziom rozwoju zrównoważonego należy osiągnąć:

- ład społeczny, oznaczający poprawę jakości życia w społeczeństwie,
- ład ekonomiczny, który gwarantuje efektywny rozwój społeczno – gospodarczy,

- ład ekologiczny, zmierzający do utrwalenia rozwoju ekologicznie zrównoważonego,
- ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Realizacja celów i zadań określonych w niniejszym programie rewitalizacji przyczyni się do zwiększenia ładu społecznego na terenie Gminy Czarnków. Zostanie to osiągnięte poprzez stworzenie warunków do integracji i aktywizacji mieszkańców Gminy, co zapobiegnie wykluczeniu społecznemu niektórych grup – osób starszych i dzieci – oraz włączy je do wspólnych działań na rzecz rozwoju własnej wspólnoty lokalnej.

Strategia rozwoju powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego na lata 2011-2020

Strategia rozwoju powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego przede wszystkim jest odpowiedzią na podstawowe pytanie: co powinniśmy zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości w celu optymalnego zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców powiatu. W tym celu strategia określa wizję rozwoju. Wizja rozwoju brzmi „Powiat z przestrzenią dostosowaną do oczekiwań społecznych, wyposażony w niezbędną infrastrukturę, charakteryzujący się zrównoważonym rozwojem społeczno-ekonomicznym, osiągniętym dzięki optymalnemu wykorzystaniu zasobów społecznych, gospodarczych, kulturowych i przyrodniczo – krajobrazowych, a przez to zapewniający pracę oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańcom”.

W Strategii rozwoju powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego wyznaczono następujące cele strategiczne i szczegółowe:

1. Dostosowanie przestrzeni powiatu do potrzeb społecznych i rozwijającej się gospodarki,

1.1. Poprawianie stanu infrastruktury transportowej i teleinformatycznej oraz całego systemu komunikacyjnego

1.2. Zachowanie i ulepszenie dziedzictwa natury i kultury

1.3. Rozwijanie infrastruktury i działalności turystycznej

2. Zapewnienie rozwoju kapitału ludzkiego, jego bezpieczeństwa i jakości,

2.1. Poprawienie infrastruktury edukacyjnej i systemu kształcenia dla lepszego powiązania z rynkiem pracy.

2.2.Promocja zdrowia oraz zapewnienie lepszych warunków leczenia i opieki zdrowotnej.

2.3.Stworzenie warunków do rozwoju aktywnego życia społecznego, kulturalnego i sportowo - rekreacyjnego.

2.4.Przewyciężenie trudnych sytuacji życiowych ludzi i rodzin poszkodowanych przez los.

2.5.Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego.

3. Przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie przedsiębiorczości i aktywizowanie lokalnego rynku pracy.

3.1.Tworzenie miejsc pracy poprzez promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

3.2. Równoważenie rynku pracy.

3.3.Doskonalenie działalności służb publicznych obsługujących rynek pracy dla podniesienia efektywności instytucjonalnej tej obsługi.

4. Promocja powiatu i jego potencjałów

4.1.Budowanie wizerunku i marki powiatu - czynienie go rozpoznawalnym.

4.2.Promowanie działalności prowadzonej w oparciu o zasoby powiatu.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Czarnków realizuje założenia celu nr 2 **Zapewnienie rozwoju kapitału ludzkiego, jego bezpieczeństwa i jakości** poprzez promowanie zdrowia, prozdrowotnego stylu życia, odżywiania się i zachowań oraz utrzymania czystości w otoczeniu, wzmacnianie systemu komunikacji społecznej, wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych, młodzieży i starszych przez stwarzanie możliwości aktywnego udziału w życiu społecznym.

Strategia rozwoju Gminy Czarnków na lata 2011-2020

W strategii rozwoju przyjęto założenie, iż Gmina Czarnków to gmina przyjazna dla mieszkańców, otwarta na rozwój i współpracę oraz zapewniająca atrakcyjne warunki życia. Misją rozwoju gminy jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju w oparciu o posiadane zasoby przyrodniczo-krajobrazowe, społeczne i kulturowe. Wizja i misja zaspokojone mają zostać poprzez następujące cele strategiczne:

1. Poprawa warunków życia poprzez rozwój podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej,

2. Rozwój oświaty, kultury i turystyki jako elementów zrównoważonego rozwoju gminy,
3. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

Lokalny Program Rewitalizacji wspiera realizację wszystkich celów strategicznych wymienionych w Strategii Rozwoju Gminy poprzez:

- a) Podniesienie stanu technicznego placówek oświatowych i obiektów użyteczności publicznej (Projekt **Przygotowanie świetlic wiejskich i środowiskowych do prowadzenia działań społecznych**)
- b) Inwestycje w infrastrukturę bazy rekreacyjno-turystycznej wykorzystującej potencjał przyrodniczy i kulturowy gminy (Projekt **Centrum Integracji Wiejskiej „Kociołki”**)
- c) Poprawę stanu technicznego dróg, chodników oraz modernizacja oświetlenia (projekty uzupełniające)
- d) Rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (projekty uzupełniające)
- e) Budowę oczyszczalni ścieków w północnej części gminy (projekty uzupełniające)
- f) Prowadzenie efektywnej polityki społecznej prowadzącej do integracji i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem (wszystkie projekty społeczne)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarnków na lata 2009- 2020

Głównym celem działań podejmowanych w sferze socjalnej jest dbałość o zapewnienie danej społeczności dostępu do systemu wsparcia społecznego, potrzebnego do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych i odbudowania możliwości do samodzielnego funkcjonowania w sytuacji, gdy przy własnych uprawnieniach, zasobach i możliwościach nie jest w stanie sama tego dokonać. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarnków ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego wszystkim mieszkańcom gminy, a w sposób szczególny grupom zagrożonym marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarnków jest bardzo rozbudowana: składa się z 6 celów strategicznych oraz 21 celów operacyjnych. Projekty realizowane w ramach Programu Rewitalizacji Gminy Czarnków będą wspierać głównie dwa cele strategiczne: cel 2: **Podniesienie poziomu edukacji i integracji w Gminie Czarnków** oraz cel 4: **Wzmocnienie rodziny oraz zmniejszenie skali zagrożenia wykluczeniem społecznym**. Realizowane w ramach LPR projekty społeczne przyczynią się do osiągnięcia

celów operacyjnych: 2.2: Wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans mieszkańców gminy w dostępie do dóbr i oferty kulturalnej; 2.3: Wzrost aktywności fizycznej mieszkańców gminy w różnych grupach wiekowych; 2.4: Wzrost integracji mieszkańców wspólnot wiejskich; 4.4: Zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i poprawa sytuacji rodzin i osób dotkniętych ubóstwem; 4.5: Utrzymanie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku zamieszkania oraz umożliwienia im udziału w życiu społecznym.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarnków

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz zasady polityki przestrzennej gminy, przy szczególnym uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych. Ponadto tworzy podstawy do koordynacji planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Określone w Studium kierunki rozwoju pozwolą na określenie priorytetów rozwoju gminy w Programie Rewitalizacji.

W *Studium* celem podstawowym rozwoju Gminy Czarnków jest wielofunkcyjny rozwój gospodarczy gminy w warunkach wysokich reżimów ochrony środowiska przyrodniczego, spełniający zasadę zrównoważonego rozwoju. Ma on zostać osiągnięty poprzez:

1. Zachowanie podstawowej struktury przestrzennej określonej poprzez przyrodniczy model przestrzeni (podporządkowany dolinie Noteci i układowi dróg ponadlokalnych), gospodarowanie obszarów gminy zgodnie z wyznaczonym w Studium przeznaczeniem,
2. Ochronę środowiska przyrodniczego poprzez ochronę powietrza, wód, ziemi, ochronę przed hałasem, zakazem wydobywania kopalin, ochronie zwierząt i roślin.
3. Ochronę dziedzictwa kulturowego i zabytków: zachowanie zidentyfikowanych wartości zasobów dziedzictwa kulturowego; zahamowanie degradacji zabytków oraz zmian funkcjonalno-przestrzennych istniejących założeń urbanistycznych; odnowę istniejących zasobów.
4. Rozwój systemów komunikacji: budowę obejścia drogowego miasta Czarnkowa

oraz stworzenie szlaku wodnego na Noteci,

5. Rozwój systemów infrastruktury technicznej: budowę oczyszczalni ścieków w północnej części Gminy.

Żaden z podstawowych projektów społecznych ani inwestycyjnych nie jest powiązany z założeniami *Studium*. Spełnia je jedynie projekt uzupełniający: **Budowa sieci kanalizacyjnej** poprzez realizację kierunku 5 Studium: **Rozwój systemów infrastruktury technicznej**.

15. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu może, po uzgodnieniu z właściwymi organami odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

W związku z powyższym Gmina Czarnków złożyła wniosek do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania (OOŚ) na środowisko. Zarówno Wielkopolski Państwowy Inspektor Sanitarny (opinia sanitarna z dnia 07.07.2017 r.) jak i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu (uzgodnienie WOO-III.410.499,2017.JM1.5 z dnia 25.09.2017 r.) odstąpiły od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

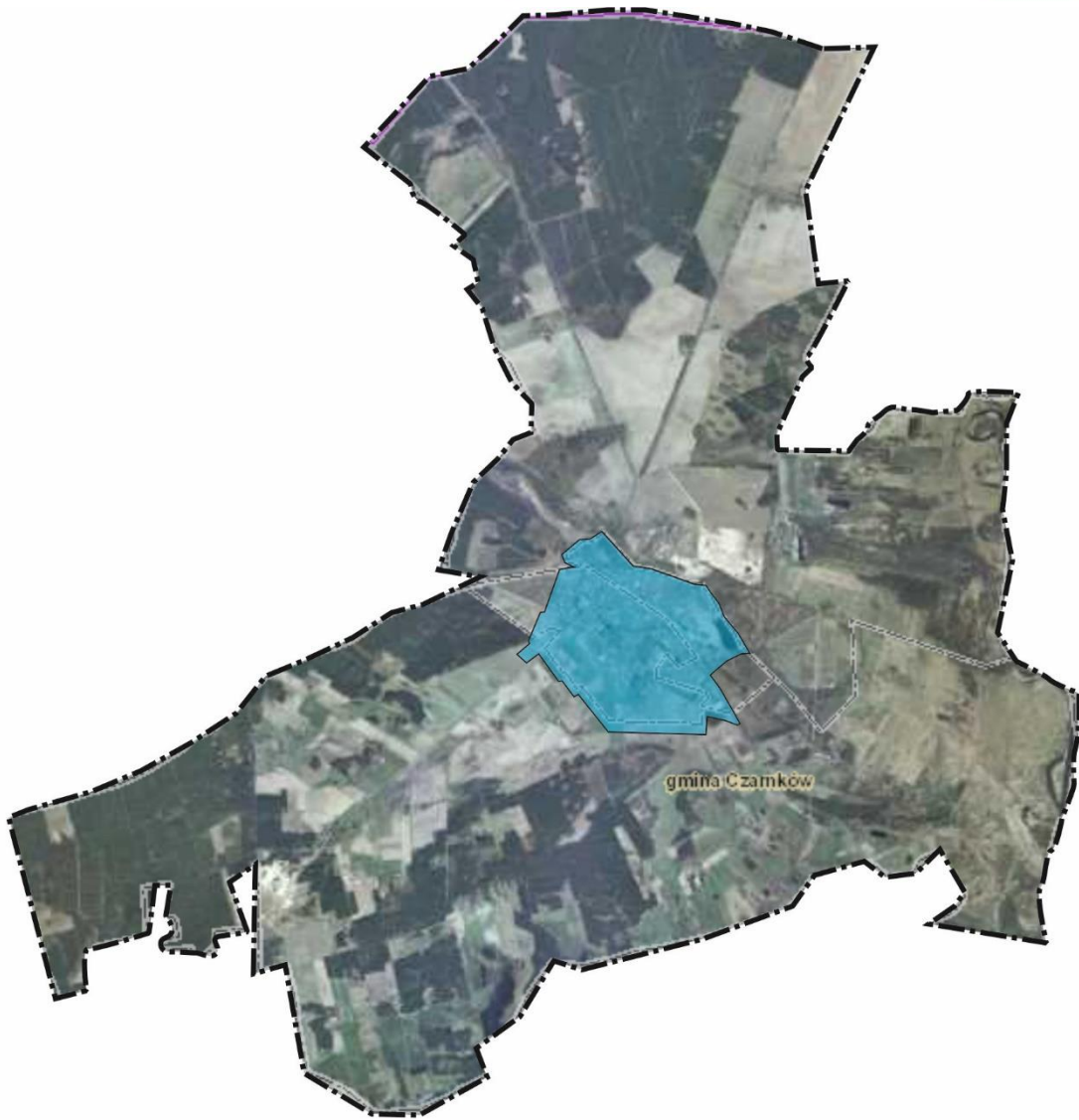
16. Spis rysunków, tabel i wykresów

Wykres 1: Liczba ludności Gminy Czarnków w latach 2010 – 2016	10
Wykres 2: Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Czarnków w latach 2010 – 2016	11
Wykres 3: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w Gminie Czarnków w latach 2010 – 2016	12
Wykres 4: Udział procentowy ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Gminy Czarnków w latach 2010 – 2016	13
Wykres 5: Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Czarnków	21
Tabela 1: Liczba mieszkańców i powierzchnia jednostek analitycznych w Gminie Czarnków.	6
Tabela 2: Wskaźniki zastosowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Czarnków.....	6
Tabela 3: Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Czarnkowie zamieszkujące gminę wiejską Czarnków	15
Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej - destymulanta	16
Tabela 5: Liczba osób i gospodarstw domowych, którym udzielono wsparcia z GOPS przypadająca na 100 mieszkańców i 100 gospodarstw - destymulanta	18
Tabela 6: Liczba popełnionych przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki analitycznej - destymulanta	20
Tabela 7: Liczba dzieci w wieku przedszkolnym i objętych wychowaniem przedszkolnym	22
Tabela 8: Średnie procentowe wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w Gminie Czarnków i w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim w 2016 r.	22
Tabela 9: Średnie wyniki procentowe egzaminu gimnazjalnego w Gminie Czarnków i w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim w latach 2014 - 2016.....	23
Tabela 10: Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji w przeliczeniu na 100 mieszkańców danych jednostek - stymulanta.....	26
Tabela 11: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie danej jednostki analitycznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta	29
Tabela 12: Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w latach 2010 – 2016 w Gminie Czarnków oraz w roku 2016 w powiecie czarnkowsko - trzcianeckim	30
Tabela 13: Wykaz gruntów na terenie Gminy Czarnków w 2014 roku.	31
Tabela 14: Obiekty infrastruktury społecznej i terenów publicznych w poszczególnych jednostkach analitycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców - stymulanta	34
Tabela 15: Wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych w Gminie Czarnków	38
Tabela 16: Liczba budynków w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki – destymulanta	38
Tabela 17: Liczba budynków pokrytych płytami azbestowo – cementowymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki – destymulanta	45
Tabela 18: Problemy i zjawiska kryzysowe występujące w Gminie Czarnków	46
Tabela 19: Wartości wskaźnika Perkala dla poszczególnych jednostek analitycznych w sferze społecznej	49
Tabela 20: Wartości wskaźnika Perkala w sferze gospodarczej	51
Tabela 21: Wartości wskaźnika Perkala w sferze przestrzenno – funkcjonalnej	51

Tabela 22: Wartości wskaźnika Perkala w sferze technicznej	52
Tabela 23: Wartości wskaźnika Perkala w sferze środowiskowej	52
Tabela 24: Ludność i powierzchnia podobszarów rewitalizacji.....	58
Tabela 25: Indykatywne ramy finansowe.....	85
Tabela 26: Wskaźniki wykorzystane do monitorowania stopnia realizacji celów programu rewitalizacji wraz z podaniem wartości bazowych (2016 r.) i docelowych (2023) obszarze rewitalizacji	90
Tabela 27: Powiązania projektów podstawowych z wyznaczonymi kierunkami działań rewitalizacyjnych.....	96
Tabela 28: Powiązania projektów LPR Gminy Czarnków z celami SRWW do 2020 roku. Wielkopolska 2020.....	102
Rysunek 1: Podział obszaru Gminy Czarnków na jednostki analityczne.....	5
Rysunek 2: Zasięgi przestrzenne podstawowych obszarów tworzących strukturę przestrzenną Gminy Czarnków	33
Rysunek 3: Układ komunikacyjny Gminy Czarnków	37
Rysunek 4: Podobszary zdegradowane w Gminie Czarnków	53
Rysunek 5: Podobszary rewitalizacji w Gminie Czarnków	57
Rysunek 6: Lokalizacja inwestycji podstawowych.....	94

ZAŁĄCZNIK NR 1

granice podobszarów rewitalizacji

Gmina Czarnków
Podobszar rewitalizacji w Kuźnicy Czarnkowskiej

--- Granice jednostki analitycznej

 Podobszar rewitalizacji

Gmina Czarnków
Podobszar rewitalizacji w Brzeźnie

--- Granice jednostki analitycznej

 Podobszar rewitalizacji

Gmina Czarnków
Podobszar rewitalizacji w Białężynie

--- Granice jednostki analitycznej

 Podobszar rewitalizacji

Gmina Czarnków
Podobszar rewitalizacji w Gębicach

--- Granice jednostki analitycznej

 Podobszar rewitalizacji